

ISSN 1905-9582

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Mae Fah Luang University

皇太后大学

Journal of Sinology

วารสารจีนวิทยา 汉学研究

Vol. 16 No. 1 (January - March 2022)

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2565)

第 16 期 第一册 (2022 年 1-3 月)

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

Sirindhorn Chinese Language and Culture Center

诗琳通中国语言文化中心

Journal of Sinology

Vol. 16 No.1 (January – March 2022)

Sirindhorn Chinese Language and Culture Center
Mae Fah Luang University

About the Journal

Journal of Sinology was established in 2007 by Sirindhorn Chinese Language and Culture Centre, Mae Fah Luang University. Jsino publishes articles in Thai, Chinese and English intending to provide a platform for researchers in the Chinese studies to share their innovative research.

Aim and Scope

Journal of Sinology is a journal for the dissemination of research and academic works related in Chinese studies such as language, literature, translation, history and teaching Chinese language, as well as other related fields of Chinese studies. To allow the academic work to be widely published and accepted by an academic's field. The published articles are moderated by a specialist in Chinese studies, and Triple-blind peer review with an unidentified author.

Journal of Sinology is accepting academic articles in 3 languages: Thai, Chinese and English. In the form of research articles and academic articles. Journal of Sinology is ***two volumes per year***, consisting of the 1st edition (***January-March***) and the 2nd edition (***July-September***).

Content Scope

Main subject category: Social Sciences	
Arts and Humanities	Social Sciences
Language and Linguistics: Chinese Language, Chinese Grammar, Chinese Translation, Teaching Chinese Language, etc. Literature and Literary Theory: Chinese Literature, Traditional Chinese Characters	General Social Sciences: Social Sciences, Chinese Philosophy, Economics and Trade, etc. Political Sciences and International Relations: International Relations, Political, Chinese Strategy and Policy, etc. Cultural Studies: Chinese Arts, Chinese Culture, Chinese History, Chinese Folklore, etc.

Editorial Team

Editor in chief

Prof. Ronglin Cen

Assistant editors

Teeraparp Predeepoch, Ph.D.

Acting Dean of School of Sinology

Suppakorn Khonkhlong

Assistant Director of Sirindhorn Chinese Language and Culture Center

Editorial board

Prof. Gu Ming	Guizhou University of Finance and Economics
Prof. Qiu Rong	Guizhou University of Finance and Economics
Assoc. Prof. Mei Fan	Guizhou University of Finance and Economics
Assoc. Prof. Zhou Rui	Southwest University
Assoc. Prof. Surasit Amornwanitsak, Ph.D.	Thammasat University
Assoc. Prof. Sitthiphon Kruarattikan, Ph.D.	Thammasat University
Assoc. Prof. Pittaya Suvakunta, Ph.D.	Thammasat University
Assoc. Prof. Kanokporn Numtong, Ph.D.	Kasetsart University
Assoc. Prof. Metcha Sodsonghrit, Ph.D.	Ubon Ratchathani University
Assist. Prof. Naris Wasinanont, Ph.D.	Huachiew Chalermprakiet University
Assist. Prof. Theerawat Theerapojjanee, Ph.D.	Chulalongkorn University
Narumit Hinshiranan, Ph.D.	Chiang Mai University
Prof. Lee Lai To, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Assist. Prof. Caijun Lin	Mae Fah Luang University
Kanlaya Khaowbanpaew, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Nisareen Wangtakwadeen, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Nutdhavuth Meechaiyo, Ph.D.	Mae Fah Luang University
Pratuangporn Wiratpokee, Ph.D.	Mae Fah Luang University

Secretary of Journal

Chayanat Srijaruneruag

Nuttida Wongputtarungsee

Publication Ethics

Duties of Authors:

1. The author must certify that his/her paper is new and has never been published anywhere before.
2. The author must quote other authors' work if a part/parts of their work are included in the author's paper. Furthermore, it must be stated in the reference section.
3. The author must correctly write an academic article or research paper based on the "Author Guidelines" format.
4. Co-author (s) name (s) appearing in the article must be a person (s) who has truly been involved in the writing of (s) the article.
5. The author must put forward evidence stemming from research that has been conducted without distortion or bias.
6. The author must indicate the source of any supporting funds.
7. The author must indicate any data that could signal a conflict of interest.

Duties of Editors:

1. One of the editor's tasks is to consider the quality of articles submitted to the editorial board.
2. The editor is obliged to check for plagiarism by using a reliable program. This aims to ensure that all articles published in the journal do not copy other articles.
3. If plagiarism is found, the editor must quit the assessment process and contact the author immediately seeking an explanation. This will then serve as the basis for the article's acceptance or rejection.
4. In the case of uncertainty or suspicion, the editor must find evidence to verify it. However, the editor must not reject the publication solely based on his/her suspicion.

5. The editor must not disclose any personal data of the author or the person assessing the article to other people who are not involved while the article is being assessed.
6. The editor must decide on selecting published articles after they have passed the article assessment process. This should be based on the article's contribution, innovation, clarification, and the consistency of its content with the journal's policies.
7. The editor/s must not have conflicts of interest with the author of the article's assessor.

Duties of Reviews:

1. The reviewer must strictly observe confidentiality. He/she must not disclose any data found in the submitted article to other people who are not involved.
2. After receiving the article from the editorial board, the reviewer may inform the editor or reject the assessment if he/she believes that there is a conflict of interest such as having participated in the project, personal acquaintance with the author or any other reason/s which might hinder him/her from doing their work.
3. The reviewer should indicate any article which the author has not quoted but which is important and consistent with the article being assessed. Also, if it is found that the article resembles another one, the article assessor must notify the editor.
4. The reviewer should choose to assess the article because it relates to the field in which he/she specializes and base their assessment on the importance of its content, the quality of its analysis, and concentration of the article. Personal opinions having no supporting data as a criterion for assessing the article must be avoided.
5. The reviewer should not judge the article based on his/her persona; opinions having no supporting evidence.

Author Guidelines

Submission Preparation Checklist

- 1) The manuscript must be in Thai, Chinese or English.
- 2) Length of Academic article is not over 15 page and length of Research article is not over 20 pages of A4 type only 1 side (Including of photo, table, referent document and appendix).
- 3) Font requirement
 1. Font of Thai and Chinese letter is required only to use **TH Sarabun New** respectively.
 2. Font of the English letter is required only to use **Times New Roman** respectively.
 3. Font of the Chinese letter is required only to use **FangSong** respectively.
- 4) Title of Article, font size is 18 pt. (Bold), centre of page both of Thai (Chinese) and English.
- 5) Name of authors are required to identify their original affiliation/address / and email address (only for the main author), font size 16 pt., the centre of page both of Thai (Chinese) and English. Spaces 1 line from the title of the article. (English article only requires one language)
- 6) Abstract, keywords, both of Thai (Chinese) and English; font size is 16 pt. (bold) left edge. Spaces 1 line from Email Address.
- 7) Length of abstract in the article, Thai is no longer than 200 words, English is 250-350 words, and Chinese 200-250 words. Content of abstract both of Thai (Chinese) and English have required a paragraph of 1.25 cm., typing at left and right margins (For Thai abstract requires Thai distributed).
- 8) Keyword of Article is typed after the Keyword topics. Font size 16 pt. and no line spacing.
- 9) Heading Name, font size 16 pt. (bold), left edge, not numbered—Spaces 1 line from the previous content.
- 10) Subheading Name, font size 16 pt. (bold), a paragraph of 1.25 cm. and no line spacing.

- 11) Article content, paragraph 1.25 cm, typing at left and right margins (For Thai article requires Thai distributed) font size 16 pt. Suppose some clauses do not include the number. Use the hyphen (-) of the same article as the headline without any line spacing.
- 12) Name and number indicate the table, font size 16 pt. (Bold). Specify on the left edge table, such as Table 1. Cost comparison. Spaces 1 line from the content before the table. And under the table showing content sources, left edge and no spacing lines.
- 13) Typing the table according to the APA format (no vertical lines, horizontal lines, there are only 2 table lines: above 1 table details, 1 line under table details and 1 table line ending). The next page doesn't have to be a grid line. And on the next page, insert the table head (continued)
- 14) Name and number of images chart, font size 16 pt. (Bold). Specify under the image or chart in the centre of the page, such as picture 1, the research framework under the chart image, indicate the source of data, left edge and no spacing lines.
- 15) Margins, top 2.54 cm., under 2.54 cm., left 2.54 cm., right 2.54 cm.
- 16) Page number is required at under right, from the beginning of the article until the end.
- 17) Reference list is required font 16 pt. (bold), left edge.
- 18) The content of reference is required font 16 pt. (follow APA format). For Chinese reference needs Romanization.

Manuscript

The manuscript must be in Thai, Chinese or English. All pages should be numbered consecutively. The first page of the manuscript should contain: (1) the main title; (2) all authors' names, affiliations, and email addresses; (3) an abstract of not more than 250 words; (4) up to five keywords. The second page should contain the same data, except (2). All text must be in a one-column format and justified.

Abstract

The abstract of a research article should contain the theme sentence(s), research objectives, research methods, and research results. Research arguments and recommendations should be given if applicable. An abstract should not contain a reference or a footnote.

Body text

The main title of a research article should contain the following: (1) an introduction giving the background and rationale of the research; (2) objectives; (3) methods; (4) results and discussion; (5) conclusion; (6) acknowledgements; and (7) references. A recommendation is optional depending on the type and discipline of the research.

References

Following the APA (Modified) style, references should be cited in the text by giving the last name of the author(s) followed by the year of publication in parentheses, e.g. Barton and Hall (1993); (Olson, 1991a, 1991b). Citations of particular pages should be in the following form (Jacobs, 1992: 5).

Contact

The Sirindhorn Chinese Language and Culture Center
333 Moo1, Thasud, Muang, Chiang Rai 57100, Thailand
<https://rs.mfu.ac.th/ojs3/index.php/jsino/index>

Principal Contact

Suppakorn Khonkhlong
Asst. Director of Sirindhorn Chinese Language and Culture Center
Tel: 0-5391-6693, 0-5391-7096
Email: suppakorn.kho@mfu.ac.th

Support Contact

Chayanat Srijarunruang
Tel: 0-5391-7097, 02-679-0038 (5105)
Email: jsino.sclc@mfu.ac.th

Message from Editor

This Vol. 16 No. 1 (January - March 2022) issue of The Journal of Sinology brings even more unique research content. The six original studies that follow address various Chinese studies, including two articles on Linguistics, three articles in Teaching Chinese language and two articles in Social Science. Disseminating the findings of studies to Chinese studies field researchers who are constantly striving to improve the quality of their studies remains an essential function of The Journal of Sinology. Moreover, this issue is included special article from our editor in chief, which related on the RCEP issues.

Our primary focus will continue to be publishing high-quality research articles that help the Chinese studies research circle. We thank all submitting authors who toiled in the production of their work and have made The Journal of Sinology their journal of choice.

We want to take this opportunity to express sincere gratitude to the scholars on the editorial board and those in the editorial office for their collective effort and dedication to The Journal of Sinology. We have been highly impressed by the insightfulness of reviews performed for the Journal, which in many cases have substantially improved the quality of published articles. Thanks, are also owed to the Sirindhorn Chinese Language and Culture Center and the School of Sinology at Mae Fah Luang University for their continuous supports in the publishing process of this Journal.

CONTENTS

Message from Editor	I
Special Article	
The Signing of RCEP: Victory for Multilateralism	1 - 13
RCEP 的签署乃多边主义的胜利	
Ronglin Cen	
Error Analysis and Teaching Complements of	14 - 45
Result of Thai Middle School Students' Learning Results	
泰国中学生汉语结果补语的偏误分析及教学对策	
Satcha Pichaichanlert	
Factors Influencing Preventive COVID-19 Practices	46 - 70
of Primary School Teachers in Aojiang Town, China	
Shula Bai; Prasak Santiparp; Arisra Leksansern;	
Panchit Longpradit; Pirawadee Chupradit; Tuan Tongkeo	
Research on Level of Activeness in Classroom Games	71 - 104
Participation among Third-Grade College Students of	
Oral Chinese Course – Hanoi University of Industry and	
Strategies to Modernize Classroom Games Contents	
基于课堂游戏学生参与情况与现代化课堂游戏内容	
策略研究——以河内工业大学汉语口语课为例	
Nguyen Truong Giang	

A Survey Study of the Ancient Chinese Learning
by Thai University Students from the Perspective
of Learners: A Case Study of the Ancient Chinese
Course at MFU

105 - 143

基于学习者视角的泰国大学生古代汉语学习情况调查
研究——以皇太后大学古代汉语课为例

Caijun Lin

A Study on the Cultural Functions and
Development Strategies of Thai Chinese
Cultural Associations

144 - 171

泰国华人文化社团的文化功能与发展对策研究

Kirattaya Laottrakunchai; Panus Mattayasuwat;

Yupharat Laottrakunchai

The Application of Cross – Cultural Communication
in Chinese Course Design

172 - 196

การประยุกต์ใช้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในการจัดการเรียน
การสอนภาษาจีน

Vittaya Suwannakornrat; Piyawat Wasusirikul;

Supitcha Taveetanaviriya

The Rise of China's "21st Century Maritime Silk
Road" and the Challenge to U.S. Power Stability
in Southeast Asia

197 - 232

ความเจริญรุ่งเรืองของจีนภายใต้กรอบความร่วมมือ

“เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่21” กับความท้าทาย

ต่อเสถียรภาพทางอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา

Pornpawis Lhapeerakul; Annie Khamsroy

CONTENTS

Message from Editor	I
Special Article	
The Signing of RCEP: Victory for Multilateralism RCEP 的签署乃多边主义的胜利 Ronglin Cen	1 - 13
Error Analysis and Teaching Complements of Result of Thai Middle School Students' Learning Results 泰国中学生汉语结果补语的偏误分析及教学对策 Satcha Pichaichanlert	14 - 45
Factors Influencing Preventive COVID-19 Practices of Primary School Teachers in Aojiang Town, China Shula Bai; Prasak Santiparp; Arisra Leksansern; Panchit Longpradit; Pirawadee Chupradit; Tuan Tongkeo	46 - 70
Research on Level of Activeness in Classroom Games Participation among Third-Grade College Students of Oral Chinese Course – Hanoi University of Industry and Strategies to Modernize Classroom Games Contents 基于课堂游戏学生参与情况与现代化课堂游戏内容 策略研究——以河内工业大学汉语口语课为例 Nguyen Truong Giang	71 - 104

A Survey Study of the Ancient Chinese Learning by Thai University Students from the Perspective of Learners: A Case Study of the Ancient Chinese Course at MFU 基于学习者视角的泰国大学生古代汉语学习情况调查 研究——以皇太后大学古代汉语课为例 Caijun Lin	105 - 143
A Study on the Cultural Functions and Development Strategies of Thai Chinese Cultural Associations 泰国华人文化社团的文化功能与发展对策研究 Kirattaya Laotrakunchai; Panus Mattayasuwan; Yupharat Laotrakunchai	144 - 171
The Application of Cross – Cultural Communication in Chinese Course Design การประยุกต์ใช้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในการจัดการเรียน การสอนภาษาจีน Vittaya Suwannakornrat; Piyawat Wasusirikul; Supitcha Taveetanaviriya	172 - 196

The Rise of China's "21st Century Maritime Silk Road" and the Challenge to U.S. Power Stability
in Southeast Asia

197 - 232

ความเจริญรุ่งเรืองของจีนภายใต้กรอบความร่วมมือ

“เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่21” กับความท้าทาย

ต่อเสถียรภาพทางอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา

Pornpawis Lhapeerakul; Annie Khamroy

Special Article

The Signing of RCEP: Victory for Multilateralism

Ronglin Cen¹

School of Sinology, Mae Fah Luang University
Chiangrai 57100, Thailand. E-mail: cenrongl@163.com

(received 27 December, 2021) (revised 17 January, 2022)
(accepted 19 January, 2022)

Abstract

The Regional Comprehensive Economic Partnership Agreement (RCEP) is a comprehensive economic partnership agreement. This special article is based on a brief review of the origin and negotiation process of RCEP and analyzes the impacts and multi-perspective enlightenment brought by the successful signing of RCEP. Its most tremendous significance for the new

¹ Ronglin Cen. Former Dean and Professor of Graduate School of Beijing Foreign Studies University. May 2010 to May 2013. The former Thai director of the Confucius Institute at the Sirindhorn Chinese Language and Culture Centre at Mae Fah Luang University. From June 2013 to present, Distinguished Professor in the School of Liberal Arts and School of Sinology of Mae Fah Luang University.

trend of the future multilateral trading system and the development of economic integration.

Keywords: RCEP; The origin of RCEP; negotiation; effects; revelation

特别文章

RCEP 的签署乃多边主义的胜利

岑容林²

泰国清莱皇太后大学汉学院 57100

E-mail: cenrongl@163.com

收稿日期 2021. 12. 27 修回日期 2022. 1. 17

接收日期 2022. 1. 19

摘要

《区域全面经济伙伴关系协定》，（英文的全称为：Regional Comprehensive Economic Partnership Agreement）简称为 RCEP。本文在简要回顾了 RCEP 的缘起及其谈判历程的基础上，分析了 RCEP 的成功签署所带来的诸多影响及多视角的启示。其最大意义，是它可能在某种程度上隐喻了未来多边贸易体制与经济全球化发展的新趋势。

关键词：RCEP、RCEP 的缘起、谈判、影响、启示

² 岑容林. 原北京外国语大学研究生院院长，教授。2010 年 5 月到 2013 年 5 月。任泰国皇太后大学诗琳通中国语言文化中心原兼孔子学院泰方院长。2013 年 6 月至今，先后在皇太后大学文学院、汉学院任特聘教授。

2020 年 11 月 15 日,《区域全面经济伙伴关系协定》英文的全称为: Regional Comprehensive Economic Partnership Agreement。简称 RCEP, 历经 8 年的艰苦谈判后, 正式被东盟 10 国和中国、日本、韩国、澳大利亚、新西兰等 15 个成员国在越南首都河内正式签署。它涵盖了全球人口的三分之一。这 15 国经济总量约 27 万亿美元, 约占全球国内生产总值 (GDP) 的 30%。贸易总量也占全球约三分之一³, 这标志着全球人口最多、经贸规模最大、成员结构最多元、最具发展潜力的自由贸易区由此诞生。

RCEP 的缘起

RCEP 缘起于 2011 年 2 月 26 日在缅甸首都内比都举行的第 18 次东盟经济部长会议。此次会议通过了组织 RCEP 的草案, 草案提出了两大动因: 一是推进东亚区域经济一体化自身发展的需要。根据其草案, RCEP 的目标是在东盟原有的 5 个“10+1”基础上, 构建一个涵盖 16 国的全面、高质、互惠的区域自贸协定, 以加强相互之间的经济合作, 进一步扩展和深化经济一体化, 以推动区域经济的增长。二是应对原先由美国主导的 TPP (跨太平洋伙伴关系协定) 的冲

³ 据央视中文国际台 (CCTV-4) 2020 年 11 月 16 日报导。

击需要。2011 年 11 月 17 日—19 日，在印度尼西亚巴厘岛举行的第 19 次东盟领导人会议正式批准组建 RCEP 的草案。2012 年 11 月 20 日，在柬埔寨首都金边召开的第 20 届东盟峰会上，16 国领导人共同发表《启动 RCEP 谈判的联合声明》正式启动全球最大自由贸易区建设进程。

RCEP 的谈判历程

从 2013 年 5 月的首轮谈判算起至 2020 年 11 月的正式签署，RCEP 历经 8 年，多至 31 轮的艰苦谈判，其间还举行了 4 次领导人会议，超过 20 次部长级会议，其历程大致可分为 3 个阶段。

缓慢推进阶段（2013—2015 年）

2013 年 5 月 9 日，RCEP 的首轮谈判在文莱首都斯里巴加湾正式开启，此轮谈判成立了货物贸易、服务贸易和投资 3 个工作组，并就货物、服务和投资等议题展开磋商。按最初的设想，RCEP 谈判本应在 2015 年底结束。但由于各成员国之间经济发展水平差异很大，谈判议题分歧也比较大等因素，导致前期谈判进展异常缓慢。截至 2015 年底 RCEP 虽然举行了 10 轮谈判和 3 次部长级会议，但直至第 10 轮谈判才有就货物贸易、服务贸易、投资等核心领域展开实质性磋商。

加速推进阶段（2016—2018 年）

在此期间，RCEP 举行了两次领导人会议和 14 轮谈判。2016 年 2 月 4 日，TPP 正式签署，这一事件促使 RCEP 成员国加快推进其谈判进程。10 天以后便在文莱首都斯里巴加湾启动第 11 轮谈判。在 2016 年全年举行了 6 轮谈判。2017 年 1 月 23 日特朗普上任伊始，就迫不及待地宣布退出 TPP。随后，美国政府在美国优先思想指导下，开始利用双边谈判争取美国利益最大化，并千方百计地使用各种政治经济手段向谈判对手施压。为应对美国的经济制裁，RCEP 成员国进一步加快推进其谈判进程。同年 11 月 14 日，RCEP 首次领导人会议在菲律宾首都马尼拉举行。此后一年，RCEP 成员国相继在货物、服务、投资和部分规则领域议题在谈判中取得了积极的进展，谈判任务完成度迅速提升至 2018 年的 80%。

凝心聚力阶段（2019—2020 年）

在此期间，RCEP 再次举行了两次领导人会议和 7 轮谈判，2019 年 8 月 2 日—3 日，RCEP 部长级会议首次在中国首都北京举行。此次会议在市场准入和规则谈判方面均取得了重大进展：超过 2/3 的双边市场准入谈判顺利结束；新完成了金融服务、电信服务、专业服务 3 项内容。同年 11 月 4 日，第 3 次 RCEP 领导人会议在泰国首都曼谷举行。会后发表的联合声明表

明，历经 27 轮谈判，RCEP 除印度以外的 15 个成员国已结束全部 20 个章节的文本谈判。2020 年以来，RCEP 各成员方努力克服新冠肺炎疫情造成的困难，全面完成市场准入谈判。11 月 15 日，第 4 次 RCEP 领导人会议以视频形式在越南首都河内举行，15 国领导人共同出席并见证了 RCEP 的签字仪式，RCEP 最终顺利达成。这是多边主义的胜利。

RCEP 的影响

如前所述，RCEP 是目前全球经济规模最大的自贸区。2019 年 RCEP 的 15 成员国人口规模、经济规模和贸易规模分别占全球的 30%、30%和 28%。毋庸置疑，它的成功签署所带来的影响也将是巨大的。

根据协议，15 个成员国范围内 90%以上的商品会获得零关税待遇，未来这一比例将进一步扩大 95%以上。这样，就在 15 个国家、地跨东亚及南太平洋广大地区范围内形成一个统一的大市场，将大大有利于相关国家经济发展和产业发展，有利于消费者福利的提升。

RCEP 的签署，中国近 14 亿消费者可以以更便宜的价格享受日本、韩国的高端消费品，享受东南亚国家的热带水果，享受澳大利亚、新西兰的牛羊肉及奶制品等特色产品。反之，其他成员国的消费者也同样

可以享受来自中国的特色产品或美食，肯定是都获益良多。对于企业来讲，考虑到这一自贸区的 15 个成员国经济发展水平和比较优势差异巨大，在带来一定竞争的同时也会带来巨大市场和巨大商机。如果我们把眼光从纯粹的贸易扩展到产业链、供应链、价值链，那么 RCEP 落地将大大有利于东亚地区产业链的稳定和发展，如果在越南的工厂可以方便、自由、很低成本地从中国获取零部件、内套件和上下游服务，那么中国某些产业向越南和东南亚地区的转移就会顺利得多，中国“一带一路”国际产能合作框架下的产业转移也必将取得更大的进展，为亚太的自由贸易开创新局面。

事实上，RCEP 所产生的影响并不仅仅是货物贸易，RCEP 本身也不仅仅是一个货物贸易协定。除传统的货物贸易外，协定在原产地规则、服务贸易、投资、电子商务、政府采购等方面均有专章规范，均有所突破。例如：RCEP 实施统一的原产地规则，允许在整个 RCEP 范围内计算产品增价值，同时拓宽了对服务贸易和跨国投资的准入，增加了电子商务便利化的新规则，它不愧是一个全面均衡、高水平的区域自贸协定。

另外，RCEP 的签署，对推动中国经济高质量发展意义非凡。一方面，RCEP 的签署将显著助推中国

构建面向全球的高标准自贸区网络。RCEP 签署后，中国对外签署的自定协定达 19 个，在全球多边贸易体系中的地位进一步提升。⁴

此外，RCEP 的签署还为推进中日韩三国自定协定谈判奠定良好的基础，鉴于这三个国家都是制造大国和技术大国，必将对推动全球商贸的发展具有重大意义。另一方面，RCEP 的签署也对中国加快构建双循环新发展格局提供了关键性的机制性合作平台。在 RCEP 框架下，中国对外开放将进一步扩大，营商环境也将进一步优化，国际国内两个市场资源和要素配置效率将不断得到提升。

RCEP 的启示

综上所述，RCEP 除了给有关成员国带来自由贸易和开放市场的现实利益，从而促进经济加速发展以外，它在当下的成功签署，还给人们带来了一些具有特殊意义的启示。笔者将其归纳为三点。

其一，RCEP 是逆全球化潮流爆发以来最主要的一个区域贸易协定，近年来逆全球化潮流来势汹汹，脱钩断链，保护主义，孤立主义的鼓噪不绝于耳，使得不少人对自由贸易、合作利益、比较优势这些基本经济原则都产生了不同程度的怀疑，似乎越是保守封

⁴ 同 2

闭，什么什么优先越是有利，只出不进最为得益。RCEP 的诞生，犹如逆全球化冬日阴霾中的一股春风，无疑引领了全球开放共赢，互利共生，睦邻合作的潮流。它让人们相信，无论成员国之间经济发展水平高低，贫富差异大小，开放市场、合作交流都将会给各方带来实实在在的利益。

其二，RCEP 之所以诞生在东亚地区，恰恰是世界经济重心向亚太转移，东亚已成为世界经济最主要增长极的真实写照。事实证明，自由贸易和经济发展是相互促进的：越是经济发展迅速，人们生活水平提高迅速的地区，就越需要开放市场，需要贸易投资自由化，也就越有动力开放市场，推进贸易投资自由化；反之，越是经济低迷，产业衰落，创新不足的地区，就越希望通过保护落后来过日子，其经济越是发展不起来。东亚经济的成功开阔了相关国家的视野，促成了 RCEP，当然，事物都具有两重性，RCEP 也不例外，它可能会给相关国家和相关产业带来冲击，但在冲击和竞争之下，也必将有所失，也有所得，优势产业定会越练越强，处于中下水平的产业也会不同程度地提高它们的竞争力。

其三，RCEP 成功落地所带来的超过这一贸易协定本身的最大意义，是它可能在某种程度隐喻了未来多边贸易体制与经济全球化的发展新趋势，为自由贸

易开创新局面。众所周知，以往的以世界贸易组织（WTO）为核心的多边贸易体制是在上一轮经济全球化过程中形成的，是由美国为首的西方发达国家主导之下的。这一体制虽然对于二战以后全球经济发展与繁荣作出应有的贡献，中国的对外开放过程实际上也是逐步融入这一体制的过程，而且获得了巨大的全球化红利。2021 年恰逢是中国加入 WTO 20 周年，20 周年具有里程碑的意义，中国的入世实现与世界共赢。目前中国已成为世界第二大经济体、世界第一大货物贸易国。中国坚持 WTO 的核心作用，坚持 WTO 的有效性、权威性。但是，令人遗憾的是，到了 20 世纪末，尤其是全球金融危机以后，逆全球化和保护主义潮流渐成气候。以 WTO 多边贸易体制为代表的贸易自由化日渐式微，如今更是濒临瘫痪。未来的经济全球化如何走，未来的全球多边贸易体制如何改革与重建，均存在相当多的矛盾与争议。远的不说，仅从中美之间的贸易战就能反映出：一是自由贸易与保护主义的摩擦，二是经济全球化与单边主义的摩擦，三是平等协商与霸权主义的摩擦。贸易冲突的本质是美国企图遏制中国的崛起。事实证明，贸易战没有赢家，单边主义只能是绝路一条，多边主义才是通衢大道。在笔者看来，未来相当长的时间内，在大国博弈趋势未改，百年变局未定的情势下，一元的全球贸易体系

未必能够形成，也不必过于追求理想化的全球一体化体系。RCEP 给我们的启示就是，区域、诸边、双边多种形式共存、高水平经济一体化与低水平自由贸易协定（FTA）共存，同一个 FTA 内不同成员国间差别待遇，动态调整，经济协定的非政治化与去意识形态化。在理解、包容、互惠的原则下，不同 FTA 以及同一 FTA 成员国之间竞争与合作共存的“竞合原则”可能是未来全球多边贸易体制建设乃至经济全球化发展的基本趋势。

参考文献：

- Cheng, B.F., Xie, CH.X., and Wang, Y. (1991). *China-ASEAN Economic Relations: Pacific Partnership*. Beijing: China Social Sciences Press.
- Liu, Zh.W., Shen, J.W., and Zong, Y.H. (2014) *Trans-Pacific Partnership: New opportunities for cooperation between China and the Asia-Pacific region*). Beijing: Economy and Management Publishing House.
- RCEP Creates New Opportunities for Asia-Pacific Cooperation. (2020, November 17). *Reference News*, pp. 1.

- RCEP Sends Positive Signal to Freedom Rising. (2020, November 17). *Reference News*, pp. 4.
- RCEP Shapes the Future of World Trade. (2020, November 17). *Reference News*, pp. 4.
- RCEP Signing Consolidates China's Economic Power. (2020, November 17). *World Journal News*, pp. A8.
- RCEP Smashes the Dream of the US Trying to "Encircle and Suppress China". (2020, November 17). *Reference News*, pp. 16.
- Tang,G.Q.(2013). *Research on Trans-Pacific Partnership Agreement and Asia-Pacific Regional Economic Integration*. Beijing: World Affairs Press.
- Zhang,G.J. (2020). *Asia-Pacific Regional Economic Cooperation Mechanism: Change Strategy Game and Countermeasures*. Beijing: Guangming Daily Publishing House.

Error Analysis and Teaching Complements of Result of Thai Middle School Students' Learning Results

Satcha Pichaichanlert

Department of Linguistics and Applied Linguistics,
Faculty of Arts, Wuhan University, Hubei Province.
E-mail: 1454112593@qq.com

(received 22 July, 2021) (revised 27 August, 2021)
(accepted 9 September, 2021)

Abstract

In Chinese language instruction for Thai students, complements of result are considered a difficult and critical aspect, since there is no equivalent explicable grammar point in Thai. Therefore, Thai students tend to make mistakes when studying the complements of result. Although in Thai there are some features explaining the results of verbs, they are considered the adverbs which modify verbs, not the complements.

The sample group employed in this study is the students in grade 10 and grade 11 in Arts-Chinese Programme, Assumption College. The instrument involved is the questionnaire. The result revealed that:

1. The students viewed that the previous lessons on complements of result were ‘unsatisfied’;

2. The types of errors from the most frequent to the least frequent are: using the wrong complements, misplacing the complements, avoidance of using the complements, using complements in the wrong context, respectively. The most frequent were using the wrong complements and misplacing the complements; and

According to the above findings, I examined the causes of bias. And based on these, I raised the teaching suggestions and strategies.

Keywords: Thai students; Chinese grammar; complements of result; error analysis; teaching methodology

泰国中学生汉语结果补语的偏误分析及 教学对策

韩今明¹

中国湖北省武汉市武汉大学文学院语言学及应用语言学
邮编 430072 邮箱: 1454112593@qq.com

收稿日期 2021. 7. 22 修回日期 2021. 8. 27

接收日期 2021. 9. 9

摘要

在对泰的汉语教学中,“结果补语”是一个重点及难点,由于在泰语中没有“补语”这一语法概念,因此泰国学生在学习结果补语时往往会产生偏误。虽然在泰语中也有相应的词来表示动作行为产生的结果,但那是充当“状语”,而不是“补语”。

本次的调查对象为易三仓学校高中汉语专业班的二、三年级学生。调查工具为一份调查问卷,根据调查结果显示:

1、初级阶段的泰国中学生对汉语结果补语的习得情况并不理想,错误率较高。

2、泰国中学生学习汉语结果补语时出现的偏误类型依为:误代、错序、回避、误加与遗漏。其中误代结果补语、宾语错序这两种类型的偏误出现的偏误率最高。

¹ Mr.Satcha Pichaichanlert, 硕士研究生三年级。

针对上述调查结果, 笔者探析了造成偏误的原因, 并在此基础上提出了相应的教学建议及对策。

关键词: 泰国中学生、汉语语法、结果补语、偏误分析、教学对策

一、绪论

1.1 选题缘由

语法教学作为二语教学的重点和难点, 对学生能否学好目的语起着非常重要的作用。对泰国学生来说, 很多内部和外部因素影响着他们的学习效果, 容易使他们在学汉语过程中产生了这样那样的偏误。

黄柏荣(2007)在《现代汉语》提到: 补语一般由谓词性词语充当。补语可以用来说明动作、行为的结果、状态、趋向、数量、时间、处所、可能性或者说明形状的程度。

“补语”是汉语语法体系最有代表性之一, 具有复杂性和多样性的特点, 一直是很多人中的研究重点和项目。补语体系不仅是国内外学者研究的主要项目, 更是被对外汉语教学作为重点项目。补语系统类别多, 范围大用法复杂。其中以“结果补语”为代表, 它的使用频率高, 例如“被字句”、“把字句”这些在汉语中比较重要的表达方式, 使用时都会用上结果补语, 因此学好结果补语至关重要。教师在语法教学过程中常用的教学方法是“演绎法”, 从一般到特殊, 先给出语言点的定义和基本形式, 选取恰当的例子方便学生理解, 之后针对教学内容设置练习, 帮助学生对所学内容进行巩固和强化, 对外汉语结果补语

教学也是如此。笔者希望通过本文研究找到行之有效的教学方法，帮助学生提高汉语水平。

对于结果补语的定义，杨宇洁、李映华、廖海鹰在（2017）在《汉语结果补语与泰语对应形式的对比教学研究》提到：结果补语也就是位于谓语后表示动作带来的结果的补语，因为结果补语本身的灵活性和节约性，因而在现代汉语中出现的频率非常高，对于结果补语的指向也是众说纷纭：马真和陆俭明认为形容词充当结果补语的语义指向可以分为以下几类：

- （1）指向述语动词所表示的行为动作本身。
- （2）指向述语动词所表示的行为动作的施事。
- （3）指向当事人的人体器官或人体某部分。
- （4）指向述语动词所表示的行为动作的受事。
- （5）指向述语动词所表示的行为的主事。
- （6）指向述语动词所表示的行为动作所凭借的工具。
- （7）指向述语动词所表示的行为动作的产物。
- （8）指向述语动词所表示的行为动作的施事或受事所在的处所。
- （9）指向述语动词所表示的行为动作的施事或受事的距离。
- （10）指向述语动词的同源成分。

在补语系统中，结果补语最为常用的类型之一，其特点造成了结果补语在汉语教学中出现频率较高。尤其是在对外汉语教学中，结果补语是易三仓学校学生最早接触使用的类型，再加上学生母语（泰语）没有补语这一语法概念，所以在学生学习和使用的过程中也会出现各种类型的偏误。

因此，笔者想借此机会，进一步研究。希望能帮助更多的学习者正确并有效地习得汉语结果补语。

1.2 研究综述

李小荣(1994)深入研究了结果补语带宾语的情况。她认为，由于结果补语的类别不同，它们带宾语的能力不尽相同。她把结果补语分成两种，一种是能表抽象结果义的动词或形容词，另一种是表示具体结果义的成分。并且探讨了谓语和补语是否及物，对带宾语的情况影响。最后她从语义指向的角度出发，分析了在特定语义指向下述语能否带宾语的问题。

马真，陆俭明(1997)主要是对形容词做结果补语的情况进行了研究。他们认为，大多数单音节形容词都能够充当结果补语，只有少数双音节形容词可以充当结果补语。他们从语义指向和语法意义两个角度讨论形容词充当结果补语的述补结构能否带宾语的问题。列举了几种结果补语不能带宾语的情况，通过例句对其原因进行了分析。

杨司薇(2003)模拟了一次结果补语课堂教学，按照课堂教学的主要环节，用列举学生偏误的方式导入新课，对例句中共性问题进行逐句分析，归纳出结果补语的具体含义和语言形式。她强调了教学方法的重要性，以提出问题的方式引起学生思考，通过归纳的方式给出正确的范例。

孙冬惠、张恒军(2008)研究了留学生结果补语的习得情况。以结果补语的语法特征为切入点，介绍了结果补语常见的形式给出了常见的结果补语的肯定式、否定式、疑问式，通过相应的例句简单解释其意义。然后把偏误归纳为缺漏、误加、误用三个类型，

并且分析了偏误产生的原因，最后在教学的不同阶段提出不同的教学对策。

蔺俊霞(2008)对比了多媒体教学环境下与在传统教学模式下的对外汉语结果补语教学，打破了传统的语法教学模式。首先抽取教学样本并分组，观察学生结果补语的掌握情况，通过测试检验教学成果。然后从结果补语的结构、语义、语用三个方面对实验作了统计分析，将传统环境下结果补语的教学与多媒体环境下的教学进行了对比，得出了在多媒体环境下能够更加有效地教授结果补语的结论。

梁雪垠(2008)梳理了汉语本体研究和汉语作为外语教学中对结果补语的讲解。并通过结果补语与汉语其他常用补语的比较，总结出汉语结果补语的特点。采用调查的方法，考察了外国留学生学习和使用汉语结果补语的情况。对留学生在习得汉语结果补语时的偏误，分为回避性偏误、与其他语法形式混淆以及动结式内部偏误三大类型。梁虽然做了比较详细的理论分析和偏误分析，但是其研究也仅仅只停留在这两方面，关于结果补语的教学并没有涉及。

王娇娇(2010)《泰国学生使用汉语结果补语偏误分析》该论文首先将汉泰结果补语语法简单对比，接下来针对泰国学生习得结果补语的情况，找出偏误的问题和原因。这一论文深入研究学生的偏误原因，她把偏误类型分为：回避性偏误、内部偏误、其他偏误等。然后总结如何解决偏误的措施。

Kriangkrai Kongseng (2016) 为了对比汉、泰语的动词结构，所以研究了汉、泰语的动词结构及用法。

Theerawat Theerapojjane (2020) 研究了汉语中的动词+结果补语基本特征和分类，也为了提出诠释结果补语作为对外汉语的学习内容。

Kanokporn Numtong (2020) 研究了把汉语的定语翻译成泰语等问题，并提出翻译建议以及翻译时该注意的事项，以便有助于提高汉泰翻译技能和汉泰翻译课程。

从上文中我们不难发现，二十年来不管是对结果补语本身的研究还是对外汉语教学领域内结果补语及偏误分析等相关研究的成果相对较丰富。但是我们也看到了问题。虽然有一些文章中所提到的结果补语的语义指向及相关用法，但是没有能够很好地对应母语为泰语的学习者，例如：“走”、“去”在泰语中都可以表达为“ไป”泰国学生在使用时由于受到母语影响，所以我们也经常看到这样的句子：

表 1 泰式汉语句子

泰式汉语句子	泰语
1. 先生，别忘了带去您的行李箱。	คุณผู้ชาย อย่าลืมนำกระเป๋า สัมภาระของคุณไปด้วยนะ

正确的表达方法应该是“先生，别忘了带走您的行李箱”。汉语国际教学的首要目标是给学生培养汉语的交际能力。在教学的过程中，身为教师的我们也该重视语言的实用性，主张通过语言对比帮助学生了解其母语与目的语有何异同，从而提高他们的汉语水平，也能为泰国中学生的汉语结果补语教学提供参考。

1.3 研究意义

对于泰国学生来说，在二语学习的过程当中，必然会受到其母语（泰语）的干扰，因而导致产生偏误。由于泰语里没有结果补语这一语法概念。根据本次的调查显示泰国中学生在学补语的时候，不容易理解也不容易掌握，觉得很难。所以笔者想通过调查研究的方式更进一步了解泰国学生学习及使用结果补语的情况，找出学生容易出现偏误的地方和原因，并采取对应的措施来解决，让泰国学生更容易理解掌握和运用结果补语，也使他们的汉语水平更上一层楼。

1.4 语料来源

本文所研究的语料来源主要分为三个部分，一是笔者在易三仓学校担任教师时所搜集到的一些作业、考试卷和练习，二是调查问卷，三是北京语言大学汉语水平考试（HSK）的动态作文语料库上找的相关的语料资源。

1.5 研究范围

针对的是高中二、三年级汉语专业班的研究，他们的汉语水平属于初等，首次学习结果补语，对其结构和意义还不太了解，所以本文选取的结果补语词大部分都来自他们的课本《汉语教程》第一册下，《发展汉语》第一册上，还有相当水平的汉语水平考试（HSK）动态语料库里的结果补语词。

二、结果补语在泰语中的表达形式的对比分析

2.1 对应的结果补语形式

当结果补语不带宾语时，语序一致。泰语用形容词、动词或副词等对应汉语中的结果补语，但需要注意的是，泰语中相应的形容词是状语，而不是补语。

一、形容词做结果补语时，泰语也用相应的形容词放在动词后面表示动作行为的结果，例如：

表 2 形容词做结果补语的汉泰对比

汉语	泰语
1. 他吃饱了	เขากินอิ่มแล้ว 他吃饱了
2. 玛丽写错了	แมรี่เขียนผิดแล้ว 玛丽写错了

表 2 中的例句 1 中用形容词“饱”做结果补语，泰语中也用形容词“อิ่ม”对应汉语的结果补语。例句 2 充当结果补语的“错”，泰语“ผิด”。从表面上看汉语及泰语在表达结构上相同，但是语法结构不同，一个是述补结构，另一个则是中状结构。

2.2 动词做结果补语时，有以下几种情况

用动词对应对应汉语的结果补语：

表 3 动词做结果补语的汉泰对比

汉语	泰语
1. 老师的话我听懂了	คำพูด ของ อาจารย์ ผม ฟัง เข้าใจ แล้ว 话 的 老师 我 听 懂 了
2. 钱包找到了	กระเป๋าสตางค์ หา เจอ แล้ว 钱包 找 到 了

表 3 中的例句 1 用动词“懂”为结果补语，泰语中也用动词“เข้าใจ”对应汉语的结果补语。例句 2 也用动词“到”为结果补语，在这种语境下泰语中对应的词是“เจอ”。

2.3 如果带宾语，语序就不一样了

汉语和泰语在动结式带宾语时的情况不一样，虽然二者充当结果补语成分的都是形容词和动词，但是汉语中的述补结构中的述语和补语联系得十分紧密，也就是二者之间不能有别的成分。而泰语中宾语放在动词后，相当于汉语结果补语的成分置于宾语的后面做状语，例如：

表 4 动词做结果补语，而且带宾语

汉语	泰语
1. 郭老师改完论文了	อาจารย์แก้ว วิทยานิพนธ์ เสร็จ แล้ว 郭老师 改 论文 完 了
2. 阳光听懂俄语	หยางกวาง ฟัง ภาษารัสเซีย เข้าใจ 阳光 听 俄语 懂

表 5 形容词做结果补语，而且带宾语

汉语	泰语
1. 我看错时间了	ผม ดู เวลา ผิด แล้ว 我 看 时间 错 了
2. 玛丽认错人了	แมรี่ จำ คน ผิด แล้ว 玛丽 认 人 错 了

表 6 泰语趋向动词对应汉语结果补语

汉语	泰语
1. 我把那本书送给老师了	ผม นำ หนังสือเล่มนั้น ให้ อาจารย์แล้ว 我 送 书本那 给 老师 了
2. 妈妈收到包裹了	คุณแม่ ได้รับ พัสดุ แล้ว 妈妈 收到 包裹 了

从表 4-表 6 的对比中，笔者可以把它总结为以下两点：

1、泰语中没有“补语”概念，对应汉语结果补语的结果义的表达一般被视为“状语”。

2、汉语中的述补结构，动词和补语之间的结合很紧密，中间一般不插入别的成分，因此要把宾语放在补语后面；但是泰语中表示结果意义的状中结构带宾语时，它的动词和宾语结合得紧密，动词和表示结果补语意义的成分之间结合得不紧密，所以宾语会放在动词后面补语前面。

3、关于结果补语的表达，有的可以在泰语中找到对应的表达方式，有的却不能。

三、泰国学生汉语结果补语习得偏误

所谓偏误分析，就是分析学习者在学习目的语的过程中所犯的偏误，从而发现学习者产生偏误的规律，总结学习者偏误的类型，找出偏误发生的原因，以及偏误发生的阶段，等等。偏误分析的最终目的是了解学习者学习目的语的过程，使目的语的教学更具有针对性，下面的内容包括：一、调查设计：二、通过分析问卷调查的结果总结泰国学生学习结果补语时所出现偏误。

3.1 调查设计、实施及分析

有关调查问卷内容的制定，主要参考了笔者在担任汉语教师时，从学生的作业、课堂练习以及考试卷中较常出现的一些偏误，以及来自于北京语言大学汉语水平考试（HSK）动态语料库中，泰国学生在汉语水平考试中所出现的病句。在此基础上针对泰国高中二、三年级汉语专业班的学生设计学习结果补语情况的调查问卷。

调查对象为易三仓学校的高中二、三年级的学生。他们使用的教材是荣继华主编的《发展汉语》和

杨寄洲主编的《汉语教程》，大多数的学生学了一两年的汉语，汉语水平为初级，具有一定的交际能力。

调查问卷的内容分为：了解学生学习结果补语情况的试题。这些试题参考了《发展汉语》初级综合（I）、《汉语教程》第二册上里所出现的结果补语、学生的作业和练习题等。这部分分为五大题型，共 25 题。第一题为选择合适的补语填空，5 题；第二题为选择题，5 题；第三题为把所提供的补语放在最正确的位置，5 题；第四题为翻译题，5 题；第五题为选择正确的结果补语句子，5 题。

考虑到这一次被调查的学生汉语水平均属于初级阶段，再加上高中生的特性。问卷调查也尽量设得简单易懂一些，而问卷里面所出现的词汇基本上都来自于教材中。

本次问卷调查实施的时间为 2021 年的 2 月 14 日 -3 月 15 日（泰国第三波新冠疫情爆发前夕）。发放问卷 120 份，回收 107 份。其中空白问卷 4 份、只写选择题的 6 份都算作无效问卷。这样有效问卷为 97 份，问卷分析如下：

通过对调查问卷的整理和统计，笔者把泰国高中生对学习汉语结果补语的情况做成了表格形式，先统计出每一道题所出现错误的次数，然后再算出每道题的错误率，在这些数据的基础上做成了如下的表格，从表格中我们也不难发现，泰国学生学习结果补语的情况也不太理想。

表 7 问卷结果

题型	题号	偏误率	答错的数量
选择合适的 补语填空	1	10.30 %	10
	2	13.40 %	13
	3	9.27%	9
	4	12.37%	12
	5	11.34%	11
选择题	6	7.21%	7
	7	6.18%	6
	8	9.27%	9
	9	12.37%	12
	10	11.34%	11
语序题	11	55.67%	54
	12	23.71%	23
	13	62.88%	61
	14	35.05%	34
	15	22.68%	22
翻译题	16	51.54%	50
	17	54.63%	53
	18	61.85%	60
	19	49.48%	48
	20	58.76%	57
选择正确的 句子	21	35.05%	34
	22	43.29%	42
	23	57.63%	56
	24	47.42%	46
	25	59.79%	58

通过对有效问卷的整理和统计,不难发现,初级阶段的泰国学生对汉语结果补语的习得情况并不理

想，错误率较高。越到后面学生的答题情况越糟糕，这与题目难度的设计有一定关系。但总的来看，结果补语的学习情况很不理想，错误率很高，尤其是在语序题、翻译题及选择正确的结果补语句子。

本次调查共收集语料 53 句，这些语料都是据被测者所写的内容记下来，然后根据误分析相关理论再次进行分类，总结出偏误的类型主要有错序、遗漏、误代、误加及回避五大类。笔者也把这五大类的偏误统计和整理，做成了如下表格：

表 8 偏误分布与排序

偏误 大类	偏误 小类	排序	数量	偏误率	总偏 误率	总排序
误代	误代结果补语	1	17	100%	32.07%	1
错序	宾语 错序	2	11	78.57%	20.75%	2
	定语 错序	6	1	7.14%	1.88%	2
	其它	5	2	17.28%	3.77%	2
误加	误加结果补语	5	2	25%	3.77%	3
	误加 “了”	4	4	50%	7.54%	3
	误加 其它	5	2	50%	3.77%	3
回避		3	10	100%	18.86%	5
遗漏	遗漏结构补语	4	4	100%	3.77%	4

根据表 7 结果补语偏误率表中也不难发现, 泰国学生学习汉语结果补语时出现偏误的类型依次是: 误代、错序、回避、误加、遗漏。其中误代结果补语、宾语错序和回避这三种类型的偏误出现的偏误率是最高, 其次是误加“了”、(排除定语错序) 其它成分的错序、误加其它成分偏误率最小。下文将根据偏误率的高低对偏误类型做详细的说明。

3.2 偏误类型及分析

1. 误代类

误代类偏误是指泰国学生在运用“V+结果补语”结构时出现的各种语法成分错用的情况。由表 7 可知, 误代类所占偏误率高达 32.07 % , 偏误类型为误代结果补语, 排在第一位, 在搜集的语料时, 我们可以看到这样的句子:

表 9 误代类偏误句

泰式汉语句子	泰语
1. 先生, 别忘了带去您的行李箱。	คุณผู้ชาย อย่าลืมนำกระเป๋าสัมภาระของคุณไปด้วยนะ
2. 你看上李主任了吗?	คุณเห็นหัวหน้าลี้ไหม
3. 你能把这个词翻译是汉语吗?	คุณแปลคำนี้เป็นภาษาจีนได้ไหม

例句 1 的正确表达方式应该是“先生, 别忘了带走您的行李箱”。由于“走”和“去”在泰语中有时都可表达为“ไป” 泰国学生在使用时由于受到母语表达的影响, 因此造成偏误。

例句 2 的正确表达方式应该是“你看到李主任了吗?”。“动词+上”(作结果补语) 意思为“动作开

始并继续”，笔者曾经问过选“上”为答案的学生，该生表示“李主任开始并继续存在于视线中”，因此造成偏误。

例句 3 的正确表达方式应该是“你能把这个词翻译成汉语吗？”。由于“成”和“是”在泰语中都可表达为“เป็น”或“กลายเป็น”，而“成”做结果补语时表示动作使某一种事务变成另一种事务，变化的结果是好的，也可以是不好的，学生因没注意到这一点，因此把“成”和“是”混为一谈。

2. 错序类

错序类的偏误就是学习者在使用述补结构时语序上出现的错误。由表 7 可以看出，这类偏误主要是宾语错序（宾语错序总偏误率为 20.75 %）。从偏误率便可知，宾语错序也是泰国学生学习结果补语时经常的偏误类型，仅次于结果补语的误代，排第二。在搜集的语料时，我们可以看到这样的句子：

表 10 错序类偏误句

泰式汉语句子	泰语
1. 如果你想学汉语好就得来中国。	ถ้าคุณอยากเรียนภาษาจีนให้ดีก็ต้องมาประเทศจีน
2. 你怎么能随便弄别人的私人物品坏呢？	คุณจะทำของส่วนตัวของคนอื่นเสียหายตามใจชอบได้อย่างไร
3. 请关窗户上	กรุณาปิดหน้าต่างให้สนิท

例句 1 的正确表达方式应该是“如果你想学好汉语就得来中国。”

例句 2 的正确表达方式应该是“你怎么能随便弄坏别人的私人物品呢。”

例句 3 的正确表达方式应该是“请关上窗户。”

这类偏误出现的原因是受母语（泰语）负迁移的影响。结果补语后面如果有宾语，在汉语中的表现形式是“动词+结果补语+宾语”，动词和结果补语中间不可以插入其他成分，所以必须把宾语放在结果补语的后面。但是，在泰语中的表达形式是“动词+宾语+结果补语”再加上“补语”概念，修饰动词的句法成分可以放在前面，也可以放在后面，作“状语”。

3. 回避类

根据偏误语料的统计显示：回避类的总偏误率为 18.86 % 在各中偏误中排第三。刘珣曾经说过，“回避是第二语言学习者经常采用的策略，在对某一语音、词汇、句式甚至某一话题感到没有把握时，就尽量避免使用，回避的方法更多则是采取代替的办法，以简单的句式取代复杂的句式，代替的结果不仅不能准确地表达原来的意思，而且说出的句子也不地道”。在语料中，有的学生将述补结构分成两个句子来叙述，这种情况占大多数，例如：

表 11 回避类偏误句

回避类偏误句	泰语
1. 那本中文书，你看完了吗？	หนังสือภาษาจีนเล่มนั้น คุณอ่านจบหรือยัง
2. 别人的私人物品，你怎么随便弄坏呢？	ของส่วนตัวของคนอื่น คุณจะมาทำลายตามใจชอบได้อย่างไร
3. 这个词，你能翻译成汉语吗？	คำคำนี้ คุณสามารถแปลเป็นภาษาจีนได้ไหม

例句 1 更为正确的表达方式应该是“你看完那本中文书了吗？”

例句 2 更为正确的表达方式应该是“你怎么随便弄坏别人的私人物品呢？”

例句 3 更为正确的表达方式应该是“你能把这个词翻译成汉语吗？”

在第二章的汉泰语法对比时，我们发现泰语中没有“补语”概念，因此部分汉语结果补语在泰语中的对应形式被分开为两个分句来表达。初级阶段的学生因为所学的汉语知识非常有限，在判断确的汉语表达形式时有困难。因此为了避免出现错误，学生选择回避的方式，用自己已经掌握，并且能运用的汉语知识来回答问题。例 1、2、3 均属于回避类偏误。

4. 误加类

误加类偏误就是指出现了多余的成分，使语义重复或矛盾。根据表 7 可以看出，误加类的总偏误率为 15.08 %。这类的偏误率可分为误加“了”、误加结果补语和误加其它，其中误加“了”的偏误率最高（7.54 %），但是由于“了”与本文没有太大的关系，所以在下面只对结果补语的误加这一类型进行论述，例如：

表 12 误加类偏误句

误加偏误句	泰语
1. 我发给你的 e-mail, 你收到了吗?	e-mail ที่ผมส่งหาคุณ คุณได้รับแล้วหรือยัง
2. 我还没把作业做好了。	ผมยังทำการบ้านไม่เสร็จเลย
3. 对不起! 我来到晚了。	ขอโทษครับ ผมมาถึงดึกไปแล้ว
4. 那本《汉泰词典》我找看不见了。	พจนานุกรมไทย-จีนเล่มนั้น ผมหาไม่เจอแล้ว

例句 1 正确的表达方式应该是“我发给你的 e-mail, 你收到了吗?”

例句 2 正确的表达方式应该是“我还没把作业做好了。”

例句 3 正确的表达方式应该是“对不起! 我来晚了。”

例句 4 正确的表达方式应该是“那本《汉泰词典》我没找到。”

从上面的三个例句中, 我们不难发现学生基本上已经掌握了结果补语的用法和语义。例 2 为否定句无须加“了”。例 3 中都出现了两个结果补语分别是“到”、“晚”, 造成了偏误。至于例 1、4 分别是误加“了”及误加其它成分。这是因为学生对结果补语的规则和用法掌握的还不够扎实, 再加上受母语(泰语)的影响, 导致产生了偏误, 以导致出现了例句中的病句。

5. 遗漏类

遗漏类偏误是指学生在使用“动词+结果补语”结构时遗漏某种语法成分。遗漏类的总偏误率为 3.77 %，该类的偏误率最小的，根据表 7 也可发现最常见的遗漏类偏误是遗漏结果补语，例如：

表 13 遗漏类偏误句

遗漏类偏误句	泰语
1. 我发给你的 e-mail，你收到了吗？	e-mail ที่ผมส่งหาคุณ คุณได้รับแล้ว หรือยัง
2. 这个词，你能翻译汉语吗？	คำคำนี้ คุณสามารถแปลภาษาจีนได้ ไหม
3. 面还没煮，请再等一会儿。	บะหมี่ยังไม่ได้ต้ม ได้โปรดรออีก สักครู่

例句 1 正确的表达方式应该是“我发给你的 e-mail，你收到了吗？”

例句 2 正确的表达方式应该是“你能把这个词翻译成汉语吗？”

例句 3 更为正确的表达方式应该是“面还没煮熟，请再等一会儿。”

以上的三个句子都少了结果补语，应该把动词“收、翻译、煮”改成“收到、翻译成、煮熟”。“收、翻译、煮”都是延续性动词，并没有表示动作的结果，因此如果想表示结果就必须在动词后面再加上一个动词或形容词表示对前一个动词的来补充说明，表示结果。

3.3 造成偏误的原因

刘珣(2005)在《对外汉语教学教育学引论》第六章,第194页指出“第二语言学习者偏误的来源是多方面的,是由多方面因素造成的,主要有母语负迁移、目的语知识负迁移、文化因素负迁移、学习策略和交际策略的影响、学习环境的影响这五个主要方面”。

本文主要从母语负迁移、语内干扰、教材因素三个方面来分析。具体如下:

1. 母语负迁移

“母语负迁移”是指在第二语言的习得过程中,学习者的第一语言也就是母语的使用习惯会直接影响第二语言的习得,并起到积极促进或消极干扰的作用。本文研究的是初级水平的高中生学习结果补语的情况。学生刚开始学习时可能对汉语知识不太熟悉,在不确定的情况下,就会依赖自己的母语,直接使用母语当中有关的规则和用法,如果两种语言存在差异的话,学生就会很容易地出现偏误。

苏杭(2014)在《简述基于汉、泰对比之上的对泰汉语教学策略和教学原则》提到,泰语和汉语一样同属于汉藏语系,和英语相比,这两种语言都缺少词的内部形态变化,所以词序的排列具有重要的语法作用。语法关系主要靠语序和虚词表示。

同时也有很多不同点。汉语结果补语与前面的动词结合十分紧密,中间不能插入其它成分。而泰语则是动词和宾语结合得更紧密,状语位于宾语后对动宾结构进行说明。所以在调查问卷中就出现了以下泰式汉语句:

表 14 泰式句子

泰式汉语句	泰语
1. 如果你想学汉语好就得来中国。	ถ้าคุณอยากเรียนภาษาจีนให้ดีก็ต้องมาประเทศไทย
2. 你看那本中文书完了吗?	คุณอ่านหนังสือภาษาจีนเล่มนั้นจบหรือยัง

泰语中表示结果义的句子如果带宾语，语序是“动词+宾语+表示结果义的成分”，但是汉语中如果带宾语，语序则是“动词+补语+宾语”。这是因为泰语中的动词和宾语的结合比动词和表示结果义的成分之间结合得更加紧密，因此宾语必须放在动词后面；但是在汉语中，动词和结果补语结合得紧密，有的学者，甚至把他们当成短语词，所以中间不能插入其它成分，必须放在结果补语的后面。

2. 语内干扰

外语学习者在学习目的语的过程中，目的语内部规则的相互干扰，对学习者造成了消极的影响，这就是语内干扰，或者我们也可以把它叫做目的语负迁移。刘珣认为，“语内负迁移所造成的偏误是因为学生所学的知识有限，不充分的目的语知识，用类推的办法，不恰当地套用在目的语的语言现象上，也称过度概括或泛化，所以造成了偏误”。

语内干扰所造成的偏误类型主要有：结果补语的误代、结果补语的误加。学生学习结果补语以后，对结果补语的使用规则也有了一定的了解，但是掌握得不够全面，在使用结果补语时根据自己所总结的汉语规则进行推类，因而造成汉语过度泛化。

在本次的调查中，泰国学生在结果补语后再加上表结果的语法成分，例如：

(1) 如果你想学好了汉语就得来中国了。

正确的表达方式应该是“如果你想学好汉语就得来中国。”

(2) 我发给你的 e-mail, 你收到了了吗?

正确的表达方式应该是“我发给你的 e-mail, 你收到了吗?”

(3) 我还没把作业做好了。

正确的表达方式应该是“我还没把作业做好。”

从句中也可以看出学生对结果补语的知识已经有了一定的了解，知道结果补语的否定形式是加“没”，结果补语的语序是“动词+结果补语+宾语”。由于他们的水平有限，加上受母语的影响，因此造成以上例句 2 “我发给你的 e-mail, 你收到了了吗?” 的偏误。

3. 教材因素

教材是学生学习和教师讲解的根据，一本教材是否合理对语言教学有着重要的影响。本文的调查对象所使用的教材是《汉语教程》第一册下、《发展汉语》第一册上。在泰国普通高中（以汉语专业班为例）的使用率极高，在研究这些教材后发现，结果补语在教材中的分布主要有以下几个特点：

(1) 缺少必要的语法讲解。两本教材虽然安排了结果补语的语法教学，但是对结果补语相关的语法解释较少，例如：结果补语的特点、结果补语搭配规则等讲解。只是在语法知识的部分列出有结果补语这一语法知识。

(2) 全用英文注释，不利于泰国学生学习。根据学生反映，他们的英语水平还没有达到可以看懂相关的注释。而且英语在这儿作为“媒介语”，如果学生长期依赖相关的英语注释，在一定的程度上也会造成负迁移。

(3) 缺少练习，在教学中只依靠教师对知识的讲解，对使用条件的解释未必能让学生记住相关知识。而且一个语法项目都需要经过一而再再而三地练习才能掌握。根据笔者教学经验学生在完成课后练习时所出现的错误并不多，但是练习口语和考试时，也暴露出理解和掌握上的问题，例如：

①先生，别忘了带去您的行李箱。

②你能不能等一下，我还没吃到呢。

③请同学们合着课本，我们现在开始听写了。

④你看那本中文书完了吗？

(4) 复现率较低。对于初级阶段的汉语学生来说，要学习与母语语法规则不同的目的语语法规则，因此在每堂课中都有新的内容，课堂教学的重点都放在了对新知识的讲解，而对旧知识的复习时间相对较少。因此，一个语法点在学习过了以后，在教材的后续内容再次出现的机率就会很小。一般只有教师单独抽时间来复习时，才能再次复习到所学过的内容。

这足以证明学生在学习结果补语时，掌握了部分意义和用法，但在学习完后没有马上进行反复练习，对相关知识还不熟练导致出现偏误，其中以误代结果补语、宾语错序为典型偏误。

四、泰国高中生汉语结果补语教学建议及对策

1. 加强汉泰动结类语法形式对比

对比分析是二语学习的一种较重要的方法,根据两种语言的对比分析,可以发现异同点,预测学生在学习汉语结果补语时哪一方面比较容易出现的偏误,然后确定在教学中的重点,让汉语教学具有针对性。因此,作为教师在讲解汉语结果补语时,一定要进行汉泰对比分析,让学生明白两者之间的差异。

2. 指导学生采用正确的学习策略

在二语学习的过程中,不同的学习策略的运用,也会对学习效率和学习效果产生不同的影响。要制定出正确的学习策略,才能让学生对目的语产生更大的兴趣。泰国人的性格相对内向,所以学生在学习汉语结果补语时,有一些学生因为害怕出现错误,所以尽量避免使用,去用已经学过,而且掌握的知识来进行表达。针对这种情况,教师作为课堂教学的引导者,应该积极引导培养学生养成使用汉语结果补语进行表达的习惯。

3. 教材的编排和使用

应采用汉、泰双语注释的教材,其中关于汉语结果补语的解释说明需全面,这样学生可以借助母语进一步理解汉语结果补语的用法,然后再进行反复地练习就可以更进一步理解相关知识,减少一些因母语和媒介语(英语)的干扰而产生的偏误。对于汉语水平较高的学生,可以直接看汉语注释。

4. 课后的练习必须有针对性,形式要多样化

通过考察学生所使用的教材的课后练习,发现教材中的练习基本上都是组句、替换,都比较死板。这种练习有好,也有不好。好的地方是很容易让学生快

速了解汉语结果补语的结构及形式，有助于帮助学生复习及巩固原有知识，必须要增加一些可以调动学生思考能力较强的联系，例如：选词填空、改错题、汉泰互译、完成会话等等。另外，还可以让学生通过“看图说话”、“看图写字”的方法来提高学习效果，教师安排任务时给出跟语法相关的图片给学生看，根据当天所学的语法知识进行练习，这样能更为了解学生是否真正掌握汉语结果补语。

五、结论

汉语中的结果补语是一种较特殊的句法成分，很多外语中都没有补语概念，再加上补语本身的复杂性和多样性，都给各国留学生学习补语造成了一定的困难。

泰语中也没有补语这一语法成分，本文还介绍了结果补语在泰语中的相应表达法，从中可以看出有的结果补语有对应的表达，有的却没有，而是用其他形式代替进行表达。虽然有表示结果义的成分，但其作用是充当状语，而不是补语，且后面加宾语时语序也发生了变化，汉语中宾语的位置要放在结果补语的后面，因为动词和结果补语结合得很紧密，相反，在泰语中动词和宾语却结合得较紧密，所以宾语放在动词的后面。这些不同之处都是造成泰国学生容易出现偏误的地方，也是泰国汉语教学中的重点及难点。

本文从汉语作为外语教学的角度出发，针对初级阶段的泰国高中生学习结果补语的需要，总结了结果补语的语法特点，以及在使用时的语法规则。另外，本文还通过调查问卷的形式，对易三仓学校高中二、三年级的学生学习结果补语的情况作了研究和分析，总结出了泰国学生学习汉语结果补语时最容易出现的

偏误类型有误代、错序、误加、回避和遗漏五种类型。而且根据相关理论研究提出泰国学生出现偏误的主要原因主要有母语负迁移、目的语负迁移，并针对出现偏误的原因，笔者又相应的提出了一些教学建议，希望对汉语汉语教学有一定的帮助。

毋庸置疑本文的研究还存在着不足之处。一是因为教学环境所限制，我们调查的学生范围与数量有限，没能对更多其他学校的学生进行调查。二是因为时间以及其他外在因素所限制，对于学生的测试，没能做到全面。总而言之，希望通过本篇文章的撰写，能够为针对泰国中学生的汉语结果补语教学提供参考，从而提升其汉语结果补语的教学效率。

参考文献：

- Huang, B.R. (1991). *Modern Chinese*. Beijing: Higher Education Press.
- Li, X.R. (1994). An Investigation on the Function of Resultant with Object. *Chinese Language Learning*, 1994(5), 32-38.
- Lu, J.M. and Ma, Zh. (1997). An Investigation of Adjectives as Resultant Complements (one). *Chinese Language Learning*, 1997(1), 3-7.
- Lu, J.M. and Ma, Zh. (1997). An Investigation of Adjectives as Resultant Complements (two). *Chinese Language Learning*, 1997(4), 14-18.

- Lu, J.M. and Ma, Zh. (1997). An Investigation of Adjectives as Resultant Complements (three). *Chinese Language Learning*, 1997(6), 7-9.
- Yang, S.W. (2003). Classroom Teaching of Complement of Result in Chinese as a Foreign Language. *Journal of Yunnan Normal University*, 2003(6:1), 16-18.
- Liu, X. (2000). *Introduction to Teaching Chinese as a Foreign Language*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
- Lin, J.X. (2008). Result Complement Teaching in Multimedia Environment Based on Error Analysis. Master's Thesis. Huadong Normal University. Retrieved from <http://www.wangfangdata.com.cn>.
- Sun, D.H. and Zhang H.J. (2008). Study on the Acquisition of Chinese Result Complement by Foreign Students. *Journal of Jilin Education Institute*, 2008(9) (Mid-March), 64.
- Liang, X.Y. (2008). The Error Analysis of the Complement of Result of Foreign Students Studying Chinese. Master's Thesis. Tianjin Normal University. Retrieved from <http://www.wangfangdata.com.cn>.
- Wang, J.J. (2010). Error Analysis on Using Resultant Compliment of Chinese Language for Thai students.

- Master's Thesis.Xinan University. Retrieved from
<http://www.cnki.net>
- Su, H. (2014). A Brief Study of Chinese Teaching
Methods and Principles in Thailand Based on the
Comparison between Chinese and Thai Language.
Master's Thesis. Zhengzhou University. Retrieved
from <http://www.wangfangdata.com.cn>
- Kriangkrai Kongseng. (2016). A Comparative Study on
Structure and Usage of Verb in Chinese and Thai
Languages. *Lampang Rajabhat University Journal*,
5(1)(January – June 2016), 1-12.
- Yang, Y.H., Li, D.H., and Liao, H.Y. (2017). Comparison
of Chinese Language Teaching Research Results
Complement and the Corresponding Form of Thai.
The Guide of Science & Education, 2017(8) (Mid -
March), 115-116.
- Theerawat Theerapojjanee. (2020). An Analytical Study of
the Verb-Resultative Construction's Characteristics
for the Teaching of Chinese as a Foreign Language.
Journal of Language and Linguistics, 38 (2)
(January – June 2020), 54-71.
- Kanokporn Numtong (2020) The Study of Translation
Problems of the Attributives and Complements from
Chinese to Thai for Developing Chinese to Thai

Translation Skills. *Journal of Language and Linguistics*, 38:2 (January – June 2020), 89-105.

Factors Influencing Preventive COVID-19 Practices of Primary School Teachers in Aojiang Town, China

Shula Bai, Prasak Santiparp¹,

Arisra Leksansern, Panchit Longpradit

Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University.

E-mail: zakpeace7052@gmail.com

Pirawadee Chupradit

Faculty of Engineering, Sripatum University

Tuan Tongkeo

Faculty of Education, Suandusit University

(received 3 September, 2021) (revised 11 October, 2021)
(accepted 19 October, 2021)

Abstract

The aims of this research are to examine preventive COVID-19 practices and identify related factors to primary school teachers' preventive COVID-19 practices during COVID-19 pandemic in Aojiang town, China. The sample size was calculated, totally 300 primary school teachers from a total of 547 teachers from the 8 primary schools were selected by proportional stratified random

¹ Corresponding Author

sampling. Cross-sectional survey study was employed for the research. The questionnaire was tested for validity by 3 experts with IOC more than 0.5 and reliability by 30 secondary school teachers with Chronbach's alpha of 0.84. Data were analyzed by descriptive statistics, t-test and multiple regressions by SPSS. The findings were the high preventive COVID-19 practices of teachers. The factors influencing preventive COVID-19 practices were perception and social support of teachers. The recommendations were as follow: schools should promote preventive COVID-19 practices to make perceptions. The school, community and family should support teacher for preventive COVID-19 practices.

Keywords: Prevention; COVID-19; Primary school teacher

Introduction

The coronavirus is a family of viruses which may lead to various symptoms such as fever, dyspnea, and pneumonia (LI, et al., 2020). These viruses are usually found in animals globally, but rare cases have been found to infect humans. The World Health Organization (WHO) called the term 2019 novel coronavirus refer to a coronavirus that infected the lower respiratory tract of patients with pneumonia in Wuhan, China on 29 December 2019 (CDC, 2019). The WHO declared that the official name of the 2019 novel coronavirus is coronavirus disease (COVID-19) (WHO, 2020). The current reference name for the virus is severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2). It was reported that a cluster of patients with pneumonia of unknown cause was linked to a local Huanan South China Seafood Market in Wuhan, Hubei Province, China in December 2019 (Zhu, et al., 2020). In response to the outbreak, the Chinese Center for Disease Control and Prevention (China CDC) dispatched a rapid response team to accompany health authorities of Hubei province and Wuhan city to conduct epidemiological and etiological investigations. The WHO

confirmed that the outbreak of the coronavirus epidemic was associated with the Huanan South China Seafood Marketplace, but no specific animal association was identified (WHO., 2020). Within 1 month, this virus spread quickly throughout China during the Chinese New Year, a period when there is a high level of human mobility among Chinese people. Although it is still too early to predict susceptible populations, early patterns have shown a trend similar to Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) and Middle East respiratory syndrome (MERS) coronaviruses. Susceptibility seems to be associated with age, biological sex, and other health conditions (Fehr, Channappanavar, Perlman, 2017). COVID-19 has been declared as a Public Health Emergency of International Concern by the WHO. Human-to-human transmission of the COVID-19 has posed a major global health threat (Wang, et al., 2020). Since the WHO declared the COVID-19 as a pandemic and hence a public health emergence of international concern, the rate of new infections and deaths has been ever-accelerating in many parts of the world. As of August 17, 2020, at least 21,549,706 confirmed cases of COVID-19, including

767,158 deaths, had been reported in 216 countries around the world (WHO, 2020). This pandemic has brought a significant change in life style as well as working environment. Such sudden changes to daily life may have adversely impact peoples' mental health (Dong & Bouey, 2020). When the pandemic of COVID-19 occurs in 2019 – 2021, Wuhan are locked down and made various measures, including shutting down work, delayed school opening, closing all kinds of entertainment places, and home segregation. Everyone restricted travel. It is important to know the method to lessen COVID-19 spreading. (Centers for Disease Control and Prevention, 2020).

The COVID-19 pandemic has caused unprecedented damage to the educational system worldwide. As a result, most countries, including China, which is seen as a credible global health actor (Zhang, et al., 2020; Wu, et al., 2020), have been implementing strict controls over social gatherings including schools that would anyhow be regarded as a super spreading event (Abdollahi, et al., 2020; Auger, 2020). To control COVID-19, proper use of masks, hand hygiene and social distancing have proved

extremely useful in most countries (Chu et al., 2020; Koo, 2020). Among other practices, mask wearing is considered the most recommended practice for infection control and breaking the transmission chain of COVID-19 (Goh, et al., 2020). However, a cross-sectional study that investigated Chinese residents from January 27 to February 1, found only 73.9% of residents chose the proper type of mask (Zhong, et al., 2020). Another cross-sectional study among primary school students in Wuhan, China which included 9145 students showed only 51.60% of students practiced appropriate mask wearing behavior (Chen, 2020). In addition, about 19.6% of study participants frequently reported to experience itchy sensations when they wore the mask for an extended time (Szepietowski, et al., 2020). An observational study involving 1,738 respondents from 190 Chinese cities revealed that high frequency of mask wearing regardless of the presence or absence of symptoms was significantly associated with lower scores of anxiety (Wang, et al., 2020). Based on above evidences, a cross-sectional survey of primary teachers in china during the COVID-19 pandemic to explore the

relationships between preventive COVID-19 practices and related factors should be conducted.

Teachers should be role models of preventive COVID-19 practices for students. Furthermore, primary schools are more connect to communities or villages than secondary schools, high schools and universities. Primary schools in Ao Jiang town, Pingyang country, Zhejiang province, China have to decrease COVID-19 spreading in schools and communities too. Hence, this research was interesting to examine and identify primary school teachers' preventive COVID-19 practices and related factors in Ao Jiang Town, Pingyang County, Zhejiang province, China. This research will contribute ability of more fully understanding the main factors that affect teachers' preventive COVID-19 practices on schools, and these factors will become the main hand in management practice, give some operability suggestions for the preventive COVID-19 practice of primary school students in Aojiang town, China, which can play a very good role of reference.

Research objectives

1. To examine preventive COVID-19 practices during COVID-19 pandemic of primary school teachers in Aojiang town, China
2. To analyze relationships between preventive COVID-19 practices during COVID-19 pandemic and related factors of primary school teachers in Aojiang town, China

Material and Method

Method

In this cross-sectional survey study, teachers from eight primary schools in Ao Jiang were selected as research subjects, consisting of 547 teachers.

The sample size was calculated by the formula below:

$$N = N / (1 + Ne^2)$$

n: sample size

N: population

e: sampling error = 0.05

$$n = 547 / 1 + 547 (0.05)^2$$

$$n = 231$$

Based on Taro Yamane formula with the receivable error 0.05, the result of sample size from calculation was 231 primary school teachers in AoJiang town, China. However, the researcher added up the minimum sample size to 300 for improving confidence level. In order to make every teacher in each school had the same opportunity to be selected as sample, the proportional stratified random sampling method was employed to draw the teachers from each school

Instrument

The questionnaire of primary school teachers' preventive COVID-19 practices during COVID-19 pandemic with 10 items was developed covering 3 components were wearing mask. physical distancing and washing hand. Each item comprised of 5 level as: 1= never, 2 = seldom, 3 = sometimes, 4 = often, 5 = very often. The meaning and score range of crisis management level was done as: highest, high, moderate, low and lowest. The quality of instrument was tested. The validity was checked by 3 experts by IOC more than 0.5 in each item. The try-out of 30 teachers was conducted to check

reliability. The Chronbach's alpha was 0.84 of this questionnaire.

Data collection and analysis

We collected by 5 steps as: 1) obtain formal data collection approval from Mahidol University graduate school. 2) contact the principal of the school and obtain their permission. 3) according to the size of the sample, questionnaires were distributed to school teachers. 4) after distributing the questionnaire for one week, the researchers will re visit the school to collect the returned questionnaires. 5) check whether the questionnaire is complete.

The preventive COVID-19 practices 10 items with 5 scale raw scores were calculated to be 1-5 points and divided it into 5 levels. The statistics were descriptive statistics and t-test with multiple regression by SPSS for window package.

Results

The scores of preventive COVID19 practices from 1.00 - 5.00 were divided into 5 levels (highest, high, moderate, low and lowest). After survey, the results showed that the average preventive COVID-19 practices in high level (mean = 3.48, SD. = 0.83). According to descriptive statistics Male

teachers were 64.7%, while female teachers were 35.3%. The most age group was in 21 to 40 years old (79.3%). The majority of teachers were married (82%). The highest degree of education was Undergraduate, accounting for 48.7%. Most of the teachers teach Chinese language (27.7%). The half of teachers were general teachers and teach for 1 to 5 years. Most of the teachers (70%) participate in community activities and have plan and training for crisis management. Have 64.3% teachers was in high level of the knowledge about COVID-19. Most of the teachers (80.3%) was in high level of the perceptions about COVID-19. Social giving supports about crisis management was in the moderate level.

For factors related to preventive COVID-19 practices during COVID-19 pandemic, this study demonstrated that to preventive COVID-19 practice levels were significant difference by marital status ($p\text{-value} = 0.027$), work experiences ($p = 0.031$) community participation ($p\text{-value} = 0.002$), knowledge about COVID-19 ($p\text{-value} = 0.006$), the more knowledge, the better crisis management, perception ($p\text{-value} = <0.001$), the more perception, the better preventive COVID-19 practices and social support ($p\text{-value} = 0.049$), the more social support, the better preventive COVID-19

practices of primary school teachers in Aojiang town, China, while other factors were not significant as showed in table 1.

Table 1 Preventive COVID-19 practices by related factors of primary school teachers during COVID-19 pandemic

Factors	Number (Percentage)	Mean	S.D.	T-test P-value
Gender				
Male	194 (64.7)	3.48	0.79	0.967
Female	106 (35.3)	3.47	0.89	
Age groups				
21- 40 years old	176 (58.7)	3.47	0.84	0.881
41- 60 years old	124 (41.3)	3.48	0.82	
Marital status				
Married	246 (82.0)	3.53	0.82	0.027
Single and widow	54 (18.0)	3.24	0.83	
Highest education levels				
Technical school and college	139 (46.3)	3.46	0.86	0.751
Bachelor, master and doctoral	161 (53.7)	3.49	0.80	
Work experiences				
1 – 5 years	154 (51.3)	3.38	0.78	0.031
More than 5 years	146 (48.7)	3.58	0.86	

Table 1 Preventive COVID-19 practices by related factors of primary school teachers during COVID-19 pandemic (cont.)

Factors	Number (Percentage)	Mean	S.D.	T-test P-value
Teaching subjects				
Chinese language	83 (27.7)	3.61	0.89	0.214
Other subjects	217 (82.3)	3.44	0.81	
Position				
General teachers	164 (54.7)	3.33	0.89	0.863
Class teachers and school leaders	136 (45.3)	3.37	0.84	
Community participation				
Participate	210 (70.0)	3.56	0.76	0.002
Not participate	90 (30.0)	3.26	0.81	
Knowledge about COVID-19				
Low and intermediate levels	286 (95.3)	3.45	0.81	0.006
High levels	14 (4.7)	4.06	0.95	
Perceptions about COVID-19				
Low and intermediate levels	253 (84.3)	3.33	0.74	< 0.001
High levels	47 (15.7)	4.50	0.45	
Social supports				
Low and intermediate levels	221 (73.7)	3.37	0.81	<0.001
High levels	79 (26.3)	3.76	0.79	

From significant related factors, the multiple regression by stepwise method was conducted. The regression model to predict crisis management levels of primary school teachers contains the following information:

Adjusted R Square = 0.645

Two independent variables are statistically significant:

1) perception about COVID-19 pandemic ($p < 0.001$),

2) Social support ($p < 0.001$),

Table 2 Multiple regression of factors affecting crisis management of primary school teachers

Model	Standardized coefficients Beta	R	Adjust R ²	T	Sig.
(Constant)				2.282	0.005
Perception	0.790	0.802	0.642	22.651	<0.001
Social support	0.070	0.805	0.645	2.001	0.045

From table 2, the predictive model is as follow:

Preventive COVID-19 practice levels = Constant +
0.79 (perception) + 0.07 (social support)

Preventive COVID-19 practice levels during COVID-19 pandemic of primary school teacher will increase 0.79 unit if factor of perception changes 1 unit when fix other factors. Same as social support. This regression model can predict Preventive COVID-19 practice levels of primary school teacher 64.5%.

Conclusion

The preventive COVID-19 practices of primary school teachers during COVID-19 pandemic in Aojiang town, China was in high level. Based on t test, In the end, there are six related factors as follow: perception, social support, knowledge, community participation, marital status and work experiences. For multivariate analysis, based on stepwise multiple linear regression, there are two influencing factors as follow: perception and social support. The predictive equation is as follow:

Preventive COVID-19 practice levels = Constant + 0.79 (perception) + 0.07 (social support)

This regression model can predict preventive COVID-19 practice levels of primary school teacher 64.5%.

Discussion

It was found that the sample primary school teachers in Aojiang town practice to prevent COVID-19 infection at high level. In the term of preventive Covid-19 practices was higher than other four parts. Which the mean score is 3.48, is at high level. This refers to work of teachers is a relatively good in the prevention of the epidemic behavior, in the face of the crisis, do a good job of security protection, pay attention to personal hygiene to become the responsibility and obligation of everyone during the epidemic prevention, only effective prevention, can effectively control the outbreak, not only to protect themselves, but also to protect others. These findings relevant to the study of Aristovnik (2020) and Espino-Díaz, et al. (2020).

For multivariate analysis, the finding showed that the affecting factors were perception and social support, in detail as follow:

The finding showed that variation of teachers' preventive COVID-19 practices by perceptions was statistically significant. It shows us in a pandemic, the perception more positive in the pandemic, the more they

are able to respond to COVID-19 in a crisis by cooperating with relevant policies and related preventive measures. In the article of Zhang (2018), the emergency management of campus crisis has not been paid enough attention by the school. Only 12% of the teachers feel that the management of campus crisis has received enough attention in the middle school campus crisis.

The finding showed that variation of teachers' preventive COVID-19 practices by social support was statistically significant. It shows us the more social support, the better crisis management of primary school teachers in Aojiang town, China.

For bivariate analysis, the factors related to preventive COVID-19 practices were as follow:

The finding indicated that the variation of teachers' preventive COVID-19 practices by knowledge was statistically significant. The more knowledge, the better preventive COVID-19 practices. Teachers and students have enough knowledge of COVID-19, they will greatly reduce the COVID-19 spreading, and the damage caused by infection (Wang, 2019).

The finding showed that there was statistically significant difference in teachers' preventive COVID-19 practices based on community participation. It shows us teacher who participate in community activity prevented COVID-19 better than who did not participate. The fundamental task of community activities construction is to form community spirit and promote community development, so as to realize the improvement of the quality of life of community residents (OECD, 2018). This means that community service still lacks some development and does not involve everyone. If can, it's best that everyone can participate in community activities.

The finding demonstrated that the variation of teachers' preventive COVID-19 practices by marital status was statistically significant. Moreover, those teachers who had get married did crisis management better than teachers' who are single and widow. Family is the biggest financial source and emotional support of teachers (Wang, 2013) Widow: The harm to the physical and mental development of children. (Zhang, 2018) teachers' who are single, is young and do not have experience of many things. Marriage life is a trial, because to learn how to get

along with the partner, especially those with children, will pay more attention to some safety knowledge, education and other issues.

The finding showed that there was statistically significant difference in teachers' preventive COVID-19 practices based on work experience. Moreover, those teachers who had experience for pandemic prevented infection better than teacher who did not have experience. There is therefore still a need for prevention in this regard. Because teachers play a very important role for students, students will be at ease (Tong, 2015).

Recommendations

1. Teachers who have more perception and knowledge of COVID-19, the better teachers' preventive COVID-19 practices. In this aspect of knowledge, teacher should be positive, search and learn new knowledge. The schools should be specially organized to promote perception and learning about Covid19 related knowledge, at least one lesson per semester need to explain the

knowledge about the pandemic, understand the symptoms of the epidemic and related measures.

2. Based on the findings, teachers who have not social support and participate in community activities. Community service personnel need to hold more activities so that everyone can have opportunities and be part of community activities. Also give reward in preventive COVID-19 practices as social support, can attract more people to participate.

3. Although there are many slogans in the community that allow us to prevent the virus, and there are practical measures to control the virus, the knowledge still needs to be strengthened and supported. The community needs more slogans on COVID-19 knowledge and the establishment of some COVID-19 knowledge columns. More people understand the knowledge of COVID-19.

4. The study was conducted to ten primary schools in Aojiang town. Based on the resources and time available. If more townships can be covered, it would be more representative and new findings may be found out. Three factors were found to have impact on teachers' preventive COVID-19 practices during the COVID-19

situation. If the follow up research to find out why these factors have more influence on the teachers' crisis management responsiveness, it would be a meaningful contribution for the research and development.

5. The study was conducted in the primary schools. Further researches are recommended to include other group of sample, such as junior school teachers.

References:

- Abdollahi, E., et al. (2020). Simulating the Effect of School Closure during COVID-19 Outbreaks in Ontario, Canada. *BioMed Central Medicine*, 18, 230-238.
- Aristovnik, A. (2020). Impacts of the COVID-19 Pandemic on Life of Higher Education Students: A Global Perspective. *Sustainability*, 12, 8438-8472.
- Auger, K.A., et al., (2020). Association between Statewide School Closure and COVID-19 Incidence and Mortality in the US. *JAMA*, 324, 859–870.
- CDC. (2019). *Novel Coronavirus, Wuhan, China*. Retrieved February 1, 2020, from <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-nCoV/summary.html>.

- Chen, X., et al. (2020). Hand Hygiene, Mask-Wearing Behaviors and its Associated Factors during the COVID-19 Epidemic: a Cross-Sectional Study among Primary School Students in Wuhan, China. *International Journal of Environment Research and Public Health*, 17, 2893-2899.
- Chu, D.K., et al. (2020). Physical Distancing, Face Masks, and Eye Protection to Prevent Person-to-Person Transmission of SARS-CoV-2 and COVID-19: a Systematic Review and Meta-Analysis. *Lancet*, 395, 1973–1987.
- Dong, L., Bouey, J. (2020). Public Mental Health Crisis during COVID-19 Pandemic, China. *Emerging Infectious Diseases*, 26, 1616–1618.
- Espino-Díaz, L., et al. (2020). Analyzing the Impact of COVID-19 on Education Professionals. Toward a Paradigm Shift: ICT and Neuro-Education as a Binomial of Action. *Sustainability*, 12, 5646-5660.
- Fehr, A.R., Channappanavar, R., Perlman, S. (2017). Middle East Respiratory Syndrome: Emergence of a Pathogenic Human Coronavirus. *Annual Review of Medicine*, 68, 387–399.

- Goh, Y., et al. (2020). The Face Mask: How a Real Protection Becomes a Psychological Symbol during Covid-19?. *Brain, Behavior, and Immunity*, 88, 1–5.
- Koo, J.R., et al. (2020). Interventions to Mitigate Early Spread of SARS-CoV-2 in Singapore: a Modeling Study. *The Lancet Infectious Diseases*, 20, 678–688.
- Li, Q., et al. (2020) Early Transmission Dynamics in Wuhan, China, of Novel Coronavirus-Infected Pneumonia. *New England Journal of Medicine*, 20 (3). 253-264.
- OECD. (2018). *The Value of Culture and the Creative Industries in Local Development*. OECD Center of Entrepreneurship, SME's, Regions and Cities Activities.
- Szepietowski, J.C., et al. (2020). Face Mask-Induced Itch: a Self- Questionnaire Study of 2,315 Responders during the COVID-19 Pandemic. *Acta Dermato-Venereologica*, 100, 152-160.
- Tong, T. (2015). *The Relationship between College Campus Crisis, Coping Style and the Subjective Well-Being of Counselors*. Jinan: CITIC press.
- Wang, Z. Y. (2013). *The Study of University Campus Crisis Response*. Nanjing: CITIC press.

- Wang, L. (2019) *The Research on Crisis Management on High School Campus Based on 4R Theory*. Beijing: CITIC press.
- Wang, C., et al. (2020). A Novel Coronavirus Outbreak of Global Health Concern. *Lancet*, 395, 470–473.
- Wang, C., et al. (2020). Immediate Psychological Responses and Associated Factors during the Initial Stage of the 2019 Coronavirus Disease (COVID-19) Epidemic among the General Population in China. *International Journal of Environment Research and Public Health*, 17, 1729-1738.
- WHO. (2020). *Novel Coronavirus–China*. Retrieved June 21, 2020, from <https://www.who.int/csr/don/12-january-2020-novel-coronavirus-china/en/>.
- WHO. (2020). *Novel Coronavirus-Japan (ex-China)*. Retrieved June 21, 2020, from <https://www.who.int/csr/don/17-january-2020-novel-coronavirus-japanex-china/en/>.
- WHO. (2020). *WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard*. Retrived June 21, 2020, from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>.

- Wu, J., Bhuyan, S.S., Fu, X. (2020). Enhancing Global Health Engagement in 21st Century China. *British Medical Journal Global Health*, 5, 2194-2199.
- Zhang, W. (2018) Research on the History of Education Management in China: Looking Back and Looking Forward. *China Social Science Journal*, 7 (2), 112-118.
- Zhang, J., et al. (2020). Changes in Contact Patterns Shape the Dynamics of the COVID-19 Outbreak in China. *Science*, 368, 1481–1486.
- Zhu, N., et al. (2020). A Novel Coronavirus from Patients with Pneumonia in China, 2019. *New England Journal of Medicine*, 20 (1), 54-66.

Research on Level of Activeness in Classroom Games Participation among Third-Grade College Students of Oral Chinese Course – Hanoi University of Industry and Strategies to Modernize Classroom Games Contents

Nguyen Truong Giang

Department of Linguistics and Applied Linguistics

School of Chinese Language and Literature

Wuhan University 430072

Tel.: +84 985282504 E-mail: hanvu.whu@gmail.com

(received 20 September, 2021) (revised 20 October, 2021)

(accepted 3 November, 2021)

Abstract

With the development of society and the advances in modernization, there have been higher requirements on modern education. Modern education can be promoted through modernizing classroom games, which uses the content of modern games to build a socio-economic and competitive environment suitable for the classroom, allowing learners to actively absorb and process information, and therefore form new personal knowledge

from what they have already grasped. The content of classroom games has a strong influence on learners' participation and learning gains. The author uses third-year Chinese majors as a research subjects to explore the impact of debates (arguments and objection) games in oral classroom on third-grade college students. The research finds that classroom games can effectively improve students' enthusiasm on speaking and participating in lessons. Moreover, to utilize the modernization and sociability of the (arguments and objection) games, teachers can use computer software (which is randomly picked) to design small game activities such as grouping, topic selection, etc., in order to encourage students to participate more actively, to absorb, process and analyze information and as a result, form a new personal and social knowledge system.

Keywords: oral course; classroom games; positivity regression analysis; rebuttal game

基于课堂游戏学生参与情况的现代化课堂游戏 内容策略研究——以河内工业大学三年级 汉语口语课为例

阮长江¹

武汉大学文学院中国大陆湖北省武汉市武昌珞珈山

430072 邮箱:hanvu.wlu@gmail.com

电话:+84 985282504

收稿日期 2021. 9. 20 修回日期 2021. 10. 20

接收日期 2021. 11. 3

摘要

随着社会的发展和现代化进程的推进,对现代化教育提出了更高的要求。现代化教育可通过现代化课堂游戏来推进。现代化课堂游戏是借鉴现代化游戏的内容构建适用于课堂的经济-社会环境和竞赛环境,让学习者在这种环境中主动吸收、处理信息,从已经把握的知识中形成具有个人性的新知识。课堂游戏内容对学习者的参与度和学习收获有较强影响。笔者以汉语专业大三的学生为研究样本,探讨了口语课堂中的辩论反驳游戏对大三学生的影响机制,研究发现课堂游戏可以有效提高

¹ 2019 级语言学及应用语言学硕士研究生

学生的发言积极性以及课堂参与度。为提高辩论反驳游戏的现代化和社会性，教师可以通过计算机软件（随机性软件）来设计游戏的小活动比如分组、选题等，促进学生更加积极参与和主动把握新知识。

关键词：口语课、课堂游戏、积极度回归分析、辩论反驳游戏

0 引言

近年来,随着虚拟仿真等游戏技术的快速发展,游戏化学习备受关注,寓教于乐的教学理念也逐渐得到认可,游戏化学习与学校教育进行整合是一种新的发展趋势。教育游戏对于激发学习动机、发展认知能力、促进学习参与度以及培养学生 21 世纪所需的高级能力等功能得到了众多研究的证明。支持教育游戏以及游戏化学习的理论基础也得到了系统的梳理。

教育游戏,顾名思义,就是具有教育意义的游戏。广义的“教育游戏”泛指一切具有教育意义的游戏,包括电子游戏和现实世界中开展的游戏活动,狭义的“教育游戏”(Educational Games)则单指其中的电子游戏。如今,课堂游戏已成为一个重要的教育技术,其可以激发学生的学习兴趣,同时提高课堂的互动性,让学生主动把握知识。一般来说,汉语课细分为听力课、阅读课、口语课和写作课,每节课可以采用不同的课堂游戏形式。

近年来,国内外关于课堂游戏的研究很受欢迎,特别是现代化教育技术、游戏化学习的方面。基于汉语口语课的课堂游戏,Vi (2017) 已经概括了课堂游戏的目的并把课堂游戏细分为学习式游戏与娱乐式游戏,但限制在理论方面,缺少应用性并未提供游戏设计的建议。Nguyen (2014) 探讨了课堂游戏的应用方法并介绍三个课堂游戏,但此游戏的应用性还不太高。Nguyen (2012)

提供了通过课堂游戏提高大学生对“教育学”一门课的学习积极程度的建议。她认为应用课堂游戏的目的是以提高学习者的学习积极性；课堂游戏的内容和举办形式也影响到学生的积极性，但此研究的分析主要是定性分析，未解决各影响因素如何影响到学生的学习积极性。

国外的研究可提起林任风&彭晓媛（2015）通过问卷形式，调查初级阶段汉语学习者对于中国文化学习、数字化汉语学习以及汉语教育游戏等方面的需求与态度。他们总结了三个结论：第一，留学生普遍对中国文化感兴趣，且对中国的风俗观念、旅游地理、语言文字、艺术以及中外文化差异等方面尤为感兴趣，但课内学习已能基本满足其需求；第二，留学生具备数字化学习的物质条件，且乐于使用手机、电脑等电子设备学习汉语；第三，留学生对于电子游戏缺乏兴趣，更看重教育游戏的教育性与便利性。

张露&尚俊杰（2018）以学习体验为视角袁建构游戏化学习体验的理论框架。运用文献研究法，系统地梳理了强调学习体验的三种学习实践理论的核心内容，通过理论要素的推演与归纳，清晰地界定了学习体验的分类，即基于情境的认知体验尧基于协作的社会性体验尧基于动机的主体性体验。基于心理学尧认知科学尧教育学等领域的理论，描述了游戏化学习体验的内容与特征。学习者能够在认知真实性的游戏环境中获得隐性知识，体验具身认知曰游戏元素及反馈机制能够激发学习

动机并辅助元认知过程。教师指导与学习者间的合作是基于协作的社会性体验的重要内容。同时，此文章结合了理论系统地阐述了游戏化学习体验促进认知和主体性发展的原理。

结合国内外的前人研究，笔者认为课堂游戏内容直接影响到学生的学习积极程度；课堂教育游戏的目的是给出学生一个学习体验视角，让他们通过游戏获得隐性知识。因此，本文探讨的是口语课的课堂教育游戏，后文简称为“课堂游戏”。实际观察的结果说明，大学生，特别是三年级的大学生（基于河内工业大学汉语言文学专业）虽然已经拥有一定程度的汉语基础知识（相当 HSK4 级的水平），但他们在口语课上还不太愿意说话。在参与课堂游戏时，组中只有少数学生积极发言。老师举办的游戏对发展学生的口语能力有积极作用，但还存在一些不足之处。本论文通过实证研究和回归分析方法评价课堂游戏的效果和学生的学习积极程度，并基于实证研究结果提出笔者对现代化课堂游戏的几点思考。

1 学习者参与课堂游戏的积极程度研究设计

汉语口语课需要适合的教育方式来提高学习者的学习效果，激发学习者的学习兴趣。因此，课堂游戏是汉语口语课的一个特殊活动。

口语课课堂游戏的主要目的是给学习者更多锻炼的机会,在交流中让他们去使用已学会的知识,提高自己的口语水平,增加同伴之间的亲密度。

2020 年,笔者有机会旁听河内工业大学三年级(汉语水平相当 HSK4 级)的一节汉语口语课。这节课的练习目的是锻炼学习者的演讲和辩论反驳能力。但笔者认为该游戏还存在不足之处,因此在本文中使用问卷调查方法(包含定性研究方法和定量研究方法通过李克特 5 级量表)和统计方法来调查河内工业大学汉语言文学专业的 104 名三年级学生的口语课课堂游戏使用情况与学习者的参与情况。问卷包含定性问题和定量问题两个部分,其中定性问题用来概括课堂游戏的使用情况,定量问题用来通过 IBM SPSS Statistics 25 处理数据并进行相关回归分析和检验。

1.1 回归模型设计

学习者对课堂游戏的参与程度受较多因素的影响。在本论文的研究范围,笔者研究课堂游戏内容和学习者的不合作这两个因素对学习者的积极度(因变量)的影响;分别对两个模型进行回归分析并评估上面所述的两个因素对学习者的参与情况的影响:因变量:参与程度、自变量:

具体: V1, V2, V3, V4, V5 是评价课堂游戏内容的指数

V1. 课堂游戏的形式和内容丰富多彩

V2. 获得胜利的个人或小组总会收到奖励
(积分、零食、小东西、……)

V3. 我参与的课堂游戏具有竞争性

V4. 游戏内容跟教学内容有密切关系

V5. 课堂游戏给了我参与的兴趣

V6, V7, V8 是评价学习者对课堂游戏不合作的指数。

V6. 我觉得课堂游戏对学习无效果

V7. 参与课堂游戏是在浪费学习和练习时间

V8. 课堂游戏无挑战性

1.2 检验回归模型的可行性

1.2.1 Cronbach's alpha 检验结果

克隆巴赫（信度）系数（Cronbach's alpha），是心理或教育测验中最常用的信度评估工具，它是测量一组同义或平行测“总和”的信度。通常，Cronbach's alpha 系数 >0.6 是合格（Hoang & Chu, 2008）。

另外，Corrected Item-Total Correlation ≥ 0.3 是合格（Nunnally, J., 1978）。

通过分析自变量因素的 Cronbach's alpha 系数，可以检验自变量内在指数的一致性。下面是 Cronbach's alpha 检验结果，用来检验自变量内在指数的一致性。

● 课堂游戏内容评价指数

表 1 课堂游戏内容评价指标的克隆巴赫系数分析结果

Reliability Statistics			
Cronbach's Alpha		Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
0.796		0.801	5

Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation
V1	15.16	11.808	0.503
V2	14.92	11.217	0.576
V3	14.85	11.161	0.603
V4	14.12	12.860	0.583
V5	14.45	11.221	0.646

	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V1	0.292	0.782
V2	0.384	0.758
V3	0.411	0.748
V4	0.380	0.761
V5	0.464	0.735

● 学习者的不合作评价指数

表 2 学习者不合作评价指数克隆巴赫系数分析结果

Reliability Statistics			
Cronbach's Alpha		Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
0.877		0.878	3
Item-Total Statistics			
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation
V6	4.20	4.803	0.784
V7	4.49	4.718	0.848
V8	3.98	5.145	0.664
		Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
V6		0.712	0.806
V7		0.756	0.749
V8		0.460	0.914

可见,两组变量的 Cronbach's alpha 系数满足 >0.6 的条件,同时,Corrected Item-Total Correlation

也满足 ≥ 0.3 的条件，因此模型合格，两个自变量内在指数具有一致性。

1.2.2 探索性因子分析结果 (Exploratory Factor Analysis, EFA)

表 3 KMO and Bartlett's Test 结果

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.749
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	368.880
	df	28
	Sig.	0.000

KMO=0.749，满足条件 $0.5 \leq \text{KMO} \leq 1$ ；Bartlett's Test 结果受到 $p(\text{Chi}^2 - \text{square}, df) = 0.00$ (Sig.=0.00) < 0.05 ；从此可以肯定数据符合探索性因子分析。另外，Bartlett's test 于假设 H_0 ：自变量因素不相互相关受到 $df=28$ ；Sig.=0.000。否认假设；换个说法，可见自变量因素在总体上有相关性。使用探索性因子分析是合适的。

表 4 转轴后的矩阵

Rotated Component Matrix		
	Component	
	1	2
V1	0.681	
V2	0.760	
V3	0.760	
V4	0.726	
V5	0.791	
V6		0.910
V7		0.941
V8		0.816

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

EFA 分析结果受到总方差累积是 66.612%>50%，肯定 EFA 模型符合。这 8 个变数可以代表 66.612% 自变量的影响。转轴后的矩阵表示两组变量，符合如前所述的模型设计。因此，此模型具有可行性，符合进行回归分析的要求。

1.2.3 皮尔逊的相关分析结果

表 5 因变量为积极度的皮尔逊的相关分析结果

		Correlations		
		积极度	游戏内容	不合作
积极度	Pearson	1	.509**	-.280**
	Correlation			
	Sig. (2-tailed)		0.000	0.004
N		104	104	104
游戏内容	Pearson	.509**	1	-0.110
	Correlation			
	Sig. (2-tailed)	0.000		0.265
N		104	104	104
不合作	Pearson	-.280**	-0.110	1
	Correlation			
	Sig. (2-tailed)	0.004	0.265	
N		104	104	104

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

皮尔逊的相关系数 (r) 有相应的 Sig. 值 <0.05 , 证明笔者设计的两个模型中, 因变量和自变量具有显著相关性, 自变量之间不相关, 模型合格进行回归分析。从上面所述的统计检验, 可见两个模型设计是合理可行, 合格进行回归分析和相当检验。

2 口语课课堂游戏使用情况

在口语课教学范围里，课堂游戏是一个重要的课堂活动，如今大部分教师都会在教学过程中应用此教育技术。67.30%被调查者（70/104）认为课堂游戏是需要、16.35%被调查者（17/104）认为课堂游戏是可有可无、其他 16.35%被调查者（17/104）认为课堂游戏是不需要的。可见学习者对课堂游戏还不太欢迎。

游戏可以是个人或者小组的参与形式。笔者认为小组形式很重要，可以尽可能激发学习者的个人智力和集体智力，给学习者交流、讨论、互通消息的机会。81.73%被调查者（85/104）反馈，在按小组来参与课堂游戏时，小组的成员是由老师分配。笔者认为，小组的组织分配方式有两种：一是让学生主动组合，这方式会让学生在参与游戏时更放松，提高合作效果。另一个是由教师分配。教师可以让不同水平的学习者一起合作，这样可以让他们互相帮助，提高接收知识的效果，也担保游戏的公平性。或者教师可以让相同水平的学习者一起合作，这样教师可以交给各组适合的任务，也可以给水平不太好的小组分配更多关注、指导时间。另外，笔者建议教师利用多媒体的工具，进行设计抽取学习者的名字轮盘，加大游戏化的程度。

当被调查者被提问，在按小组来参与课堂游戏时，小组里是否只有几位同学积极参与，77.89%被调查者

(81/104)选择“是”。另外有 35.58%被调查者(37/104)认为在教师举办课堂游戏时,课堂很喧闹。因此,笔者认为教师还要更加关注学生参与课堂活动的状态。在举办课堂游戏的过程中,教师要在各组之间查看进度,及时给他们提供帮助并检查学习者的状态,避免学习者在参与游戏时去聊天或使用手机。为了避免喧扰的情况,在举办课堂游戏之前,教师应该给出具体的指引、任务和各阶段的参与时间。

以提高学习者的积极参与程度,教师通常会给学习者一些奖励,可以是积分奖励或者物质奖励。49.03%被调查者(51/104)对积分奖励满意,另外 50.97%被调查者(53/104)对物质奖励(零食、小东西、……)满意。一般来说,教师会给学生积分奖励。统计数据说明,教师应该加以丰富课堂游戏奖励,提高学习者对课堂游戏的积极程度。但奖励只有让学习者积极地参与课堂游戏的作用,71.15%被调查者(74/104)还是更关注通过课堂游戏带来的知识;其他 28.85%被调查者关注课堂游戏的奖励。

可见,课堂游戏还存在不少不足之处,需要改进,最重要的是怎么通过改进课堂游戏内容和形式提高学习者的兴趣和期待。解决这个问题要通过回归方程评价各因素在模型中的影响程度,从而确定要在哪个方面进行改进和完善。

3 学习者对课堂游戏的积极参与程度

对模型进行线性回归，自变量为游戏内容和不合作，因变量为积极度，结果如下：

表 6 因变量为积极度的回归分析结果-1

Model Summary							
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate			
1	.556 ^a	0.309	0.296	0.725			

Change Statistics							
Model	R	R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	Durbin-Watson
1	.556 ^a	0.309	22.621	2	101	0.000	2.261

a. Predictors: (Constant), 不合作, 游戏内容

b. Dependent Variable: 积极度

Adjusted R Square $\bar{R}^2=0.296$ ，可见两个自变量可以解释 29.6%被调查者对参与课堂游戏的积极度。另外 70.4%是受模型外的因素的影响。

同时，模型有 $k'=2$ （三个自变量），样本规模 $n=104$ ，依照 Savin、White（1977），结合 Durbin-Watson 理论基础，有： $dL(k'=2;n=104)=1.502$ ；

$$dU(k' = 2; n = 104) = 1.582; 4 - dU = 2.418$$

可见, $dU = 1.582 < D - W = 2.261 < 4 - dU = 2.418$, 即模型不存在自相关。

以检验该模型是否符合总体, 是否有总体的代表性, 要看 ANOVA 检验结果:

表 7 因变量为积极度的回归分析结果-2

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	23.770	2	11.885	22.621	.000 ^b
	Residual	53.066	101	0.525		
	Total	76.837	103			

a. Dependent Variable: 积极度

b. Predictors: (Constant), 不合作, 游戏内容

ANOVA 检验有 $\text{Sig.} = 0.000 < 0.05$, 因此肯定该模型有总体的代表性。同时, 从线性回归结果如下:

表 8 因变量为积极度的回归分析结果-3

Coefficients ^a			
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients
	B	Std. Error	Beta
1 (Constant)	2.684	0.368	
游戏内容	0.502	0.086	0.484
不合作	-0.182	0.067	-0.226

Model	t	Sig.	Collinearity Statistics	
			Tolerance	VIF
1 (Constant)	7.289	0.000		
游戏内容	5.815	0.000	0.988	1.012
不合作	-2.719	0.008	0.988	1.012

a. Dependent Variable: 积极度

可见:

- 两个自变量游戏内容和不合作的 Sig. 值都 <0.05, 因此肯定两个自变量在模型中有统计意义, 显著性水平 $\alpha=5\%$ (可信度 95%)。
- 两个自变量游戏内容和不合作的 VIF 都 <2, 因

此肯定自变量之间不存在多重共线性，模型符合。

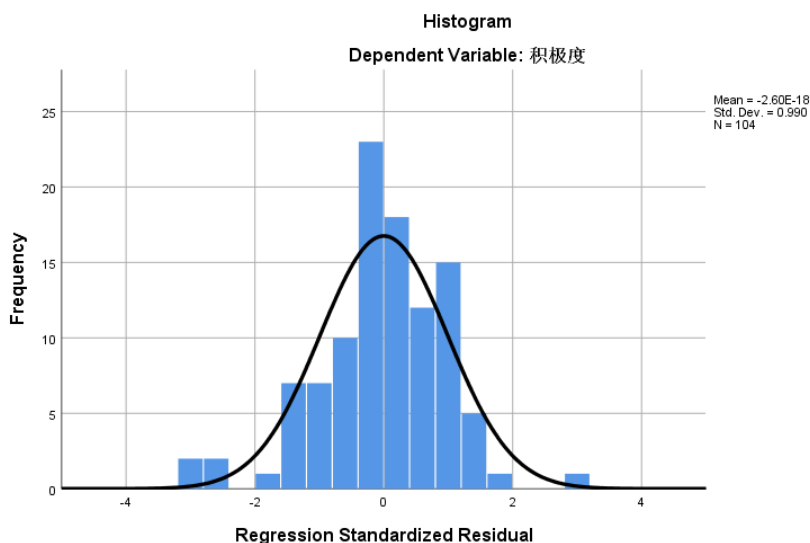

图 1 残差直方图

另外，看残差直方图可见，均值接近 0，标准偏差为 0.990，接近 1，因此肯定残差分配近似标准，不违反残差的正态分配假设。

游戏内容的回归系数 (β) > 0，正面影响因变量积极度。

不合作的回归系数 (β) < 0，负面影响因变量积极度。

依照标准化回归系数 ($\bar{\beta}$) 的大小，自变量对因变量的影响程度从大到小顺次是：游戏内容 > 不合作。

回归方程：积极度 = 2.684 + 0.502 * 游戏内容 - 0.182 *

不合作 ($\alpha = 5\%$, $R^2 = 0.296$)

标准化回归方程: 积极度 = $0.484 * \text{游戏内容} - 0.226 * \text{不合作}$

被调查者对参与课堂游戏的积极程度 = $0.484 * \text{对课堂游戏内容、形式、奖励的满意度} - 0.226 * \text{对课堂游戏的不合作}$ 其中:

- 默认积极程度 (不受任何外面因素的影响) 是 2.684, 表示学习者本来对课堂游戏很感兴趣, 一般喜欢玩游戏, 也积极参与课堂游戏。
- 游戏内容的斜率为 0.484, 表示当游戏内容的平均值增加 1, 积极度同时增加 0.484
- 不合作的斜率为 -0.226, 表示当不合作的平均值增加 1, 积极度同时减少 0.226

从此回归结果, 可见游戏内容对学习者的积极参与学习活动有很大的影响, 以提高学习者的积极性、感兴趣和学习效果, 需要从现代化课堂游戏内容开始以牵动教学效果。

结合上面所述的定性分析结果, 学习者对课堂游戏还不太欢迎的原因是课堂游戏内容一般不能满足他们的期望或者学习者本身就对参与课堂游戏没感兴趣。游戏内容的斜率为 0.484, 学习者的不合作态度的斜率为 -0.226, 可见课堂游戏的内容对学习者的积极度的影响大于学习者的不合作态度 (两倍)。

游戏内容包含了奖励（积分奖励和物质奖励），而学生对这两种奖励的满意度是差不多的（51：53），因此教师可考虑结合这两个奖励，在设计课堂游戏时设计符合的奖励，以提高学生对参与课堂游戏的感兴趣。但奖励不是学生最关注的方面，他们还更关心通过课堂游戏获得的知识。如何通过设计课堂游戏和课堂游戏内容给学生一个学习体验视角是现代化课堂游戏内容最关键的目的之一。

4 现代化课堂游戏内容与评价-基于改进汉语口语课的辩论反驳游戏的思考

教育现代化是通过在教育目标、课程、教育教学方法和现代教育管理方面都有着“现代精神”的现代教育，培养具有人道、理性、民主和法治精神的现代人，建设人道、理性 民主和法治的现代社会的过程（褚宏启，2018）。

从接近现代教育过程的角度来看，以按时间阶段描写教学活动的演变，教学活动包含三个阶段：激发学习者的动机、举办活动和检查结果与评价，而课堂游戏是一种课堂活动，因此现代化教育可以通过现代化教学活动，具体是通过现代化课堂游戏的内容和评价方面开始，以学习者为中心、为教学活动的主体，让他们自己从已经把握的知识基础结合新经验建造具有个人性的新知识。

教育评价现代化是传统的“以分数为中心”的评价转化为“以学习为中心”的现代评价的过程，在此过程中，“为评而学”转变为“为学而评”、“强调学生的分数”转变为“关注学生的可持续发展”、“给学生造成威胁”转变成“给予学生以希望”（曾文婕，2021）。

4.1 辩论反驳游戏

● 游戏方式：

班级分成两个组，因为班级的学生数量较多，为了让每个学生都有发言的机会，建议每个组分配不多于3个成员，轮流每节课两组参加。分组、配对竞赛可以按轮盘抽取方式来决定。教师会按小组的表现给分（占比50%），同时，其他学生也给两组投票（占比50%）。反驳失败的小组将被淘汰，赢得胜利的小组在下一轮跟其他赢得胜利的小组再次竞赛。

教师准备丰富的竞赛主题，主题跟课堂内容有密切联系，以轮盘方式来抽取各组要支持的观点（两组所持观点是对立的），例如：不必努力学习也可以成功、在说越南语时加上英语词或者汉语词会更酷、……。学生有一个星期的准备时间。

竞赛分成三轮，每一轮每个组选出1个代表（不重复）发言支持本组并反驳对方的观点，每一轮的发言时间不超过5分钟。然后教师总结，提出建议并给分。

奖励为积分和物质奖励，分为特等奖、一等奖、二等奖和积分奖。

● 游戏意义:

可以提高学习者的说服能力、反驳能力和演讲能力。游戏以竞赛形式,可以激发学习者之间的竞争。在参与游戏时,每个学习者都要做准备、发言和跟同伴讨论,调整反驳策略,这样可以提高学习者的语言能力。通过看《奇葩说》等节目,学习者也可以提高听力水平。

4.2 现代化辩论反驳游戏内容

现代化是一个动态的、全方位的、整体性的并伴随着“现代性”增长的社会变迁过程,主要有三个要点:

(1) 现代化是动态的社会变迁过程,是国家的政治、经济、科学技术及相应的民族文化和心理等达到一种状态,但这种状态不是静止的、不变的,而是在各个发展阶段表现出不同的内容。(2) 现代化的关键是现代性的增长,核心是人的现代化,实质是养成以民主、法治、自由、平等为特征的现代性。(3) 现代化应是体现时代精神的整体的现代化,现代化的发展要走在时代的前列,并且政治、经济、文化和教育等社会的各方面都能在现代化的过程中找到自己的“位置”(曾文婕,2021)。

由教学过程在经济-社会环境中运行,它深刻地受经济-社会环境的影响,因此在举办课堂游戏过程中,必要模仿此环境。辩论反驳游戏的特征体现在反驳主题。教师可通过反驳主题给学生带来实际经济-社会环境的认识。社会中总会存在不同的观点,由于社会不停地发展,每分每秒都有新的值得争论的观点。汉语口语

课的反驳主题需要赶上事实问题,脱离固有的思路和太熟悉、落后的主题。当今最受关注的语言问题是如何保持越南语的纯正在年轻人接触、学习并运用外国语在生活中的情况下、网络语言、平等权、新冠肺炎对经济-社会的影响、等等。

汉语教学的目的是使学习者灵活地运用汉语来表达自己的观点、思想、情感;教育的发展也要赶上社会的发展,通过反驳、争论时事性的问题,学习者可通过接近、讨论、解决社会问题来提高自己的表达能力,同时教学过程会减少单调性、翰林性,更有社会性。

反驳游戏以学生为主体,教师只有引导作用,学习者说出自己的观点并分析同学的观点,发现存在的不足之处,通过游戏收纳具有个人性的知识。认识过程是从生动直观到抽象思维,然后到实践,因此收纳的信息量受着各感官的影响。

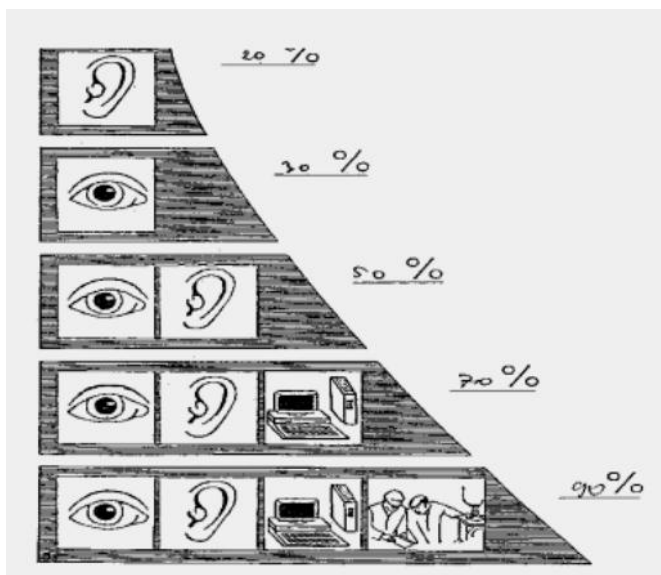

图2 通过各活动保存信息程度

通过观察、聆听、讨论与参与，人们可保留 90% 信息量。因此，除了反驳主题现代化方面，也需要现代化教学工具，以提高学习者的注意力。现代化教学工具在课堂游戏方面是使用现代工具：多媒体、计算机软件等工具来提高课堂游戏的游戏性和真实性。参加辩论反驳游戏的学习者要感受到竞赛环境。以加强游戏性，教师可应用计算机软件（随机性的软件）或者符合奖励。下面介绍几个可以应用的工具：

- 随机抽取工具

随机抽取名字来分组或者随机抽取竞赛主题都可以使用网络平台或者专用的工具,如下面这些网络平台工具:

-<https://pickerwheel.com/> 该网站的工具不能删除已被抽取的选项,适合用来抽取竞赛主题。

-<https://wheelofnames.com/> 该网站工具有删除已被抽取的选项的功能,既可用于抽取名字,又可用于抽取竞赛主题。

-<https://flipsimu.com/> 此网站工具可用来确定一个小组是支持方还是反驳方。

上面的前两个网站工具也可以用来确定哪个小组会跟哪个小组配对,但这不是最优的选择,因为这两个工具都是一次性操作的。实际中很多教室没有网络连接,此时可选用以下两个专用工具:

4.2.1 Random Name Picker:

<https://github.com/heiswayi/random-name-picker/>

该工具可在本地运行,不需要网络,有删除已被抽取的选项的功能。名单可以在打开的 **index** 文件中修改并保存,但重新启动会转回默认的名单。另外也可以如下图所示修改编码中的名单部分,以长期使用。

```

67
68 <script>
69 var text;
70 var names = new Array('A','B','C'
71                      );
72
73 function reset(){
74 // re-enable go button
75 setTimeout("#$('#go').removeAttr('disabled')",11005);
76 var namesbreak = "";
77 if(gup('names') != ""){
78     var names = gup('names');
79     namesbreak = names.replace(/101/g, '\n');
80     namesbreak = namesbreak.replace(/%20/g, ' ');
81 }
82 else {
83     var names = new Array('A','B','C'
84                      );
85     for(var i in names){
86         name = names[i];
87         if (name == "" || typeof(name) == undefined){}else{
88             namesbreak = namesbreak + name + "\n";
89         }
90     }
91 }
92 $("#namesbox").val(namesbreak);
93 }

```

图 3 Random Name Picker 的编码

该工具也可以用来抽取竞赛主题，或者抽取支持和反驳的小组，功能比较全面，简单可行。

4.2.2 Name Pairer:

<https://github.com/ALIAS-001/name-pairing/>

该工具的限制是只能用来配对最多 8 个名额，10 个名额以上会出现如下的重复：

Name Pairer

name of participant submit

finish

G9, G5
G4, G1
G6, G2
G8, G3
G10, G10

图 4 Name Pairer 的重复错误

不过，实际中口语课的分组一般不会多于 8 个，所以可以选用这个工具。如果小组数量是单数，会有一个小组被排除在外。

上述工具会提高课堂游戏的游戏性并提高学习者的乐趣，同时加以课堂游戏的内容和形式的丰富性，根据如前所述的回归模型来讲，会提高学习者的参与程度。

4.3 现代化辩论反驳游戏评价

关于现代化教育评价，我支持曾文婕（2021）的构建评价现代化七大支柱观点：（1）全局观照的评价目的。（2）全员参与的评价主体。（3）全域覆盖的评价内容。（4）全息整合的评价方法。（5）全程贯穿的评价时间。（6）全面保障的评价质量。（7）全方位发展的未来评价。除了教师的评价，也需要学生的互相评价，因此，要提升学生评价素养。

大三学生的汉语水平实际上还存在许多不足之处，表现在发音、语法运用和语言转换方面。虽然课堂游戏只是一种形式，而非目的；口语课堂采用游戏的方式，未必可取，笔者认为课堂游戏，以辩论反驳游戏为例对大三学生是有很多作用。学习外国语的固有缺点是不敢说，而实践是最直接的路径使学习者锻炼语言表达能力。

5 结论

本论文通过实证研究调查河内工业大学大三的汉语学习者对课堂游戏的积极参与度。运用统计方法得出结论：课堂游戏的内容、形式和奖励正面影响到学习者的参与度。课堂游戏的内容和形式越新、越丰富，学习者参与度越高。同时，学习者也很关注游戏的奖励，但他们更关注通过游戏获得的知识。因此，在举办课堂游戏时，教师要给学习者介绍游戏目的。另外，教师也要通过避免学生对课堂游戏的不合作提高学习者的积极参与程度和课堂游戏的效果。同时，也要在游戏内容和游戏评价方面进行现代化，通过计算机软件和其他工具设计出具有社会性的课堂环境。本文也介绍了两个可以应用在中、高级汉语口语课的活动。

参考文献:

- Chu,H.Q. (2018). The Soul of Education Modernization Is The Modern Spirit. *Journal of the Chinese Society of Education*, 2018(9), 5.
- Hoang,T. & Chu,N.M.N. (2008). *SPSS Data Analysis Vol. 2*. Hong Duc Press.
- Lin,R.F. & Peng,X.Y. (2015). Investigation and Analysis of the Game Demand in International Chinese Language Education: A Case Study of Cultural Teaching in Primary Stage. *Journal of Guangxi Normal University: Philosophy and Social Sciences Edition*, 51(5), 160-164.
- Nguyen,K.C. (2012). *Dong Thap University Science Research Report*. Dong Thap University.
- Nguyen,T.B.H (2014). The method of using games in teaching. *Ho Chi Minh City University of Education, Journal of Science*, 2014(54), 174-179.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd Ed.). New York: McGraw-Hill.
- Savin, N.E. & White, K.J. (1977). The Durbin-Watson Test for Serial Correlation with Extreme Sample Sizes or Many Regressors *Econometrica. The Econometric Society*, 45(8), 1989-1996.

- Vi,T.H. (2017). Using Language Games In Speaking Classes Of Chinese. *Journal of Military Foreign Language Studies*, 2017(9), 41-45.
- Zeng,W.J. & Lai,J. (2021) . Development of The Mordernization of Educational Evaluation. *Journal of Wuhan University of Science and Technology (Social Science Edition)*, 2021, 23(4), 458-462.
- Zhang,L. & Shang,J.J. (2018). A Theoretical Study on Game-based Learning from the Perspective of Learning Experiences. *e-Education Research*, 2018(6), 11-26.

附录 1：问卷

第一部分：个人信息

性别：☐男 ☐女

第二部分：

1. 参与课堂游戏时，分组是由教师决定的。
☐是 ☐否
2. 参与课堂游戏时，班级经常很喧闹。☐是 ☐否
3. 参与课堂游戏时，在小组里，只有几位同学积极参与：☐是 ☐否
4. 你对那类奖励更满意：☐积分 ☐物质奖励
5. 我常在参与课堂游戏时跟同学聊天或者使用手机。
☐是 ☐否
6. 我更关注：☐游戏带来的知识 ☐奖励
7. 课堂游戏是：☐需要 ☐可有可无 ☐不需要

请对下面的每个认定做出 1-5 分评价，其中：

1 - 完全不同意	3 - 不确定	5 - 完全同意
2 - 不同意	4 - 同意	

1. 课堂游戏的形式和内容丰富多彩
2. 获得胜利的个人或小组总会收到奖励(积分、零食、小东西、……)
3. 我参与的课堂游戏具有竞赛性
4. 游戏内容跟教学内容有密切关系
5. 课堂游戏给了我参与兴趣

6. 我觉得课堂游戏对学习无效果
7. 参与课堂游戏是在浪费学习和练习时间
8. 课堂游戏无挑战性
9. 我积极参与教师举办的课堂游戏
10. 我对曾参与的课堂游戏的内容、形式、奖励非常满意

A Survey Study of the Ancient Chinese Learning by Thai University Students from the Perspective of Learners: A Case Study of the Ancient Chinese Course at MFU

Caijun Lin

School of Sinology, Mae Fah Luang University

333 Moo 1 Thasud Muang Chiangrai 57100

Tel: 0-5391-7781 E-mail: caijun.lin@mfu.ac.th

(received 23 October, 2021) (revised 15 December, 2021)

(accepted 28 December, 2021)

Abstract

This article takes the Ancient Chinese course at Mae Fah Luang University as an example, using questionnaire surveys and interviews, based on the perspective of learners, mainly from the four aspects of learners' learning goals, learning strategies, and satisfaction with teaching and teaching materials. The study of ancient Chinese courses for third-year students majoring in BC and CLC in this university was investigated and studied. The survey results show that:

1) the main purpose and demand of learners in learning ancient Chinese is to learn modern Chinese better and improve the level of modern Chinese. This is in line with the purpose of teaching ancient Chinese to foreigners today. 2) The ancient Chinese learning strategies chosen by the learners are mainly two strategies: “classroom learning” and “watching Chinese TV series, movies or TV programs”. This is closely related to the difficulty of the ancient Chinese class itself, the lack of an after-school learning environment and the environment of contact with ancient Chinese corpus. 3) Most learners said that they like ancient Chinese courses and it is necessary to offer ancient Chinese courses, but the overall satisfaction is not high. This is not only related to the difficulty and practicability of the teaching content of ancient Chinese courses, and the interestingness of the teaching methods, but also related to the learners’ own Chinese proficiency, learning interest and studying pressure. 4) In general, most learners hold a positive attitude towards the textbooks they use, but their satisfaction is not high enough. The teaching material needs to be further optimized in terms of the difficulty and practicality of the teaching content. These survey

results have certain guiding significance for our further development of ancient Chinese teaching in Thailand.

Keywords: Thai university students; ancient Chinese; learning goals; learning strategies; teaching and teaching materials satisfaction

基于学习者视角的泰国大学生古代汉语学习情况调查研究——以皇太后大学古代汉语课为例

林才均¹

皇太后大学汉学院 清莱 57100

电话: 0-5391-7781 邮箱: caijun.lin@mfu.ac.th

收稿日期 2021. 10. 23 修回日期 2021. 12. 15

接收日期 2021. 12. 28

摘要

本文以皇太后大学为例,采用问卷调查与访谈的方法,基于学习者的视角,主要从学习者的学习目的、学习策略、对教学与教材满意度四个方面对该校商务汉语专业与汉语言文化专业三年级学生的古代汉语课的学习情况进行了调查研究。调查结果显示:

1) 学习者学习古代汉语的最主要的目的与需求是为了更好地学习现代汉语,提高现代汉语水平。这符合当今对外古代汉语教学之目的。2) 学习者选择的古代汉语学习策略主要是“课堂学习”与“看中国电视剧、电影或电视节目”两种策略。这与古代汉语课本身较难、缺少课后学习环境与接触古代汉语语料的环境密切相关。3) 多数学习者表示喜欢古代汉语课也有必要开设古代汉语课,但是总体满意度并不高。这

¹林才均,男,硕士,皇太后大学汉学院助理教授,主要研究方向为汉语作为第二语言的习得与教学。

既与古代汉语课教学内容难度与实用性、教学方式的趣味性有关，也与学习者自身的汉语水平、学习兴趣与学业压力有关。4) 总体上，多数学习者对所用教材持肯定态度，但满意度还不够高。该教材在教学内容的难易度与实用性方面都还需要进一步优化。这些调查结果为我们进一步开展对泰古代汉语教学具有一定的指导意义。

关键词：泰国大学生、古代汉语、学习目的、学习策略、教学与教材满意度

1. 引言

自上世纪 90 年代泰国政府对汉语教学采取开放与支持的政策，并将汉语正式纳入泰国国民教育体系，特别是 2003 年中泰合作汉语志愿者教师项目正式启动以来，泰国汉语教育与传播出现前所未有的发展势头。在泰国，汉语早已成为仅次于英语的第二大外语。在汉语教育欣欣向荣的发展态势之下，泰国许多高校相继开设了汉语专业，并把古代汉语课设置为专业必修或选修课。古代汉语在对外汉语学科体系中是一门语言工具课，经过多年的发展，其教学目的已从早期的培养学生阅读中国古书的能力（Wang, 1999）转变成为更体现“对外”性质的以提高学生的现代汉语能力为目的（Huang, 2006; Yang & Peng, 2020 等）。古代汉语课对留学生书面语乃至整个汉语能力的发展至关重要（Zhu, 2001; Han, 2006 等），但由于古代汉语自身的特点等因素，古代汉语教学现状并不乐观。古代汉语在对外汉语教学中难教难学已成为共识。

近二十年来，对外古代汉语教学研究逐步引起了学者们的重视，也取得了一定的成果。前期既有学者从理论与教学经验层面探讨古代汉语教学的相关问题（Cui, 2002; Zhu, 2007 等），也有学者专门从教材的角度探析对外古代汉语教材的相关问题（Zhu, 2001; Su, 2003 等）。这些研究多为从宏观层面展开的理论性的定性研究。近年来，学者们开始主要从课程或教学设计（Yang, 2012; Yu, 2014; Yang & Liu, 2021 等）、教学内容（Yang, 2020; Yang & Ruan, 2014 等）、教材对比与发展综述（Zhao, 2019; Yang & Peng, 2020 等）、教学现状（Wang, 2018; Yang. et al, 2020 等）等多个微观层面针对对外古代汉语教学展开了探索或总结性的研究。总体来看，对外古代汉语课的教学研究虽然起步晚，但研究范围越来越广、研究程度也越发深入细致，尤其是在对外古代汉语教学与教材方面的研究成果突出（Yang & Peng, 2020）。值得注意的是，目前大多研究是基于研究者或教师视角的定性分析与经验总结，基于学习者视角或教材语料库的定量式量化研究还不多。同时，我们还注意到，专门针对汉语二语学习者的国别化古代汉语教学研究依然薄弱，对各国古代汉语教学现状的量化研究更是有限。既然如此，那么基于学习者视角的泰国高校古代汉语教学现状如何？存在哪些问题值得教学主导者去关注与改善？本文的撰写正是基于这样的思考。我们拟以皇太后大学古代汉语课为例，基于学习者视角，以量化的方式探讨泰国高校古代汉语教学的现状，以期为进一步优化与发展泰国高校古代汉语教学提供参考或启示。

2. 相关文献回顾

2.1 对外古代汉语教学、教材及现状的研究

自本世纪以来，对外古代汉语教学研究引起了学者们的大量关注。主要的研究方向集中在对外古代汉语教学与教材研究两个方面，国别化古代汉语教学现状的量化研究也现端倪，但为数不多。主要文献之具体回顾如下：

在对外古代汉语教学研究方面，Zhu（2001）基于教学实践从理论层面针对对外古代汉语教学方法提出了以字带词、点面结合、讲读结合、适当再现四个要点。Cui（2002）讨论了留学生古代汉语课的教学目的、教学内容和教学方法，并论述了对留学生古代汉语教学目的、教学方法的看法。Huang（2006）认为，对外古代汉语教学主要存在教学目的和要求过高、教学内容庞杂的问题。所以应该适当降低难度、对教学内容进行量化、教材的编写要立足于留学生的语言背景和学习现代汉语的需要、在课堂教学中应实施诵读法。Han（2006）指出，古代汉语是对外汉语教学中不可或缺的一门重要课程，也是对外汉语教学中的难点。她认为，针对留学生的古代汉语教学要想取得好的教学效果，必须讲究教学方法的多样性，注意在古代与现代汉语的对比互动中提高学生的现代汉语能力，同时注意介绍古代汉语中的文化知识，拓展学生的视野。Zhu（2007）指出，古代汉语教学在语言、审美与文化方面对现代汉语教学都具有积极意义。他认为，应将提高现代汉语水平作为外国学习者学习古代汉语的教学目标。在课堂教学中要坚持以学生为主体，讨论与讲解并行的原则。在教学方法与策略方面，应做到：根据教学对象选择难易适中的教学

材料；串讲与语言结构分析相结合、多举例句、少讲术语；运用古今对比、中外比较的方法，加强学生对汉语与汉文化的了解；以精讲引发讨论，以自学扩大阅读。Yu (2014) 从教学内容和教学方法等方面对外汉语古代汉语教学课程设计进行了探讨，并以《晏子使楚》为例探讨了古代汉语课程设计，且提供了一个单元的案例，为对外汉语老师提供了一定的参考。Yang & Liu (2021) 从教学理论、教学原则、教学内容、教学方法等方面对古代汉语中的名篇《郑伯克段于鄢》这一课文进行了设计。显而易见，学者们对外古代汉语教学的研究逐步从教学理论的研究拓展到具体教学设计的研究，由理论层面落实到了实践层面。当然，目前学界在对外古代汉语教学实践方面的探索尚处于起步阶段，但这无疑已成为该领域主要的研究趋势与方向。

在对外古代汉语教材研究方面，Zhu (2001) 指出，现行的几种对外古代汉语教材虽然对方方面面各有考虑，且各有特色，但在适用性方面也还存在一定的局限。他认为新的对外古代汉语教材应该突出浅易性、实用性、趣味性、渐进式这四个原则。Zhu, Y. W (2007) 也有相同的主张。Su (2003) 认为现行的古汉语教材存在的主要问题是沒有充分考虑使用对象的特殊性。在内容上主要存在的问题包括：编选课文把专业文化知识放在首位，忽视了现阶段的培养目标；以古今汉语的不同点为知识点，把古今汉语割裂开了；课后练习偏重于理论知识的巩固，不利于语言交际实践。最后文章提出了五点设想：选编课文把实用性放在第一位；词语解释突出古今相同部分的桥梁作用；语法知识以讲授相同部分为主；文字讲解把解

形、解义放在第一位；课后练习内容可以古今兼顾。Yang & Peng (2020) 对 20 世纪 70 年代以来出版的 17 部海内外留学生古代汉语教材及其研究情况，进行了收集、整理和分析。文章指出，学生古代汉语教材在教材数量、种类、内容等方面均取得了一定的成就。但现行古代汉语教材仍存在的主要问题包括：有不少教材的编写目的与留学生的学习目的不一致；教材难度总体上偏大，国内教材的难度比国外的难度大；教材内容缺乏趣味性。可见，有关对外古代汉语教材的研究越来越深入细致与全面，从经验的总结、少量教材的分析或对比逐步走向大数据的量化统计分析，这无疑对于今后对外古代汉语教材的编写具有实际的借鉴与指导意义。

在国别化古代汉语教学现状量化研究方面，Wang (2018) 从学生的角度、以量化的方式，对美国 11 所高校 144 名古汉语课华裔与非华裔学生进行了问卷调查。调查内容包括学生的语言背景、学习动机、学习结果的自我评估、教材的内容与形式、教学语言、教学法等。调查结果反映出美国古汉语课的学生组成跟 20 年前相比已经发生了很大的变化，师生在一些颇具争议性的问题上的看法有分歧也有一致。Yang. et al (2020) 主要以问卷调查和访谈的方法，对昆明地区三所高校的 100 名东南亚与南亚留学生古代汉语的教学现状进行了调查。调查结果发现，高校本科留学生古代汉语教学的总体情况比较好。学生对教学方式、教学内容和教材等各方面的满意度和评价均比较积极，对教材的反馈也较为良好。同时也存在着不少问题，包括：教学目的与学习者的学习目的出现偏离；对留学生古代汉语的教学目标存在着认识不

清、定位不准、要求过高；古代汉语教学中实现与现代汉语学习的对接困难等。文章最后提出了进一步改进当前留学生古代汉语教学方式方法、完善教材内容、加强校际教学交流和合作的思考。很明显，学者们对于对外古代汉语教学现状的研究之代表性成果虽然不多，但已明显基于学习者视角展开较为细致的深入调查研究，调查对象涉及到了在华留学生与外国本土汉语二语学习者，调查内容也越发丰富全面。这对后续研究、其他国别的相关研究以及本研究之研究设计都具有借鉴意义。

2.2 对泰古代汉语教学研究

目前针对泰国大学生的古代汉语教学的研究文献较少。主要有：Yang（2012）针对泰国甘烹碧皇家大学中文系四年级大学生的具体特点，结合教学实践，进行了情境教学模式探讨。包括情境导入、情境描述、情境复现、情境讨论等方法。其研究结果发现，将古代汉语课堂的各个环节都结合情境教学法开展，能取得不错的课堂效果。Luo & Ding（2016）根据自身的教学经验，以对泰留学生古汉语应用课为例，从问题教学法的实施和应该注意的问题两方面，讨论了在留学生古代汉语课堂上，如何更好地使用问题教学法来引导教学。Jin（2017）通过对泰国中文专业大学生古代汉语学习现状、现有教学过程及教材等的分析，认为进行课堂调控技巧策略的创新，包括教学内容、课堂活动设置、灵活运用多种教学方法等的创新能够改变古代汉语枯燥难懂、不实用的刻板印象，也能对学生学习现代汉语起到促进作用。Zhuang（2018）同样以泰国甘烹碧皇家大学的中文专业学生为研究对象，以十个月的课堂经验和对泰国学生的调

查研究为支持，选择了《自相矛盾》这篇课文作为教学设计，努力探寻对泰学生合适的古代汉语教学方法。其研究结果显示，在实际教学过程中，情景法、课堂表演法、小组合作讨论法等都获得了学生良好的反馈，促进了古代汉语的学习。

不难发现，目前针对泰国大学生的古代汉语教学的研究仍处于起步阶段，基础性研究明显不足，在诸多方面都亟待完善与拓展。大多研究都建立在研究者自身或多或少的教学经验之上，主要基于教师视角针对泰国大学生古代汉语教学进行教学设计与教学方法的探索性研究，缺乏基于学习者视角的调查数据，其研究结论具有一定的启发性，但还需要更多的实证研究来进一步佐证。对泰国大学生古代汉语教学现状的研究是基础性研究的重要组成部分。Jin (2017) 虽然涉及到了泰国中文专业大学生古代汉语学习现状这一问题，但并未深入探讨且缺少丰富的调查数据的支撑。可见，对泰古代汉语教学现状方面的研究仍有待丰富与深化。

3. 调查对象与问卷设计

泰国清莱府的皇太后大学是泰国高校汉语教育办学规模最大的一所学府，也是海外汉语教育办学规模最大的高校之一。该校在 2004 年开设了第一个汉语专业，即商务汉语专业。随后相继开设了汉语师范专业、汉语言文化专业、中国学研究三个本科专业，并于 2014 年成立了汉学院。现全日制在校汉语专业本科生高达 2000 余人。当前该校的前三个汉语本科专业均在三年级开设了古代汉语课，并被作为各专业必修课纳入了课程大纲。可以说，该校的古代汉语教学

情况具有一定的代表性。三个专业开设该门课的具体学期与课程要求并不完全一致，我们选取的调查对象仅为该校同在三年级上学期学习古代汉语课且对该门课的课程要求基本一致的商务汉语专业（简称 BC 专业）与汉语言文化专业（简称 CLC 专业）的学生，分别为 227 人与 138 人，共 365 人。

本文的研究方法主要为问卷调查法与随机抽样访谈法。问卷的主要内容包括两个部分，第一部分是学生的基本学情。第二部分是我们在 Wang. et al (2004) 的外国学生汉语学习目的分类理论、Cohen (1998) 的第二语言学习策略理论和 Wu (2006) 的基于学习者视角的对外汉语教材评估理论的基础上，并借鉴 Yang. et al (2020) 等前人的研究成果，且根据皇太后大学的古代汉语教学实际情况设计的调查问题，主要就学习者的学习目的、学习策略、对教学与教材满意度进行了调查。为了避免语言障碍影响调查质量，因此我们将问卷内容全部译成了泰文。

由于疫情关系，本研究借助 Google Forms 在 Google Meet 网络平台进行不记名问卷调查。不记名，是为了让学生放心自由地回答问卷。为了保证问卷质量且不耽误上课，我们利用课堂休息时间，在教师的监督下，要求学生在二十分钟内当堂独立完成问卷。由于部分学生请假，故最终收回 347 份有效问卷，其中 BC 专业 216 人，CLC 专业 131 人。调查结束后，我们线上访谈了部分学生，以便更加深入地了解学习者作出选择的深层或具体原因。

4. 调查结果与分析

4.1 学习者学习目的的调查分析

相对于对外古代汉语教学目的的研究而言，目前学界对于汉语二语学习者古代汉语的学习目的与学习需求的研究很少（Yang. et al, 2020）。Shao（1992: 267）指出：“从心理学和生理学的角度看，需求既是动机形成的基础，也是形成目的的根本原因。” Wang（2004）研究发现，学习者的学习目的越明确，越具体，与主体的距离越近，该目的对需求的激发、指导、调节和控制的效果就越好，动机与兴趣也就越强。相反，所引起的动机就相对较弱，兴趣也较轻微。也就是说，对学习者学习目的越清楚，教师就更容易设计教学来激发学习者的学习动机与兴趣，提升教学效果。

表 1. 你学习古代汉语的目的是什么？（多选题）

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
对古代汉语理论知识感兴趣	22.5%	28.5%	25.5%
想了解中国古代社会和传统文化	31.5%	37.4%	34.45%
去阅读更多的中国古文书籍	23.5%	31.3%	27.4%
为了更好地学习现代汉语，提高现代汉语水平	62.5%	63.3%	62.9%
喜欢历史故事和历史人物	21.5%	32.7%	27.1%
想看懂中国古代电视剧、电影或电视节目	49%	49%	49%
去中国旅游参观时能看懂古代文化标识	58.5%	53.7%	56.1%
为了下学期学习中国文学	29.5%	39.5%	34.5%

与哲学课做准备			
只是为了完成学校安排的这门课程	36%	32.7%	34.35%

由表 1 可知，两个专业的学习者对于学习古代汉语的目的所选分布基本一致且无明显差异。从均值来看，其学习古代汉语的目的与需求排在前三的依次为“为了更好地学习现代汉语，提高现代汉语水平”、“去中国旅游参观时能看懂古代文化标识”和“想看懂中国古代电视剧、电影或电视节”。不难看出，这三项其实在本质上是一致，即学习者学习古代汉语的目的很明确，就是希望通过古代汉语的学习来提高自己的汉语语言水平。这一结果跟 Yang. et al (2020) 的调查结果不同。Yang. et al (2020) 的调查显示，留学生“想了解中国古代社会和传统文化”这一学习目的显居第一位，约占 54%。然后依次是“对古代汉语理论知识感兴趣 (42%)、喜欢历史故事和历史人物 (35%)”，本研究所列举的前三项学习目的在该研究中所占比率更低。很明显，本研究之调查对象学习古代汉语的提升语言水平的目的比留学生更加突出，学习古汉语与古文化的主动性不如留学生强。究其原因，我们认为可能与学习者所处的学习环境及汉语水平有关。Yang. et al (2020) 所调查的三年级留学生的汉语水平普遍都在 HSK4 级以上，加之又有更多身处古汉语及文化语料环境之下之机会与适应生活之需要。因此，对他们来说，在汉语水平达到一定程度后，学习作为高级汉语语言课的古汉语与古文化的动机与兴趣相对就更加强烈。然而，我们的调查对象虽然已是三年级，但整体汉语水平与留学生还是存在一定的差距，学习古代汉语普遍吃力且无

强烈古汉语及文化环境之适应与求知需求，提高自己的汉语语言水平仍是重中之重。关于这一点，在后续的影响学习者喜欢古代汉语的因素、古代汉语课学习满意度等调查与访谈中也得到了印证。需要指出的是，虽然两项研究中学习者学习古代汉语课目的偏向有所不同，但语言与文化本身就相辅相成、相互促进，都符合当今对外古代汉语教学之目的，即提高学生的现代汉语水平。同时，我们也注意到，虽然 CLC 专业比 BC 专业对“中国历史与历史人物”的学习需求更高，但总体上两个专业的学习者对“中国历史与历史人物、古代汉语理论知识与阅读古文书籍”的学习需求都相对最低。因此，在教学设计与教材编写时，在课程本身的性质与特点基础上，既要遵循对外古代汉语的输入教学（强调读懂，而非听、说、写）或解码教学（decoding teaching）的基本原则，也要充分考虑到学生的学习目的。只有这样，才能更好地激发学习者的学习动机与兴趣，提升教师的教学质量与促进学生主动学习的良性的学习状态。

4.2 学习者学习策略的调查分析

目前，学术界关于学习策略的定义并不统一。本文这里所指的学习策略为学习者学习古代汉语的具体方法或技能（Mayer, 1988）。Liu & Huang（2002）指出，重视学习策略的研究既可以改进学生的学习，也能更有效地促进教师的教。

表 2. 你喜欢通过什么方式来学习古代汉语？(多选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
课堂学习	76.5%	85%	80.75%
自己学习	34%	34.7%	34.35%
看中国电视剧、电影或电视节目	73%	64.6%	68.8%
看 YouTube 动画视频	47.5%	41.5%	44.5%
看泰文版的课文翻译及其他资料	43%	49%	46%
看汉语新闻	5.5%	5.4%	5.45%
找一个中国朋友一起学习与交流	31.5%	33.3%	33.3%

从表 2 的均值来看，在调查对象中，有 80.75% 的学习者选择的学习策略是“课堂学习”，其次是“看中国电视剧、电影或电视节目”，占 68.8%。虽然两个专业的学习者在这两个策略的选择上偏重点略有不同，但很明显，这两项学习策略尤其是前者是两个专业的学习者都最乐意选择的学习古代汉语的学习方式。这与 Yang. et al (2020) 的调查结果一致。Yang. et al (2020:85) 认为其原因主要在于：“较之其他汉语语言技能课，古代汉语课有其特殊性，缺少课后学习环境，教学方式主要靠课堂教学，离开课堂，学生很难找到接触古代汉语语料的环境；学习方式也以教师讲解为主，基本上很难以自学方式进行学习。”我们对此表示认同。对于调查对象喜欢通过“看中国电视剧、电影或电视节目”这一学习策略来学习古代汉语的情况，我们对部分学生进行了访谈。她们提到自己和朋友喜欢的中国明星常演古装剧，因此自己也逐渐喜欢上了古装剧或宫廷剧。在观影过程

中，发现不少词语都是古代汉语课学过的生词，能看懂就很开心，就更愿意学习古代汉语了。可见，调查对象认为“看中国电视剧、电影或电视节目”这一学习策略能促进自己对古代汉语的学习。这一点可以给我们的对外古代汉语教学带来一定的启示。Yang. et al (2020) 就此认为，教师在教学设计时可以选取一些合适的古装剧片段，用于教学任务的设计，让学生在观看中完成学习任务。我们认为，这是可取的，能起到良好的引起学生的学习兴趣的作用。考虑到泰国学生普遍乐于并善于活动、表演类的学习方式。我们认为，让学生尽其所能准备好古代服饰与道具进行古装剧的角色扮演，拍摄视频，过一把戏瘾或明星瘾，更能达到既理解古字词又锻炼古汉今译、汉语口语能力之目的。

4.3 学习者教学满意度的调查分析

Tan & Kek (2004) 认为，教学质量是由学生的需要和期望被满足的程度来决定的，所以教学质量可以通过学生对学校教学的满意度来测度。Thomas & Galambos (2004) 也提出，学生满意度是一个复杂的概念，受多种因素的影响，对其评价有助于学校了解学生的感受和经历，便于全面了解教育质量。可见，统计与分析调查对象学生对古代汉语课的满意度有利于我们了解其古代汉语教学现状。

对于学习者对古代汉语教学的满意度，我们主要从喜欢该门课的程度及其影响因素、课程开设的必要性、学习目的实现情况及其影响因素与具体收获情况等方面进行了调查。具体结果与分析如下：

表 3. 你喜欢古代汉语课吗？(单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
非常喜欢	8%	8.2%	8.1%
比较喜欢	44%	42.9%	43.45%
一般	40.5%	44.9%	42.7%
不喜欢	5%	4.1%	4.55%
很不喜欢	2.5%	0%	1.25%

表 4. 你认为哪些因素会让学生喜欢古代汉语课？(多选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
教学内容难度合适	20%	33.3%	26.75%
教学内容实用、有趣	72%	62.6%	67.3%
教学方式多样、有趣	55%	58.5%	56.75%
教学内容有利于提高现代汉语水平	77%	75.5%	76.25%
教学内容跟现代人的生活密切相关	59%	58.5%	58.75%

表 5. 你认为哪些因素会让学生不喜欢古代汉语课？(多选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
教学内容太难了	66%	66.7%	66.35%
自己汉语基础不好，学起来累	59%	76.2%	67.6%
教学内容离自己的生活太远，很少用到	63.5%	52.4%	57.95%
对提高自己的汉语水平的作用不明显	22%	15.6%	18.8%
上课方式无趣	22.5%	19.7%	21.1%
这门课本身没有用	15.5%	8.2%	11.85%

根据表 3 可以看出，两个专业的学习者对于古代汉语课的总体满意度分布情况基本一致。从均值来看，其对于古代汉语课总体满意度达到喜欢程度的占 51.55%，一般的占 42.7%，不喜欢或很不喜欢共占 5.8%。这表明，虽然多数学生表示喜欢古代汉语课，但是总体满意度并不高。远低于在中留学生对古代汉语课的喜欢程度（88%）（Yang. et al, 2020）。我们认为，这与我们 4.1 节所提到的两项研究的学习者学习古代汉语课的目的与动机不尽相同密切相关。结合表 4-5 不难发现，学习者喜欢古代汉语课的主要因素按影响力之均值由高到低依次包括有利于提高现代汉语水平、教学内容实用有趣或与现代生活密切相关、教学方式灵活有趣。学习者不喜欢的古代汉语课的主要因素则依次有学习者自身的汉语水平、教学内容的难度、教学内容的实用性。同时，我们发现影响两个专业的学习者对古代汉语课满意程度的细微差异表现在 BC 专业的学习者相对更关注教学内容的实用性，而 CLC 专业的学习者则相对更关注教学内容的难易度，在其不喜欢古代汉语课的因素中，“自己汉语基础不好，学起来累”所占比例明显最高且明显高于 BC 专业的学习者。我们认为，这可能与两者的总体汉语水平与专业属性不同有关。前者总体上无论是在学情调查汉语水平自评与平时测验中的成绩都略高于后者且其商务专业知识中追求实际利益的本质让其相对更关注实用性，而后者的专业属性则表现在更关注语言与文化学习本身。但总体对照来看，学习者对古代汉语课重点关注的还在于教学内容的实用性与能否提高现代汉语水平。这也印证了 Su（2003）的选编古代汉语课文必须把实用性放在第一位的论断。这无

疑为我们展开对外古代汉语课程或教学设计提出了思考。如何在把握好适合学生汉语水平的教学内容的难度的情况下,实现教学内容的实用性、教学方式的有趣性成为学习者对古代汉语教学是否满意的关键。

表 6. 你认为大学应该开设古代汉语课吗? (单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很有必要	11.5%	13.6%	12.55%
有必要	49%	54.4%	51.7%
一般	31%	29.3%	30.15%
不必要	7%	2%	4.5%
很不必要	1.5%	0.7%	1.1%

表 7. 你认为通过学习,是否达到了自己古代汉语课的预期学习目的? (单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
完全达到了	3%	4.1%	3.55%
多数达到了	53%	60.5%	56.75%
一般	40%	34.7%	37.35%
没达到	4%	0.7%	2.35%
完全没达到	0%	0%	0%

表 8. 你认为哪些因素会影响自己古代汉语课预期学习目的的
实现? (多选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
课程本身太难	29%	36.7%	32.85%
只学一个学期,学得不够多	20.5%	19%	19.75%
自己汉语基础不好,学起来累	43.5%	53.7%	48.6%
自己学习兴趣不够高	46.5%	49.7%	48.1%

自己学习方法不够丰富	21.5%	20.4%	20.95%
教学方式不够有趣	8%	5.4%	6.7%
学习任务太重，没太多时间学古汉语	54%	38.1%	46.05%
线上上课影响学习质量	68%	67.3%	67.65%

据表 6 可知，CLC 专业的学习者认为开设古代汉语课的必要性所占比率比 BC 专业高出 7.5%，这既与其对课程的整体满意度的影响因素相关，也与其是否实现课程学习预期目的有关。就均值来看，调查对象对大学是否应该开设古代汉语课的回答结果为 64.25% 的学习者表示有必要，只有 5.6% 的学习者认为没有必要开设该门课程。这说明，多数学生认为大学有必要开设古代汉语课，且明显高于其喜欢该门课的程度，即有大约 13.7% 的学习者虽然不喜欢古代汉语课，但仍然认为有必要开设这门课。这一结果与总体满意度基本相符，但依然远低于在中留学生对开设古代汉语课的必要性程度（87%）（Yang, et al, 2020）。在与学习目的和满意度相关的预期学习目的自我评测调查结果中（见表 7），CLC 专业的学习者认为达到了自己古代汉语课的预期学习目的的比率比 BC 专业高出 8.6%。我们认为，这是其比 BC 专业的学习者认为更有必要开设古代汉语的主要原因之一。从均值来看，有 60.3% 的调查对象认为通过学习达到了自己古代汉语课的预期学习目的。这一数字与学习者对于古代汉语课的满意度及开设该门课的必要性程度是基本相符的。究其原因（见表 8），两个专业的学习者都认为影响自己实现预期学习目的的外在因素主要为“线上上课影响学习质量”与“学习任务太重，没有太多时间学古汉语”，而内在因素则主要

在于“自己学习兴趣不够高”和“自己汉语基础不好，学起来累”。这些因素同时也是影响学习者对古代汉语课总体满意度的重要因素。同时我们也注意到，在外在因素方面，BC 专业的学习者比 CLC 专业更明显地认为学业压力影响了预期学习目的的实现。而在内在因素方面，CLC 专业的学习者比 BC 专业更明显地认为自己的汉语水平影响了预期学习目的的实现。这无疑提醒了教师，教学质量、学生的学习兴趣与汉语水平以及学业压力也都应纳入课程或教学设计的考量范畴。

表 9. 你觉得学习了古代汉语对你有什么具体的帮助？（多选题）

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
认识了更多汉字	70.5%	76.9%	73.7%
学到更多词语	81.5%	87.1%	84.3%
了解到古今汉语语法的异同	54%	58.5%	56.25%
了解到更多的中国古代文化知识	43%	61.9%	52.45%
课堂报告有助于锻炼自己的口语	32.5%	23.1%	27.8%
翻译过程中可以锻炼自己的汉语语法	43%	50.3%	46.65%
有助于促进自己现代汉语水平的提高	43%	42.9%	42.95%
“古汉今用”让我明白了古汉语的实际价值	23%	33.3%	28.15%

在古代汉语课对学习者的具体帮助方面，表 9 显示：从均值来看，有 84.5% 的学习者认为通过古代汉语的学习学到了更多词语，有 73.7% 的学习者认为认识了更多汉字，有 56.25% 的学习者认为了解到了古

今汉语语法的异同。可见，学习者认为古代汉语课对其最大的帮助体现在汉字、词汇与语法这些语言要素特别是词汇的学习方面。这符合汉字与词汇的教学是留学生古代汉语教学的重点（Yang & Ruan, 2014）这一教学认知。就专业来看，CLC 专业的学习者认为古代汉语课对自己汉字、词汇、语法学习的帮助与明白古汉语价值方面的比率都高于 BC 专业。尤其在中国古代文化知识的帮助方面表现得很明显。而 BC 专业的学习者相对更明显地认为课堂报告在锻炼自己的汉语口语方面帮助明显高于 CLC 专业。但总体上，两个专业的大多数学习者都认为课堂报告及其“古汉今用”环节对其提高汉语口语水平的帮助与体会古汉语的今用价值方面并不明显。对口语水平具体帮助方面与 Yang. et al (2020) 的调查结果基本一致。这说明留学生与外国本土学生对该问题有相似的认知。经访谈得知，学习者认为课堂报告都是经过反复演练背诵后才展示出来的，这样的口语表达不具有现场性与灵活性，因此并不觉得口语表达能力得到了很好的锻炼。这也为教师在教学设计中如何更好地借助古代汉语课提升学习者的汉语口语水平及感受到古代汉语的实用价值，实现古今汉语的有效对接提出了实质性的挑战。

4.4 学习者对所用教材的反馈之调查分析

Lyu (1992) 指出，教材是课堂教学的基础和主要依据，要提高课堂教学的质量，就必须有理想的教材。学习者是教材的使用主体之一。因此，对学习者的使用古代汉语教材情况的调查是必要的，这有助于改善教材与教学的质量。本研究之调查对象所用古代汉语教材是该校教师自编的教材。该教材以对外汉语教

学界最为通用的 Li (2008) 编写的《今用古代汉语》与 Xu & Li (2010) 合编的《古代汉语》(修订本)(上册)为蓝本而编写而成。全书共 12 课, 包含寓言故事、神话故事、古代笑话、成语与俗语故事、说理散文、古诗古词等内容。每课课文的平均字数约为 200 字。每课的重难点语言点与语法点都会在后两至三课内的课文或练习题中重现。该教材之教材体例为课文(下方配有“说明”部分, 该部分含作者与文章出处简介及课文所蕴含的道理与启示, 配有泰文翻译)、词语例释(按照词语-拼音-词性-词义的方式呈现, 词义配有泰文翻译)、语法解释(为多义字特别是虚词的义项的总结与举例)、古汉知识(包括文化与语法知识)、古汉今用、练习、课外阅读(含课文、说明、词语例释、回答问题)。在教材前后, 我们还增加了中国历史大事年代、春秋战国形势图、绪论、语言点汇总、课文与课外阅读的译文, 作为该门课的背景知识与方便学习者查找与学习。

在学习者对上述自编古代汉语教材满意度方面, 我们主要从总体满意度、教材内容、文选篇幅、文化知识、教材难度、语法内容解释的合理性、教材的实用性以及教学难点等方面进行了调查。具体调查结果与分析如下:

表 10. 你对上课使用的古代汉语教材满意吗？(单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很满意	12%	15%	13.5%
比较满意	50.5%	55.8%	53.15%
一般	34%	26.5%	30.25%
不满意	2.5%	2%	2.25%
很不满意	1%	0.7%	0.85%

表 11. 你喜欢教材中的课文内容吗？(单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很喜欢	12%	16.3%	14.15%
比较喜欢	44.5%	44.2%	44.35%
一般	37.5%	38.1%	37.8%
不喜欢	4.5%	1.4%	2.95%
很不喜欢	1.5%	0%	0.75%

表 12. 你对教材中的课文的长度满意吗？(单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很满意	20%	16.3%	18.15%
比较满意	45.5%	40.8%	43.15%
一般	29%	40.8%	34.9%
不满意	5%	2%	3.5%
很不满意	0.5%	0%	0.25%

表 13. 你对古代汉语教材课文中涉及到的文化知识兴趣吗？（单选题）

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很感兴趣	8.5%	10.2%	9.35%
比较感兴趣	46.5%	53.1%	49.8%
一般	35.5%	34.7%	35.1%
不感兴趣	8.5%	1.4%	4.95%
很不感兴趣	1%	0.7%	0.85%

表 14. 你对教材中的“词语注释”部分满意吗？（单选题）

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很满意	28.5%	37.4%	32.95%
比较满意	50%	42.9%	46.45%
一般	19%	17.7%	18.35%
不满意	2.5%	2%	2.25%
很不满意	0%	0%	0%

表 15. 你认为教材中的“语法解释”部分编写合理吗？（单选题）

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很合理	17%	22.4%	19.7%
比较合理	61%	51.7%	56.35%
一般	20%	25.2%	22.6%
不合理	1.5%	0.7%	1.1%
很不合理	0.5%	0%	0.25%

表 16. 你认为你用的古代汉语教材对你学习古代汉语实用吗？
(单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很实用	14.5%	18.4%	16.45%
比较实用	49.5%	57.8%	53.65%
一般	30%	23.1%	26.55%
不实用	5%	0.7%	2.85%
很不实用	1%	0%	0.5%

表 17. 你认为你用的古代汉语教材的学习内容难吗？(单选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
很难	14%	12.9%	13.45%
比较难	53.5%	52.4%	52.95%
一般	26%	25.2%	25.6%
不太难	6.5%	9.5%	8%
不难	0%	0%	0%

表 18. 你认为你用的古代汉语教材的哪些学习内容难？(多选题)

选项 \ 专业	BC 专业	CLC 专业	均值
“说明”部分	23.5%	23.8%	23.65%
字音难读	34%	34.7%	34.35%
虚词	92%	89.1%	90.55%
实词	54.5%	46.9%	50.7%
古代汉语语法	71.5%	72.1%	71.8%
古代汉语文化知识	25%	30.6%	27.8%
古汉今用	28.5%	23.1%	25.8%
练习题	8%	10.9%	9.45%
课外阅读	8%	13.6%	10.8%

从表 10 可知，从均值来看，调查对象对所使用的古代汉语教材的总体满意度为 66.65%，不满意度仅为 3.1%。CLC 专业比 BC 专业满意度相对更高，不

满意度也相对更低。这表明,多数学习者总体上对所用古代汉语教材感到满意,但满意程度总体上还不够高。其中缘由我们可以从表 11-16 的调查结果中窥见一斑。就均值来看,总体上,多数学习者比较喜欢课文内容(58.5%)、对课文篇幅的长短也比较满意(61.3%)、对课文涉及的文化知识比较感兴趣(59.15%)、对教材中的“词语注释”(79.4%)部分最为满意。有 76.5%的学习者认为教材中的“语法解释”部分编写合理,70.1%的学习者认为所用古代汉语教材实用。值得一提的是,虽然两个专业的学习者在课文篇幅与文化知识部分的满意度都不高,但两者存在一定的差异,可能再次体现了两者在总体汉语水平与对中国文化关注的不同带来的差异性。同时我们也要注意,总体上仍有 30.25%的学习者觉得教材一般,这也使得学习者对教材的总体满意度还不够高。一方面表现在学习者认为所用教材的课文内容(37.8%)、文化知识(35.1%)、课文篇幅(34.9%)、实用性(26.55%)等方面的喜欢或满意与认同程度均一般。另一方面教材内容的难易度成为影响学习者对教材满意度的重要因素。表 17 均值显示,有 66.4%的学习者认为教材的学习内容很难或比较难,认为不太难的仅有 8%的学习者,没有认为学习内容不难的学习者。具体的难点则如表 18 所示:就均值来看,有高达 90.55%的学习者认为古代汉语虚词的学习难,然后依次是“古代汉语语法”(71.8%)和“实词”(50.7%)。这一调查结果与 Yang, et al (2020) 的调查结果有同有异。相同之处表现为在中留学生与外国本土学生都认为古代汉语的虚词学习是最难的,语法学习也比较难。这符合古代

汉语自身的特点与学习的事实，即古代汉语虚词与语法一直是古代汉语教学的重难点，尤其是前者（Chen, 2016）。如本研究学习者所用教材中的虚词“之、其、以、而、也”等，都涉及到五至七种用法。如若他们没有掌握其使用要领，单靠死记硬背无疑会成为学习难点。不同点在于本研究之调查结果远高于 Yang. et al (2020) 的调查结果，即 48% 的留学生觉得虚词最难，25% 和 7% 的留学生分别觉得语法和实词难。另外，Yang. et al (2020) 的调查显示有 21% 的留学生觉得“背景知识”的介绍难，难度排序位列第三，也远高于本研究的调查结果。究其原因，我们认为两项研究的学习者认为虚词、实词与语法学习难度程度不同的主要原因同样与学习者本身整体上的汉语水平存在较为明显差异密切相关。而本研究学习者认为“说明”部分即背景知识部分难度排序靠后的原因则在于教材配有泰文译文、便于理解所致。

总之，上述调查结果告诉我们，多数学习者对所用的古代汉语教材总体上持肯定态度。但该教材在所选课文内容及其涉及到的文化知识等诸多方面，尤其是教学内容的难易度与实用性方面都还需进一步调整与完善。具体则要在古代汉语虚词、语法与实词的呈现、讲练与运用方面不断优化教材的编写质量。Wang (1999) 曾强调指出，学习古代汉语最重要的是词汇问题。在对外古代汉语教学中，词汇的教学也应引起足够的重视。当然，我们在进行对外古代汉语课程或教学设计时也要考虑到“对外”的性质，比如 Su (2003) 认为对外古代汉语教材中词语解释应突出古今相同部分的桥梁作用、语法知识的讲解要以讲授与

现代汉语相同部分为主；Huang（2006）认为在对外古代汉语语法教学上不要做过多的分析讲解，只要了解古代汉语区别于现代汉语的一般特点即可。这些前人们对于对外古代汉语教材或教学中词语与语法的处理建议与研究成果都应纳入对外古代汉语教材编写的考量之中。同时，Li（2002）在论对外汉语教材的实用性时曾明确指出，有用才能使学生产生真正的持久的兴趣。因此，我们还应该从教材应该为教学目的服务这一原则出发，落实与加强对外古代汉语教材的实用性与适用性，只有这样，才能编出对学生有用易学、对教师好教的古代汉语教材。

5. 结语与启示

本文以皇太后大学为例，采用问卷调查与访谈的方法，基于学习者的视角，主要从学习者的学习目的、学习策略、对教学与教材的满意度四个方面对该校商务汉语专业与汉语言文化专业三年学生的古代汉语课的学习情况进行了调查研究。调查结果显示：1）学习者学习古代汉语的目的与需求排在前三的依次为“为了更好地学习现代汉语，提高现代汉语水平”、“去中国旅游参观时能看懂古代文化标识”和“想看懂中国古代电视剧、电影或电视节目”。这符合当今以提高学生的现代汉语水平为目的的对外古代汉语教学之教学目的。同时学习者对中国历史与历史人物、古代汉语理论知识、阅读古文书籍的学习需求相对最低。2）学习者选择的古代汉语学习策略主要是“课堂学习”与“看中国电视剧、电影或电视节目”这两种策略。这与古代汉语课本身较难、缺少课后学习环境与接触古代汉语语料的环境密切相关。

3) 虽然多数学习者表示喜欢古代汉语课也有必要开设古代汉语课,但是总体满意度并不高。远低于在中留学生对古代汉语课的满意度。调查显示这既与古代汉语课教学内容难度与实用性、教学方式的趣味性有关,也与学习者自身的汉语水平、学习兴趣与学业压力有关。4) 多数学习者对所用的古代汉语教材总体上持肯定态度,但总体满意度还不够高。该教材尤其在教学内容的难易度与实用性方面都还需要进一步优化。

上述调查结果告诉我们,在针对泰国大学生进行古代汉语教学时,在教学目标的设置方面,应将提高学习者的现代汉语水平作为教学目的。这才符合学习者的学习动机与需求;在学习策略方面,则应以课堂教学为主,辅以影视剧素材增强古代汉语语料环境与实践场域;在课堂教学中,要选择难度合适且具有实用性的教学内容,教学方法要多样有趣;在教材选择方面,课文的难度要合适、所涉文化有趣、篇幅适当、实用性要强。总体上,虽然多数学习者喜欢并认为有必要开设古代汉语课,但在泰大学生自我评测古代汉语课的整体学习情况并不乐观。这既与对外古代汉语教学理论尚不成熟、教材尚不完善、古代汉语本身较难且实用性难于体现、学生缺乏古代汉语学习与接触环境等客观因素有关,也与教师的教学方式、学生的汉语水平和学习兴趣或积极性等主观因素密切相关。而这些正是对泰古代汉语教学面临但需要尽力解决的现实问题与难题,需要广大学者与教师进一步探索。

需要指出的是,本研究只是一个初步探索,其调查范围与对象有限且只采取封闭式提问的方式进行调

查，研究结论还有待更多研究来验证。后续研究可以扩大调查范围与研究范围，结合封闭式与开放式两种提问方式，将课程设计者、任课教师与学习者都作为调查与访谈对象，这样将进一步促进我们对对泰大学生古代汉语教学现状的认知，使得对泰古代汉语课程或教学设计更科学、合理与有效。

参考文献：

- Chen, Y. (2016). 《Gudai Hanyu xuci jiaoxue cunzai de wenti ji duice》 [Problems and Countermeasures in the Teaching of Ancient Chinese Function Words]. *Journal of Hubei Correspondence University*, 29(20), 107–109.
- Cohen, A. D. (1998). *Strategies in learning and using a second language*. New York: Addison Wesley Longman limited.
- Cui, L. B. (2002). 《Tan liuxuesheng gudai Hanyu jiaoxue》 [On Teaching Ancient Chinese to Foreign Students]. *Journal of Beijing Normal University (Humanities and Social Sciences Edition)*, 6, 97–101.
- Han, M. (2006). 《Qian tan liuxuesheng gudai Hanyu jiaoxue》 [On the Teaching of Ancient Chinese to Foreign Students]. *Modern Chinese*, 5, 99–100.

- Huang, A. H. (2006). 《Tan liuxuesheng de gudai Hanyu jiaoxue》 [On Teaching Foreign Students Ancient Chinese]. *Journal of Dalian Education University*, 22(1), 17-18.
- Jin, Y. R. (2017). 《Taiguo gaoxiao zhongwen zhuan ye da xuesheng gudai Hanyu xuexi xian zhuang ji ketang tiaokong jiqiao celue tantao》 [The Current Situation and Teaching Strategy of Ancient Chinese Learning of Thai Students Majoring in Chinese] (Master's Thesis). Tianjin Normal University, Tianjin.
- Li, L. X. (2008). 《Jinyong gudai Hanyu》 [Classical Chinese for Modern Usage]. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
- Li, Q. (2002). 《Lun duiwai Hanyu jiaocai de quweixing》 [On the Interest of Teaching Chinese as a Foreign Language]. Selected Papers of the Seventh Academic Symposium of China Association for Teaching Chinese as a Second Language (P459-478). Beijing: People's Education Press.

- Liu, D. Z.& Huang, X. T. (2002). 《Xuexi celue yanjiu gaishu》 [Overview of Study Strategy Research]. *Educational Research*, 2, 78-82.
- Luo, M. Y.& Ding, M. H. (2016). 《Wenti jiaoxuefa zai liuxuesheng gudai Hanyu ke zhong de yingyong—yi Taiguo liuxuesheng gudai Hanyu yingyong ke wei li》 [The Application of Question Teaching Method in Ancient Chinese Lessons for International Students: Taking the Application Lessons of Ancient Chinese for in Thai International Students as an Example]. *Anhui Wenxue*, 11, 47-49.
- Lyu, B. S. (1992). 《Duiwai Hanyu jiaoxue gailun jiangyi》 [Introduction to Teaching Chinese as a Foreign Language] *Chinese Teaching in the World*, 2, 113-124.
- Mayer, R. E. (1988). *Learning Strategies: An Overview*. In C.E. Weinstein, E.T. Goetz & P. A. Alexander (Eds.), *Learning and Study Strategies: Issues in Assessment, Instruction, and Evaluation*. New York: Academic Press.

- Shao, R. Z. (1992). 《Xue yu jiao de xinlixue》
[Psychology of Learning and Teaching]. Shanghai:
East China Normal University Press.
- Su, R. Q. (2003). 《Tan liuxuesheng gu Hanyu jiaoxue de
gexin》 [On the Innovation of Ancient Chinese
Teaching Materials for Foreign Students]. *Chinese
Teaching in the World*, 2, 100-105.
- Tan, K. C. & Kek, S. W. (2004). Service Quality in
Higher Education Using an Enhanced SERVQUAL
Approach. *Quality in Higher Education*, 10(1), 17-
24.
- Thomas, E. H. & Galambos, N. (2004). What Satisfies
Students: Mining Student Opinion Data with
Regression and Decision Tree Analysis. *Research
in Higher Education*, 45(3), 251-269.
- Wang, J. (2018). Survey Research on Teaching Classical
Chinese as L2 in the U.S. *The journal of the
Chinese Language Teachers Association*, 53 (1),
24-40.
- Wang, Z. G. et al (2004). 《Waiguo liuxuesheng Hanyu
xuexi mudi yanjiu》 [An Investigation of the
Purposes of International Learners of Chinese as a

- Foreign Language] *Chinese Teaching in the World*, 3, 67-78.
- Wang, L. (1999). *《Gudai Hanyu》* [Ancient Chinese]. Beijing: Zhonghua Book Company.
- Wu, Y. Y. (2006). *《Duiwai Hanyu jiaocai pinggu: xuexizhe de shijiao》* [Evaluation of Teaching Materials for Chinese as a Foreign Language: A Learner's Perspective] *Chinese Research and Application*, 1, 18-21.
- Xu, Z. C.& Li, W. (2010). *《Gudai Hanyu》* [Classical Chinese]. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
- Yang, L.& Liu, W. (2021). *《Gaoji jieduan liuxuesheng gudai Hanyu jiaoxue sheji——yi “Zhengbo ke Duan yu Yan” wei li》* [The Design of Ancient Chinese Teaching for Advanced Students Studying Abroad: Take“Zhengbo ke Duan yu Yan”as an Example] . *Chinese Character Culture*, 7, 91-92.
- Yang, Q.& Ruan, Q. Y. (2014). *《Duiwai Hanyu jiaoxue zhong gudai Hanyu jiaoxue neirong de tantao》* [A Probe into the Teaching Content of Ancient Chinese in Teaching Chinese as a Foreign Language]. *Modern Enterprise Education*, 6, 423.

- Yang, X. W. et al (2020). 《Kunming gaoxiao liuxuesheng gudai Hanyu jiaoxue xianzhuang diaocha》 [A Survey of Ancient Chinese Teaching Status of Foreign Students in Colleges and Universities in Kunming]. *Journal of Yunnan Open University*, 22(2), 81-88.
- Yang, X. W.& Peng, J. Y. (2020). 《Er shi shiji qi shi niandai yi lai liuxuesheng gudai Hanyu jiaocai yanjiu zongshu》 [A Review of the Research on Textbooks of Old Chinese for International Students since the 1970s]. *Journal of Yunan Normal University (Teaching and Research on Chinese as a Foreign Language Edition)*, 18(1), 23-35.
- Yang, Z. (2012). 《Dui Tai da xuesheng gudai Hanyu qingjing jiaoxue moshi sheji》 [The Design of the Situational Teaching Mode of Ancient Chinese for Thai University Students] (Master's Thesis). Shandong University, Shandong.
- Yang, Z. H. (2020). 《Mianxiang liuxuesheng de gudai Hanyu jiaoxue de ji dian tantao》 [A Few Discussions on Ancient Chinese Teaching for

- Foreign Students]. *Chinese Character Culture*, 5, 133-136.
- Yu, H. Y. (2014). *《Dui wai Hanyu gudai Hanyu kecheng sheji tansuo》* [Exploration in Curriculum Design of Teaching Ancient Chinese as Foreign Language] (Master's Thesis). Chongqing University, Chongqing.
- Zhao, S. (2019). *《Liuxuesheng gudai Hanyu jiaocai duibi fenxi——yi “Hanyu guwen duben” he “gudai Hanyu” wei li》* [A Comparative Analysis of Ancient Chinese Textbooks for Foreign Students—Taking “Hanyu guwen duben” and “gudai Hanyu” as examples] (Master's Thesis). Heilongjiang University, Heilongjiang.
- Zhu, Y. W. (2007). *《Duiwai Hanyu jiaoxue zhong de gu Hanyu jiaoxue》* [Teaching of Classical Chinese in the context of CFL]. *Journal of Shanghai University*, 14(3), 124–128.
- Zhu, R. P. (2001). *《Guanyu dui wai Hanyu jiaoxue zhong “gu dai Hanyu” jiaoxue ji jiaocai jianshe de ji dian sikao》* [Teaching and Text Composition of the Course of Ancient Chinese]. *Journal of Beijing*

Normal University (Humanities and Social Sciences Edition), 6, 116–119.

Zhuang, L. (2018). *《Dui Tai Hanyu jiaoxue zhong gudai Hanyu kecheng jiaoxue fangfa yan jiu——yi Ganpengbi huangjia daxue wei li》* [Research on the Teaching Method of Ancient Chinese Course in Thai Chinese Teaching: Taking Kamphaeng Phet Rajabhat University as an Example] (Master's Thesis). Shanxi Normal University, Shanxi.

A Study on the Cultural Functions and Development Strategies of Thai Chinese Cultural Associations

Kirattaya Laotrakunchai

Panus Mattayasuwan

Yupharat Laotrakunchai

Thailand Research Center of Changzhou University,
Changzhou, Jiangsu, People's Republic of China 213164

Tel:+86 18861250081 Email:tayaliew@163.com

(received 18 July, 2021) (revised 14 September, 2021)

(accepted 30 September, 2021)

Abstract

The Chinese community is a product of specific historical conditions. For a long time, it has played a vital role in consolidating the overseas Chinese community, inheriting Chinese culture, and preserving the ethnic attributes of the Chinese nation. However, with economic development and social changes, the traditional functions of Chinese communities have changed. In Chinese society, the political functions have weakened, and the cultural processes have become increasingly prominent. This has

become an important part of the influence of Chinese communities in the development of Thai-Chinese communities. Therefore, there is a need to re-understand and evaluate its importance and role. Based on this background, the paper puts forward a better understanding and suggestions for developing the cultural functions of Thai cultural associations.

Keywords: Thailand; Chinese; Cultural associations; Cultural functions; Development strategy

泰国华人文化社团的文化功能与发展对策研究

刘琪¹、林世荣²、刘瑞³

中国江苏省常州市武进区滆湖中路 21 号

常州大学泰国研究中心 邮编 213264

电话: + 86 18861250081 邮箱: tayaliew@163.com¹

收稿日期 2021. 7. 18 修回日期 2021. 9. 14

接收日期 2021. 9. 30

摘要

华人社团是特定历史条件下的产物,长期以来,它在凝聚侨社、传承中华文化、保存中华民族的族裔属性等方面有着至关重要的作用。随着经济的发展,社会的变迁,华人社团的传统功能发生了转变,在华人社会中政治功能减弱,社团的文化功能日益突出,成为华人社团发展影响力的重要内容,泰华社团的变化需要重新认识和评估它的重要性和作用。基于此,文章提出对泰国文化社团文化功能发展的启示和建议。

关键词: 泰国、华人、文化社团、文化功能 发展对策

¹ 刘琪 (1979-), 女, 博士, 从事泰中关系, 汉语教学等研究。

² 林世荣 (1979-), 男, 博士, 从事泰中关系, 汉语教学等研究, 邮箱: panus_m@psru.ac.th

³ 刘瑞 (1987-), 女, 硕士, 从事泰中关系, 汉语教学等研究, 邮箱: yupa_sui@hotmail.com

一、引言

社团是海外华人为了达到团结互助、自救自卫、共谋生存与发展等目的而自发建立起来的社会组织,各类社团也是海外华人联络情感、传承中华文化的重要机构。公元 1857 年之前泰国的华人社团还是一种秘密组织,是不合法的。公元 1857 年泰国政府对秘密组织采取管制政策并规定范围:允许华人可申请成立社团,但必须阐明宗旨,填报负责人、会址、会员姓名、职业等,经审核后方给予批准。至 1897 年泰国政府才正式颁布条例,规定凡申请成立社团应有 10 名以上的会员,有宗旨、章程等,符合法律规定才给予批准。泰国的华人社团在 19 世纪末 20 世纪初才逐渐成立。泰国华人社团种类繁多,组织面非常广,根据学者潘少红的研究:目前“泰国华人社团共有 1052 个。”(潘少红,2008)

二、文献回顾

西方文献回顾:就目前学界对泰国华人社团的研究来看,西方学者的研究最早。20 世纪 50 年代开始,美国学者斯金纳先后发表了他的数篇文章和著作,其著作《泰国华人社会:历史的分析》(1957)系统地论述了 18 世纪到二战泰国华人社会的发展和变化。该书史料基础扎实,内容广泛,既叙述了泰国华人的移民史,又论述了泰国华人的社会、经济和政治领域,为我们提供了一幅生动的泰华社会蓝图。继斯金纳之后,高果麟(1960)、Dibble Charles Ryders 博士论文《中泰关系背景下的泰国华人》(1961)、Alan Edward Guskin(1968)、日本学者的《泰国的华侨》(1986)等对泰国华人进行调查研究,集中了大量的当时泰国华侨华人的资料,包括人口统计、经济势力、贸易情况及华

人社会等。

泰国文献回顾：在泰国，近 20 年来，一直致力于华侨华人研究的是一批华人学者。在泰华学界，公开出版了论文集《泰中学刊》、《泰国华侨华人史》、《泰国华侨华人研究》等，内容包括移民史、华侨华人、华人神庙、社团、华文教育等，是泰国华侨华人社会的史料参考书。郭迪乾等合编的《泰国华侨社团史集》（1960）是一部关于泰国华侨华人社团的总汇，是研究 1960 年代以前泰国华侨华人社团重要的史料汇编。而关注泰华社团的论文不是很多，其中直接相关社团研究的有 Pompan Tierkkij Sakul 的论文《1942-1992 曼谷华人社团的发展对华人的作用》（1993）分析了历史上泰华社团传统的联谊、资助等作用。

中国文献回顾：中国学者对华侨华人的专题研究起步较晚，上个世纪 80 年代才开始逐步展开对华侨华人的研究，但由于资料限制，研究难度较大，就目前搜集到对泰华社团的著作有冯子平的《泰国华侨华人史话》（2005）、论文有钟福安的《泰国华人社会的形成论述》（2001）、潘少红的《泰国华人社团史研究》（2008）等。就目前学界对泰国华侨华人社团特别是地缘性、血缘性、商业性等社团的研究有着一定的成果，但对泰国华人文化社团的研究目前尚未有研究成果。因此，文本针对泰国华人文化社团功能发展进行研究，亟待能够弥补这一空白。

三、华人文化社团的发展

早期华人移民由于文化水平不高，起初大多数人只能靠出卖自己的劳动力为生，华人移民勤劳勇敢、吃苦耐劳、勤俭节约，与泰人和睦相处，对泰国社会早期的

开发和建设作出了开拓性地贡献，而泰国人性格开朗、热情好客、甚好热闹，不仅接受华人，还认可华人的文化及生活方式，这样的环境有利于华侨华人保存并传播传统习俗与中华文化，所以泰国华人的文化生活较为丰富，文化社团也就有着广阔的生存空间。华人对文化生活的需求刺激着不同形式的文化社团的出现，文化社团的不断成长又丰富着华人的文化生活，泰国华人文化生活的浓厚氛围滋生了独特的华人文化，同时也为华人文化社团提供充足的养料。

早期华人社团主要是按地缘性、血缘性、商业性、慈善性、宗教性及神庙性等成立的。如地缘性社团有成立于 1877 年的泰国广肇会馆、成立于 1912 年的泰国福建会馆等；血缘性社团有成立于 1961 年的泰国龙岗亲总会，成立于 1962 年的泰国林氏宗亲总会等；商业性社团有成立于 1855 年的泰国进出口商会、成立于 1910 年的泰国中华总商会等；慈善性社团有成立于 1910 年的华侨报德善堂、成立于 1954 年的玄辰善堂等；宗教性社团潮州会馆辖下的神庙本头公、海南会馆辖下的三清水尾圣娘庙、客属总会辖下的吕帝庙以及明莲佛教社、泰国光华佛教社等。然而，无论是血缘性社团还是地缘性社团或者其他性质的社团实际上都是进一步强化海外华人对祖国对家乡的认同感，这些社团举办的祭祖、婚丧嫁娶、节日庆典等活动使得许多传统习俗得以源源不断地在泰国流传下来。

我们根据泰国文化部促进文化厅协会、善堂资料系统网站共找到 126 个华人社团的注册信息，除去有关地缘性、血缘性、商业性、慈善性等社团以及一些已撤销的社团外，泰国华人文化社团的数量及信息如表 1：

表 1 泰国华人社团相关信息表

序号	社团名称	创立时间	地区	社团宗旨
1	中泰协会	成立于 1945 年	曼谷	促进两国人民友好关系
2	泰国促进 华人艺术 协会	成立于 1946 年	曼谷	
3	帕府中国 协会	成立于 1946 年	帕府	
4	陶公府中 国协会	成立于 1946 年	陶公 府	1、促进团结。2、促进 教育。3、互相帮助。4、 支持公益事业。5、支持 促进会员获得相应福 利。
5	北大年府 中国协会	成立于 1946 年	北大 年府	1、互相帮助。2、支持 公益事业。
6	泰国中国 工人联合 会	成立于 1946 年	曼谷	
7	甲米华人 协会	成立于 1946 年	甲米	1、相互友好交流、2、 促进文化交流及支持公 益事业。
8	泰中文化 协会	成立于 1946 年	曼谷	
9	泰国华人 教育协会	成立于 1947 年	曼谷	
10	泰国中国 妇女协会	成立于 1947 年	曼谷	
11	泰中报刊 协会	成立于 1947 年	曼谷	
12	泰中报刊 记者协会	成立于 1947 年	曼谷	
13	泰中促进	成立于	曼谷	

	华人教育协会	1947 年		
14	泰中和谐文化协会	成立于 1951 年	曼谷	1、促进泰中两国友好文化交流、2、促进会员之间联系交流。
15	泰中协会	成立于 1955 年	曼谷	没有提出申请
16	泰国潮乐社	成立于 1955 年	曼谷	
17	坤敬中国音乐协会	成立于 1972 年	坤敬	
18	泰华内地记者报业协会	成立于 1972 年	曼谷	
19	泰中友谊协会	成立于 1976 年	曼谷	1、促进泰中两国人民长期友好关系；2、促进成为学术界文化交流中心；3、举行体育、娱乐等活动；4、对协会期刊、宣传信息及对职业和语言进行培训。5、支持公益事业。
20	泰华报人公益基金会	成立于 1978 年	曼谷	为泰华报人增进福利，辅助会员子女教育工作，同时协助社会公益慈善事业
21	泰国华文教师公会	成立于 1979 年	曼谷	促进中泰文化交流，增强中泰友谊，培训师资，联系各地华校教师进行学术讨论交流经验，推动华文教学不断发展，为教师谋福利，调济各校教师余缺，充实教育队伍，弘扬中华文化。

22	泰国留华同学会黄埔校友会	成立于1980年	曼谷	在于联络校友间的感情，并交流科学文化知识，在力所能及的情况下，为社会正义事业、福利事业做出贡献。
23	中国报刊记者福利协会	成立于1980年	曼谷	1、促进会员的团结及帮助贫困会员；2、交流经验及建议；3、弘扬风俗习惯、礼貌道德等文化。
24	泰中友谊协会	成立于1981年	曼谷	1、促进华人与泰国人友好关系；2、是促进文化交流的中心；3、举办体育、娱乐、语言、职业等活动。
25	泰中歌剧艺术协会	成立于1982年	曼谷	
26	泰华诗学社	成立于1983年	曼谷	以诗会友，以文交朋，弘扬中华诗学，增进泰中友谊。
27	泰国象棋总会	成立于1986年	曼谷	促进文化交流
28	泰国华文民校协会	成立于1987年	曼谷	振兴华文教育，促进中泰亲善与两族文化交流
29	泰国暨南大学校友会	成立于1987年	曼谷	1、协助促进泰中友好关系；2、协助泰国政府执行之各种慈善及福利工作；3、联系及促进会员之间的友谊；4、充当母校与校友之间的联系。
30	泰中促进文化协会	成立于1987年	曼谷	1、促进泰中两国人民友好关系；2、促进两国文化艺术交流；3、继承或恢复中泰两国风俗习惯及传统文化；4、弘扬文化及文化交流。

31	中泰促进文学协会	成立于1987年	曼谷	1、弘扬中国文学中的哲学、道德等思想。 2、赞美弘扬为社会做贡献的人
32	泰国促进中医协会	成立于1987年	曼谷	1、支持公益事业，如不求回报为贫困患者支付医药费；2、支持医药研究，包括支持研究经费。
33	泰中友好关系协会	成立于1990年	曼谷	携手共进推动泰中两国的经济发展，增强文化交流，为创建泰中和谐社会贡献力量
34	泰中文化教育协会	成立于1990年	曼谷	1、促进文化教育事业； 2、资助入息低微之教师及贫苦学生；3、资助与促进课授泰文及外国语文之教育场所；4、其他有关公益事业，但不从事与政治有关事务。
35	泰中文化艺术协会	成立于1991年	曼谷	1、成为作家提升文学作品及联系交流的中心； 2、支持更多青年作家； 3、支持各位专家的交流及为各位作家申请经费和福利。
36	促进泰国文化与中国友好协会	成立于1991年	曼谷	1、促进弘扬泰中文化； 2、促进华人与泰人文化关系；3、促进泰中文学、佛教、科学、文字、教育等交流。
37	泰中学会	成立于1993年	曼谷	加强与国内外学术团体之间的联系，共研有关问题，以达到学界之共同提高目的。

38	泰中文化经济协会	成立于1993年	曼谷	1、是泰中军队之间最短的桥梁以及军队安全合作 2、促进两国军人友好关系 3、中国大熊猫租于泰国, 4、促进两国政府代表团洽谈两国贸易、投资、旅游等合作。5、是两个姐妹城市建立的咨询中心。6、促进泰国在中国建立4所泰国驻中国领事馆。7、与中国华侨大学合作培养泰国公务员汉语培训一年。8、与中国协商合作证券交易所, 是中国与东盟国家资本市场的模范。9、与中国各机构联系解决相关问题等等。
39	泰华文学研究会	成立于1994年	曼谷	
40	泰国华裔协会	成立于1997年	曼谷	1、支持团结, 保持友好关系; 2、支持帮助泰国因贫穷无法学习的青少年; 3、帮助会员取得各项福利。
41	清迈华校(8校)校友会	成立于1997年	清迈	1、支持华文学校发展; 2、支持校友联系、恢复友好关系; 3、成为校友联系咨询交换意见的中心; 4、给予学习优秀的学生奖学金; 5、支持公益事业; 6、弘扬传承泰中传统习俗文化。
42	厦门大学泰国校友	成立于1998年	曼谷	

	会			
43	教授汉语 学校协会	成立于 1998 年	曼谷	
44	华侨协会	成立于 1998 年	曼谷	
45	泰中艺术 家联合会	成立于 1999 年	曼谷	加强泰中两国艺术家之 相互交流及促进两国友 好关系。
46	中国记者 协会	成立于 2000 年	曼谷	1、支持促进信息宣传； 2、帮助中国记者资金； 3、为贫困家庭提供学 习、食物等资金。
47	泰中文化 艺术交流 协会	成立于 2001 年	曼谷	1、泰中文化交流；2、 泰中艺术交流；3、学习 泰中艺术
48	泰国留学 中国大学 校友总会	成立于 2002 年	曼谷	促进在泰国留学中国各 大学校友及所有留学中 国校友的友谊合作；发 挥对泰中两国情况熟悉 的特长，促进两国传统 友谊和经济、科技、文 化、教育等方面的交流 合作，充分发挥桥梁与 纽带作用。
49	中医药协 会	成立于 2002 年	曼谷	
50	中泰文化 作品协会	成立于 2003 年	曼谷	1、交流经验信息中心； 2、为社会福利事业做贡 献；3、弘扬优秀体育、 音乐、习俗等传统文化。
51	华文教师 协会	成立于 2003 年	曼谷	
52	中医院关 系协会	成立于 2004 年	曼谷	1、中国中医药中心；2、 弘扬中医药知识；3、帮

				助泰国中医药事务；4、根据协会目的合作执行事务；5、支持公益事业。
53	泰国华人协会	成立于2004年	曼谷	
54	泰中关系协会	成立于2005年	曼谷	以弘扬中华优秀文化，促进泰中两国间友好关系，增强泰中两国民间的经贸文化交往为宗旨。
55	泰中促进友好关系协会	成立于2005年	呵叻府	1、促进泰中经济友谊关系；2、促进泰中文化交流；3、促进泰中文化活动
56	中国学生协会	成立于2005年	曼谷	1、弘扬泰中文化；2、促进泰中语言教育；3、帮助在泰国生活的中国学生；4、促进泰国的中国学生之间的联系交流。
57	泰中促进友好关系协会	成立于2006年	素林府	1、促进泰中经济友谊关系；2、促进泰中文化交流；3、促进素林府及其他府泰中文化友谊活动；4、促进体育、卫生、娱乐等有关文化的活动
58	2008 泰中佛教文化协会	成立于2009年	曼谷	1、文化交流；2、佛教、哲学交流。
59	大城泰中文化协会	成立于2009年	大城府	1、文化交流。
60	泰中经济文化合作协会	成立于2010年	曼谷	1、支持文化交流；2、支持教育。

61	泰中通讯 记者协会	成立于 2013 年	曼谷	为促进泰中两国记者、 国家、企业以及个人的 友好关系，协会以促进 各会员之间的交流、执 行有关新闻报道事宜以 及有关媒体的各项工 作。此外不涉及政治问 题的有关媒体的各项工 作并与相关政府、企业 等机构合作参与各项社 会福利工作。
62	泰国中医 师总会	成立于 2013 年	曼谷	团结泰国中医师团体， 争取并拥护泰国中医师 利益，推进泰国中医药 事业
63	泰中记者 协会	成立于 2015 年	曼谷	促进两国媒体记者之间的 互相沟通、了解和合作。
64	武术太极 拳健身总 会	成立时间 不详	曼谷	主要是在有共同兴趣爱好 者间起到相互交流、 沟通情谊的作用。

注明：此外，全泰国共约有 30 个乐社及众多校友会，如泰国中山大学校友会、泰国中华中学校友会、泰国进德校友会、旅泰韩师校友会、泰国北京大学校友联谊会等。

自 1897 年，泰国政府正式颁布条例，符合法律规定可给予批准成立社团后，泰国华人社团逐渐成立，而华人社团的活跃氛围催生了文化社团的不断出现。华人社会自身的发展及不同阶层华人对文化的需求，为泰国华人文化社团的产生与发展提供了内在动力。从以上的华人文化社团主要可以分为：

1、传统型文化社团（单一型的文化组织或演出团体）。这主要是指由泰国华侨华人组成，以某一门类传统文化艺术作为自身活动中心内容的文化社团，如泰中歌剧艺术协会、泰国潮乐社、泰国象棋总会、泰国诗学社、武术太极拳健身总会等。传统型华人文化社团的“传统”有两层含义：一是指文化内容较为传统，主要是地方（多以潮州）潮剧、音乐等具有悠久历史的中国民间艺术形式；二是指传承的方式较为传统，（肖炜蘅，1997）如泰国潮乐社主要是以多则二三十人、少则三五人有共同爱好者集合在一起，以泰国首都曼谷唐人街附近三聘街、耀华力路、石龙军路为主要舞台，切磋技艺、交流心得，文化形式偏重于对传统的留存与延续。

2、综合性文化社团。主要是指近年来在泰国涌现的泰中文化艺术交流协会、泰中艺术家联合会、泰中经济文化合作协会等。这是一种新型的华人文化团体，他们打破单一文化门类的限制，举办一些更为丰富多彩的活动，如开办书法、国画、武术学习班；举行文化讲座和中华文物、历史展览；接待中国文艺、体育代表团来访，组织文化观摩与交流活动等。在团体构成方面，他们不但超越华人社团传统的地域、宗亲和行业的组织原则，敞开门户，欢迎泰国当地居民与华人一起参加到他们的活动中来。通过文化的凝聚力，将热爱中华文化，热心于文化交流的人们团结在一起。

移居泰国的华人坚守中华文化，就传统文化开展活动，是文化社团传播中华文化的重要内容。作为涌现的华人文化社团，不仅体现出华侨华人立足泰国社会，谋求生存与发展的愿望和要求，而且一些文化社团不仅增加了团结侨社、关心华人社会公益事业及正当权益等新内容，还在积极响应泰国多元文化政策、弘扬中华文化

的主导思想方面发挥了重大作用。

四、华人文化社团的文化功能

泰国有关专家经常说：“印度文化是泰国文化之父，中国文化是泰国文化之母”；“印度文化对泰国的影响是表现在宗教方面，西方文化对泰国的影响是表现在物质方面，而中国文化对泰国的影响是直接影响到每一个泰人的心中。”（安阿农、罗莎琳，2008）可见，中国文化对泰国文化影响之大。文化传承需要置于海外华人生存发展需要之后，当他们从自己的家乡来到异国他乡，首先要做的是学习当地的语言、文字，适应当地的生活方式，接受主流社会的思维方式和价值观。所以，“取新”比“守旧”更迫切。因此，早期华侨华人为了生存来到泰国，并未有意识、有计划地在泰国传播中华传统文化。中华传统文化最初是伴随着早期华侨华人自身生活、生产的需要自然而然地传播到泰国，并逐渐被泰国文化所吸收。后来随着大批华侨华人移居泰国，而且随着泰国华侨、华人经济的发展和政治地位的提升，华侨华人对本民族文化认同感尤为强烈，在这一阶段，华侨华人有意识地通过办教育、组社团、弘扬祖国的文化艺术和宗教等方式，努力在泰国传承中华文化，中华文化中勤劳勇敢、吃苦耐劳、勤俭节约、敬老爱幼、以礼相待等思想精髓不仅使得泰国华人在战胜困难、积累财富、提高凝聚力等方面发挥了巨大的作用，而且通过华人给泰国带去的中国饮食、节日等中国文化习俗，既为华人提供了谋生的手段，也促进了在泰国当地树立华人社会的良好形象。

华侨华人自身对中华文化的认同是华侨华人创建文化社团的主要动因之一，因此传播中华文化，提升中

华文化影响力是华侨华人创建文化社团的主要目的。

（一）、凝聚华人力量，培养华族认同

泰国社会中华人的数量虽然超过 700 万人，（庄国土，2013）但由于泰国政府实施了同化华人的政策，而且随着时间的推移，华侨社会已转变为华人社会，过去“落叶归根”的思想已被现在的“落地生根”所取代。第一代移民虽仍有着强烈的中国文化色彩和需求，而他们在当地出生的后代比他们要更早更深入地融入当地主流文化，而视中文为“外文”，中华文化为“外来文化”。（李智，2003）因此，出生地和早期文化环境决定了第二、三代移民较容易成为“当地文化人”而较难成为“中国文化人”。随着新生代华裔对泰国的认同而在一定程度对华族存在着“民族认同疲惫”的思想，泰国新生代华裔虽保留着本民族的文化认同，但他们身上的华族色彩相对淡薄，认同程度也呈减弱趋势，目前泰国的华人大部分主要是第三代、第四代为主的新生代华裔，而新生代华裔在中国传统文化与现代西方文化、泰国文化之间进行比照，选择性地接受那些他们认为合适的传统，包括价值观念、生活规范、道德意识等，他们会带着实用性目的，而非出于强烈的民族情感去学习本族群语言，他们也不再完全坚持民族语言与文化的代际传承。因此，新生代华裔无论是对传统中华文化还是当代中华文化的了解都不如其祖辈和父辈。

而相比于血缘和地缘社团，文化社团更呈现了联合性社团的优势，文化社团以在泰国的全体华人为涵盖对象，以热爱中华文化为共有的号召背景，一方面反映了泰国华人移民来自中国五湖四海的地方特征，希望祖籍华人共有的种族和文化背景团结起来，维护和提高在泰国的权益和地位，另一方面则显示了在全球化时代背景

下,涵盖力广的中华文化比带有局限性的地缘、血缘纽带在号召力和凝聚力方面更占优势,正在逐渐成为一条凝聚泰国华人移民的新型纽带和力量。文化社团更好地宣传中华文化、介绍中国的经济和政治状况,加深新生代华裔和其他族裔对中国文化的了解和认同。华人社团组织在推动文化教育及社会活动,不仅传承中华民族优秀传统文化,还是泰国当地华人加强交流、加深了解的平台,更是促进泰国华人尤其是第二、三代泰国华裔进一步了解优秀的中华文化传统,从而使传统文化得以保存和发扬,发挥着极为重要的作用。

此外,学术、新闻、文教、校友会等主要以联谊性质为主的文化社团,目的在于推动与弘扬华人的生活文化与学术交流,对逐渐泰化的第二、三、四代华人而言,这些社团在联谊活动中对中国文化的提倡起了带头作用。华人文化社团通过积极宣传、弘扬中国传统文化,举办的各种活动营造学习中国文化的机会,让学习中国文化成为年轻华裔的理性选择。因此,泰国华人文化社团及其它性质的社团正在成为培养新一代华裔民族情结、传播中华文化、传递乡音乡情的基地,而且华人文化社团使华人中的不同个体在异国他乡聚集时,有强烈而亲切的文化归属感,促进了华人的团结,增强了他们的凝聚力。

(二)、华人文化社团促进了中国对泰国的文化外交

随着各国之间无论是国家间还是民间交往的日益频繁,文化交流及外交领域的不断拓展,文化外交已成为当代国家外交的重要组成部分。文化外交既是以文化传播、交流与沟通为内容所展开的外交,是主权国家利用文化手段达到特定政治目的或对外战略意图的一种外交活动。在为达到某些特定目的,以文化表现形式为

载体或手段，在特定时期、针对特定对象开展的国家或国际间公关活动，从而优化国家形象使其更好地被国际社会所接受。（孟晓驷，2005）

目前，泰国的华侨华人数量多、影响大、社会地位高，是泰国精英阶层中重要的组成部分，而且泰国华侨华人具有融通中泰独特优势，熟悉泰国社会、法律、文化环境与风土人情，对中国情况也熟悉，是连接中泰两国的“天然桥梁”，是促进中泰两国交流合作的“主力军”，是中国对泰国开展文化外交的积极力量。因泰国华侨华人特别是华人文化社团扩大了中国与泰国的交往交流的渠道，其在泰国展示中国的文化形象时，也能增强中国的影响力，增强中国文化在泰国的感染力与影响力，从而无形中促进了中国对泰国开展文化外交。如通过华人文化社团的文化活动向泰国民众传播中国语言和文化，向泰国华人华侨传播中国的优良传统和发展现状，并通过华人华侨间接使得泰国民众接触及了解中国。既可通过华人文化社团的民间文化交流能在一定程度上优化中国在泰国民众心目中的形象，消除国际上对中国的负面报道在泰国所产生的不利影响，促进两国民众友好；还使泰国国内形成有利于中国的舆论环境，间接地影响泰国政府对中国的政策，使其更有利于中国在泰国利益的发展；甚至通过华人文化社团文化、教育等方面的密切合作，使得泰国国内形成对中国的认可，促使两国更广泛、更多层次、更高水平的合作。因此，泰国华人文化社团在提高中国对泰国的文化外交上的民间交流可起到政府层面上无法达到的效果。

（三）、弘扬中华优秀传统文化，提高中国文化软实力

华人社团乃至华人文化社团是华人社会三大支柱之一，是支撑华人社会存在与延续的重要力量，更是华

人组织活动、传承中华文化的重要载体。特别是自上世纪 70 年代以来,随着中国新移民及华人再移民的涌现,华人社会自身的发展及不同阶层华人对文化的需求,华人在泰国成立了华人文化社团,这些社团不仅对沟通当地华人社会与泰国政府及祖籍国的关系,特别是对传播和弘扬中华文化,促进多元文化发展,发挥了不可替代的作用,日益成为华人社会不可忽略的力量。此外,华人社团每年在泰国均举办中国传统节日、文化活动、传统习俗及民间活动,不仅吸引了华人、泰人参加,还使得许多中国传统习俗得以源源不断地在泰国流传下来。近年来,华人文化社团弘扬中华文化的功能在不断加强。文化社团开展各项活动,成为当地民众了解中华文化的窗口,甚至有助于纠正西方媒体中的不实报道,促进中国国家形象的塑造,营造良好的舆论环境。有利于当地民众从文化层面认识中国。这不仅为泰国华人生存与发展做出了重要的贡献、而且还是传承中华文化的重要机构、是构建和提升中国软实力的重要力量。

泰国华人文化社团中的中国记者协会、泰中报刊协会、泰中报刊记者协会、泰华内地记者报业协会、中国记者协会、泰中记者协会等华文媒体是中国向国际传播格局中一支不可或缺的力量,是中国软实力的重要构成部分,同时也是中国软实力国际传播的重要途径和载体。泰国华人文化社团中的华文媒体是中国软实力在泰国传播的重要途径和载体,向泰国人民传递中国的正确信息,传递中华文明的精髓精华,塑造中国的良好形象。因为在泰国华人文化社团中的华文媒体除了通过日常的新闻报道传递中国信息和文化外,还侧重于延续中国传统文化,如泰国《亚洲日报》自创刊起就秉着“宣扬中华文化,促进泰中友好关系和文化交流”的宗旨办报。

泰国各大华文媒体均有一些关于中国文化精华的栏目,如《世界日报》的“医药保健”、《星暹日报》的“中医养生”、《新中原报》的“儒释讲座”、《京华中原联合日报》的“京华谜坛”等栏目,而且每当泰国相关部门举行有关于中国文化活动或泰国华人社团进行中国传统节日或文化活动,泰国华文媒体除了整版庆贺节日,还会刊登关于节日或文化活动由来的文章。同时也会用大版面及篇幅对这些节日盛况和风俗文化活动进行追踪报道,从而进一步促进了这些节日和文化传统在泰国得到了很好的传播及继承,使得一些风俗节日在中国国内已经“断代”,但在泰国华社却依然得到了很好赓续绵延。此外,泰国华人文化社团中的华文媒体还鼓励泰华文学研究会、中泰促进文学协会等华文文学的创作,许多华文报刊在创办时均开辟了文艺副刊,为泰华文学作品的发表提供了园地,使得泰华文学能更好地传播中华文化、推动中华文化走向泰国。

泰国华人文化社团的华文媒体、华文文学协会等在地缘及心理上都与泰国当地更为接近,泰国华文媒体、华文文学不仅熟悉中国的特点,也熟悉泰国当地的风俗习惯、媒体市场、民众特征及心理,从而在报道的角度和内容上更能够贴近泰国当地民众。因此,泰国华文报刊、华文文学的报道更能很好的向泰国人民传递中国的正确信息,展示中国改革开放发展的新成就,积极传递中华文明的精髓精华,并对祖籍国中国的各项政策进行解释,从而消除泰国民众对中国的误解及偏见,博取泰国当地人的好感,呈现出中国热爱和平、负责任大国等良好的国际形象,从而无形当中促进了中国软实力的提升。此外,泰国华人文化社团还积极参与泰国的各项活动,在一定程度上展示了华人的良好形象,从侧面为中

华民族进行了“国际公关”。泰国华人社团无论是血缘性社团还是地缘性社团或者其他性质的社团不仅为泰国华人生存与发展做出了重要的贡献、而且还是传承中华文化的重要机构、是构建和提升中国软实力的重要力量。

五、华人文化社团文化功能发展瓶颈及对策建议

华人文化社团所开展的活动自觉或不自觉地显示出中华文化的传承者、中国国家形象的塑造者、居住国中国形象的代表者等角色。华人文化社团不但超越华人社团传统的地域、宗亲和行业的组织原则，敞开门户，欢迎当地居民参与活动。在“一带一路”建设中，它们的作用应引起人们的重视。然而目前泰国华人文化社团所组织的文化交流活动还存在一些发展瓶颈：1、很多文化社团的层次不高，没有推进中华文化走向泰国的自觉意识，他们的作用还没有有效地发挥和利用，如泰国中国各校友会、中国报刊记者福利协会等设定的目的仅在于联谊，活动相对封闭，对外活动较少，而泰中歌剧艺术协会、泰国潮乐社、武术太极拳健身总会、泰国象棋总会等社团以业余嗜好分子的协会也存在发展瓶颈。2、泰国华人文化社团在促进文化交流合作中还局限于摄影、书法、武术、音乐等活动，这虽然引起了泰国民众的兴趣，但是中华文化的精华与核心价值展示得还不够深入。长此以往，容易使泰国对于中华文化的理解停留在表面化的层次，反而对中华文化的意义丧失兴趣。3、泰国华人文化社团基本上均是非政府组织，他们大多是志愿性团体，不具备推行其社团理念的直接物质手段，缺乏长远规划，主要依靠自身的影响力或者一些知名人士积累活动经费。

因此,泰国华人文化社团文化功能发展应该要有新思路,要与时俱进。如当今的主流文化到底是什么?如何在展示表层文化的同时传播思想、观念等深层的文化理念?中华文化如何能够深入渗透进社会主流?泰国华人文化社团在弘扬中华文化方面怎样发挥更大的作用。

泰国方面:

第一,在社团举行文化活动内容上,应由单一的中华文化取向向本地化、多元化发展。老华人的临时寄居心态,使他们不愿同化于当地,他们最初建立戏剧团、音乐社等文化社团,是为了在远离家乡的异质环境中为存母体文化开辟出一块园地。所以其承传的文化,往往具有浓厚的中国色彩,忽略对当地文化的包容与吸纳,具有一定的局限性和保守性。然而今天,绝大多数华侨已加入泰国籍,融合成为当今泰国华人社会的主流。因此,随着他们归属意识的深刻转变,之前单一的中华文化取向需向本地化、多元化发展。在保留华族优良传统的同时,应更加注重对当地文化乃至世界文化的交汇与融合,为了让更多的人们了解中华文化,可将一些新的艺术手段及观念引入到传统的表演形式之中。如用泰语演出的潮剧,潮剧已作为泰国当地华侨华人社会的一种文化品牌被泰国主流社会所接受和认可。泰国泰中潮剧团将中国传统剧目“中为泰用”改革成新型的歌舞戏剧形式,如今已成为深受泰国人民喜爱的一门表演艺术品种,泰国诗琳通公主甚至亲临泰语潮剧《包公铡侄》的演出现场,并为泰语潮剧功臣庄美隆先生颁发“文化艺术贡献奖”。因此,以更为广泛及更具世界性的文化语言向人们展现中华文化的风采,也是新型华人文化社团为传播中华文化、加强文化交流所做出的一个有益尝

试。此外，还可通过中国新文化产业给予泰国华人文化社团的发展注入一股源源不断的强大动力，并通过中国文化产业的实践者——泰国华人文化社团向泰国乃至全世界传播中国的文化价值，不仅促进泰国华人文化社团的发展，还扩大了中华文化软实力的影响范围。

第二，在社团举办文化活动形式上，应由华人内部的自拉自唱到以宣传为主，走向全泰国甚至世界大舞台。华人对泰国社会的进一步融入以及自身政治、文化素质的提高，使他们深刻地认识到文化的差异性往往是造成种族隔阂的一个重要因素。逐步走出固步自封的境地，把在唐人街对家乡传统文化的纵向传承，拓展为向全泰国弘扬中华文化，加强与泰国乃至世界文化的横向交流，不但通过现代传媒向年青一代华人及泰国当地群众介绍与推广中华文化，更积极投身于在各地举办的民间文化活动之中，使其艺术视野及活动范围走出唐人街的狭小圈子。

此外，一些传统型文化社团功能与宗旨需进行调整。传统型的华人文化组织宗旨较为单一，具有一定的局限性。随着时代的进步和华人社会的转变，一些社团为谋求更好地发展，也应相应地调整了自身的宗旨与功能。如泰国佛王府萍乐音乐社是佛王府一群潮乐爱好者于1930年为“团结埠众，提倡正当娱乐，发扬家乡传统优美音乐”而发起组建的一个文化组织，一度曾在全埠掀起了学习潮乐的热潮。50年代，泰国政府开始限制外来移民，年青华裔又对潮乐兴趣不足，再加上视听媒介的冲击，音乐社因爱好者的日渐稀少而趋向衰落。为了重振社务并更好地为广大侨社服务，在征得泰国政府同意后，更名为“萍乐互助社”，加强了救济灾难，扶助贫困的社会功能。随后他们又加入了泰国佛教众明

慈善联谊会，并于 1973 年重新命名为“佛王萍乐互助明典善坛”，联合 37 个友坛，不分区域与种族，“撑起救灾义帜……向全泰国每一角落的救恤事业进军”，不断扩大影响。从而可以看出，泰国华人文化社团应顺应时代潮流，调整自身的宗旨与功能才能得到更好的发展。

第三，在社团举行文化活动宣传手段，应积极争取泰国政府和人民特别是华裔青少年的支持。华人文化社团自觉担负起文化交流中的桥梁与纽带作用，进一步提出以本民族优良文化丰富泰国多元文化的目标。华人社会自身的变化及西方文明的冲击，也使他们深切感受到年青人对传统文化的失落，并发出了“欲想侨社继续存在，欲想下一代青年不致数典忘祖，就应加强青年一代对中国几千年优良文化传统的认识，从而令他们对祖籍国产生感情，对参加侨社活动发生兴趣”的呼唤，（沈玲，2016）并对华人文化社团寄以厚望。年青一代华裔，接受泰国当地的国民教育，而对中华文化观念淡泊。如果说老华人是华人文化社团的基础，年青华裔则是他们努力争取的后备力量，着力加强华裔青少年学习了解中华文化。中华文化在泰国的传承，无论是“传”还是“承”，在泰国出生的华裔青少年都是重要的主体。而从长远观点来看，他们对中华文化的了解与认同，将直接关系到中华文化在泰国的生存与发展前景。泰国华裔青少年对中华文化的认同感不仅加强了民族凝聚力、向心力，还将为一些传统型文化社团注入了新的活力，更带动了一大批新型华人文化社团的出现，从而为华人发展本民族的文化带来了新的机遇。

中国方面：

第一，提升泰国华人文化社团的层次，提高泰国华人文化社团弘扬中华文化的自觉性。中国政府要从思想上重视华人文化社团，把华人文化社团作为弘扬中华文化的重要力量。在当地政府部门的配合下，中国驻外机构要加强与华人文化社团的联系，发现和扶植一批确实有影响、有活力、愿意办实事的华人文化社团，帮助他们建立良好的社团工作机制。（詹正茂，2012）中国相关部门各省市侨务办公室和侨联应采取相应措施，加强与泰国华人文化社团的沟通与合作，邀请泰国华人文化社团领袖到中国观光，参加专题研讨，真正把文化传播渗透到相关部门工作中去。

第二，加强对在泰国传播中华文化活动规律的研究，引导泰国华人文化社团提高弘扬中华文化的质量。中华文化丰富多彩，泰中两国文化背景有所不同，到底哪些具有可传播性，需要结合实际具体设计。既要将民族固有的文化精品推向泰国，又要鼓励创造一批喜闻乐见、又能承载中华文化核心价值的优秀作品，把中华民族追求和谐世界的理念展示给泰国。中国国内文化主管部门和统战部门要加强与泰国华人文化社团在文化传播过程中的联系、交流和协作，及时解决文化传播中遇到的问题，提供最新的文化信息和资料，使泰国华人文化社团在中华文化传播活动中更加具有针对性和感染力。

第三，给予必要的财政支持，设立面向泰国乃至世界华人文化社团的中华文化推广基金。由于大部分泰国华人文化社团都是自发组织起来的非政府组织，虽然致力于弘扬民族文化，却苦于没有物质手段，在这一方面，中国政府可以设立中华文化推广基金，专门面向泰国华

人文化社团，让他们在进行倡议活动、对外宣传中华文化时在资金上有充分的保障。

泰国的华侨华人是中泰双方关系发展过程中可以依靠的一股重要的力量，是连接两国关系的桥梁，在中泰关系中发挥着建设性作用。而泰国华人文化社团不仅凝聚了华人社会力量，传承中国传统文化习俗，而且积极宣传中国发展模式，加深了泰国民众对于中国的了解；华文教育文化社团积极主动的承担了传承中华文化并培养新生代华裔的民族文化认同的责任；华文媒体文化社团则积极主动向泰国人民传递中国的正确信息，推动中华优秀传统文化走向泰国，成为世界了解中国的重要窗口。随着泰国华人文化社团日益壮大，使更多有关中国的经济、文化、社会、内政外交等新闻被泰国社会所认知，中国软实力不断增强。而在泰国政治经济中举足轻重、对发展中泰友谊起到重要的稳定剂作用、也直接影响到泰国本土民众对中国看法的华人文化社团在泰国不仅对中国文化艺术、现实国情和发展模式有着推广的作用。

参考文献：

- Li, Zh. (2003). Shilun wenhua waijiao [On Cultural Diplomacy]. *Journal of Foreign Affairs College*, 1, 30-39.
- Lou, S.L.& An, A.N.(2008). Zhongguo wenhua dui taiguo wenhua de yingxiang [The Influence of Chinese Culture on Thai Culture]. *Chuangxin*, 6, 6-12.
- Meng, X.S. (2005). 《Wenhua waijiao xianmeili》 [China:

- The Charm of Cultural Diplomacy]. people.cn, 7.11.
- Shen, L. (2016) . *Taiguo xinshengdai huayi de guojiarentong yu wenhuarentong yanjiu* [A Study of the Chinese National Identity and Cultural Identity of Overseas Chinese Teenagers in Thailand]. Beijing: Social Sciences Academic Press (China).
- Xiao, W.H. (1997). *Haiwai huaren wenhuashetuan qianxi* [An Analysis of Overseas Chinese Cultural Associations]. *Overseas Chinese Journal of Bagui*, 4, 4-9.
- Zhan, Zh.M. (2012). 《Fahui haiwai huaren shetuan zouyong cu zhonghua wenhua zouxiang shijie》[Give Full Play to the Role of Overseas Chinese Associations and Promote Chinese Culture to the World]. *Overseas Chinese Affairs Study*, 7, 25.

The Application of Cross - Cultural Communication in Chinese Course Design

Vittaya Suwannakornrat

Piyawat Wasusirikul

Supitcha Taveetanaviriya

Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of
Technology Krungthep, 2 Nang Linchi Road, Thung
Maha Mek, Sathon, Bangkok 10120 Tel: 09-5834-3505

Email: vittaya.s@mail.rmutk.ac.th

(received 29 September, 2021) (revised 19 November,
2021) (accepted 28 December, 2021)

Abstract

Cross - cultural communication is exchanging the way of thinking and feeling between individuals and groups from different backgrounds and cultures. Good Interpersonal communication skills and great knowledge of other cultures would raise both efficiency and effectiveness in work and daily life, especially Chinese, the second most popular language in Thailand. Even though many people are interested in Chinese, the

problems of teaching and learning methods are difficult to overcome in various ways. Whether textbooks are not capable enough or the ways of teaching do not meet the students' expectation, including the ignorant characters or narrow attitudes of the learners themselves could also become serious obstacles. The findings indicate that the communication elements consist of 4 things: fluency of speech, propriety, accuracy and variety of speeches. Additionally, the essential thing of designing a Chinese course effectively in any skills such as listening, speaking, reading, writing and translation. At the beginning, the learners should give priority to listening skill which is the most relevant way of communication in everyday life. Moreover, both teachers and students can learn to understand how people who belong to different cultures communicate with each other such as body language. Body language is something that should not be neglected in cross - cultural communication because it is the easiest way to communicate without any consideration of the language barrier problems.

Keywords: Communication; Cross - cultural communication; Chinese Teaching

การประยุกต์ใช้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมใน การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

วิทยา สุวรรณกรรัตน์
ปิยวัช วสุสิริกุล
สุพิชฌาย์ ทวีธนวิริยา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
เลขที่ 2 ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร
10120 โทรศัพท์ 095-8343505 อีเมล vittaya.s@mail.rmutk.ac.th

วันรับบทความ 29 กันยายน 2564 วันแก้ไขบทความ 19 พฤศจิกายน
2564 วันรับตีพิมพ์บทความ 28 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การสื่อสารแลกเปลี่ยนข้ามวัฒนธรรมนั้นเป็นการสื่อสารระหว่างคนหรือกลุ่มที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการทำความเข้าใจและสื่อสารกันในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการทำงาน หรือการดำรงชีวิต โดยเฉพาะในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมนั้น ภาษาจีน ถือเป็นภาษาที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นภาษาที่สองที่มีผู้สนใจเรียนมากเป็นอันดับต้น ๆ ที่ผ่านมามีความต้องการเรียนภาษาจีนจะมีมาก แต่รูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนยังมีปัญหา

อยู่ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นแบบเรียนที่ใช้ในประเทศไทยขาดความเหมาะสม วิธีการสอนที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ การไม่ใส่ใจเรียนรู้วัฒนธรรมและสิ่งต่างๆ รอบตัวของผู้เรียน การรับรู้ที่ขาดประสิทธิภาพและทัศนคติที่เป็นอุปสรรค จากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบของการสื่อสาร ประกอบด้วย ความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา ความเหมาะสมของการใช้ภาษา ความถูกต้องของการใช้ภาษา และความหลากหลายที่อยู่ในขอบเขต ซึ่งผู้จัดการเรียนการสอนภาษาจีนควรนำเอาองค์ประกอบของการสื่อสารดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ทั้งในการจัดการเรียนการสอน และการวางโครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน นอกจากนี้แนวทางในการปรับตัวเพื่อช่วยให้สามารถประสบความสำเร็จในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้งผู้สอน และผู้เรียน ได้แก่ การใช้ภาษากาย การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ เพื่อให้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของเฉพาะภาษาที่สอง และคู่สนทนาต้องมีในระหว่างการสนทนา เช่น ความสามารถในการส่งสาร ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนาเพื่อการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆรอบตัว และทำความเข้าใจกับผู้ที่อยู่ท่ามกลางความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม

คำสำคัญ การสื่อสาร การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การสอนภาษาจีน

บทนำ

การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Cross - Cultural Communication) ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการทำ ความเข้าใจ และสื่อสารกัน ในสภาพแวดล้อมใดสภาพแวดล้อมหนึ่ง เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพในการทำงาน หรือการดำรงชีวิต โดยเฉพาะในสภาพสังคมที่ผู้คนมีความหลากหลายของภูมิหลังทางวัฒนธรรม และสภาพสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้ามวัฒนธรรมนั้น เป็นการสื่อสาร ระหว่างคนหรือกลุ่มที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งการสื่อสารมักเกี่ยวข้องกับการผลิต การส่งสาร การรับสาร และการตีความข้อความผ่านสิ่งต่าง ๆ เช่น ภาษาท่าทาง สายตา รวมถึงการแสดงออกของคู่สนทนาที่อาจมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (บุญรอด โชติวชิรา และคณะ, 2561) รวมถึงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมยังถือได้ว่าเป็นรูปแบบการสื่อสารประเภทหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทกับคนในสังคมปัจจุบันมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาของเทคโนโลยีต่างๆ ทำให้ผู้ที่อยู่กันคนละวัฒนธรรม คนละสภาพสังคม รวมถึงผู้ที่อยู่ห่างไกลกัน และมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น

โดยเฉพาะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่เป็นที่นิยม คือ ภาษาจีน เป็นภาษาที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นภาษาที่สองที่มีผู้สนใจเรียนมากเป็นอันดับต้น ๆ ในสังคมไทยได้มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาจีนอย่างแพร่หลาย ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ในปีพ.ศ. 2555 สถานศึกษา

ระดับชั้นพื้นฐานกำหนดให้มีการจัดการเรียนสอนเกี่ยวกับภาษาจีน
อย่างแพร่หลายในโรงเรียน (อุทัยวรรณ เถลิ้มชัย, 2553)

ดังนั้น สิ่งที่สำคัญคือการทำให้การจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับผู้เรียนให้มีทักษะ
ด้านต่างๆ ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมถึงการแปลประโยคได้
ทักษะด้านการฟัง ซึ่งถือเป็นทักษะแรกของการเรียนภาษาที่ควรให้
ความสำคัญ ถ้าหากผู้เรียนฟังไม่เข้าใจ หรือมีปัญหาในการฟัง ก็
จะทำให้การเรียนภาษาจีนด้อยประสิทธิภาพลง ส่งผลกระทบต่อ
คุณภาพการเรียนของนักเรียน หรือผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งปัจจัยที่ถือได้
ว่ามีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาษาแม่ซึ่ง
หมายถึง การโยกย้ายทางภาษา แบ่งเป็นการโยกย้ายทางบวกและ
การโยกย้ายทางลบ 2) ปัจจัยด้าน ความรู้เดิมทางภาษา ได้แก่ เสียง
หน่วยคำ และการสะกดคำ 3) ปัจจัยด้านความสามารถทางภาษา
ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความสามารถในการเข้าและถอดรหัสของ
เสียง ความสามารถในการเข้าใจ ไวยากรณ์ ความสามารถในการ
เรียนรู้แบบอุปนัย และความสามารถในการจดจำสิ่งต่าง ๆ 4)
ปัจจัยด้านทัศนคติทางอารมณ์ ซึ่งได้แก่ ทัศนคติทางภาษาและ
แรงจูงใจ (นุจรีย์ สุทธิพันธ์, 2562) จากที่ได้กล่าวไป ผู้เขียนจึงสนใจ
ที่จะศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารและปัจจัยที่สำคัญต่อ
รูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีน ปัญหาการจัดรูปแบบการเรียน
การสอน รวมถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และ
แนวทางในการปรับตัว เพื่อช่วยให้สามารถประสบความสำเร็จใน

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน
ภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

องค์ประกอบของการสื่อสารและปัจจัยที่สำคัญต่อรูปแบบการ เรียนการสอนภาษาจีน

1. ความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา (Fluency) คือ
สามารถพูดได้อย่างราบรื่น และมีการสื่อความหมายได้ในขณะที่
เผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะการ
สื่อสารเป็น ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การ
คิด รวมทั้งการตีความข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างเข้าใจใน
สถานการณ์ต่าง ๆ

2. ความเหมาะสมของการใช้ภาษา สามารถพูดด้วยถ้อยคำที่
สุภาพในการโต้ตอบการสนทนารวมถึงมีความเหมาะสม โดยเฉพาะ
รูปแบบและความหมายของประโยคที่เหมาะสม ซึ่งสิ่งที่สำคัญ คือ
ความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์
หนึ่ง การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อเนื้อหาและต่อผู้รับสาร ทำให้
กระบวนการสื่อสารประสบความสำเร็จ ซึ่งจะสามารถนำไปสู่
ความสำเร็จของความเหมาะสมของการใช้ภาษาในการสื่อสารข้าม
วัฒนธรรม (วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, 2562)

3. ความถูกต้องของการใช้ภาษา สามารถพูดโดยใช้ภาษาที่
เข้าใจง่ายและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ที่กำหนดไว้ โดยสามารถสื่อ
ความหมายให้ผู้ฟังและผู้พูดเข้าใจตรงกัน

4. ความหลากหลายที่อยู่ในขอบเขต การใช้ภาษาที่ถูกต้อง
ใช้คำศัพท์ รูปแบบประโยคที่หลากหลายและไวยากรณ์ที่เหมาะสม
(ประภาพร แสงงาม, 2561)

นอกจากนี้ ตามแนวคิดของวอลเบอร์กปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ

1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของตัวผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย
ผลสัมฤทธิ์เดิม เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วยพฤติกรรมการ
สอนของครูและกลยุทธ์ในการเรียนของนักเรียน

3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อมทางบ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน (นุจรีย์
สุทธิพันธ์, 2562)

จากที่ได้กล่าวไปจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของการสื่อสาร
นั้นไม่ว่าจะเป็นความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา ความเหมาะสม
ของการใช้ภาษา และที่สำคัญความถูกต้องของการใช้ภาษา
องค์ประกอบเหล่านี้ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อรูปแบบการเรียนการ
สอนภาษาจีนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ปัญหาการจัดรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีน ในการสื่อสาร ข้ามวัฒนธรรม

1. ความต้องการเรียนภาษาจีนมีมาก เห็นได้จากการเปิดสอนภาษาจีนในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ค่อนข้างมีจำนวนมาก แต่สิ่งที่เป็นปัญหาคือ การจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างชัดเจน

2. แบบเรียนที่ใช้ในประเทศไทยขาดความเหมาะสม แบบเรียนที่นิยมใช้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นแบบเรียนที่ขาดความเชื่อมโยงและความต่อเนื่องในบริบทของเนื้อหา ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนในระบบหรือนอกระบบ

3. วิธีการสอน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอนขาดเทคนิค การสอน เช่น การดึงดูดความสนใจของผู้เรียน การสอนขาดความหลากหลาย เป็นต้น (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551)

4. การไม่ใส่ใจเรียนรู้วัฒนธรรมและสิ่งต่างๆ รอบตัว การหลบเลี่ยงที่จะพบเจอคนแปลกหน้า ไม่พยายามปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในวัฒนธรรมใหม่ ยึดติดกับความคิดแบบเดิม ไม่พยายามเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่

5. การรับรู้ที่ขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความไม่เข้าใจในรูปแบบของการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงท่าทางในการสื่อสารด้วย (พัชรภา เอื้ออมรวิษ, 2559)

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ได้กล่าวว่า การจัดทำสาระหลักสูตรไม่ได้วิเคราะห์สภาพความต้องการ

ของผู้เรียน และการนำไปใช้จริง ทำให้สาระการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ขาดครูชาวไทยที่มีความรู้ภาษาจีน ควร มีครูสอนภาษาจีนชาวไทยประจำการที่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (นุจริย์ สุทธิพันธ์, 2562) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการฟังภาษาจีนของนักศึกษาหลักสูตร ภาษาจีนมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ กรณีศึกษา นักศึกษาที่เข้าร่วม โครงการ In Country Study Program ประจำปีการศึกษา 2560 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการฟังภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรภาษาจีนมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการสอน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.17 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 ส่วนปัจจัยด้านตัวผู้เรียนมีผลต่อทักษะการฟังภาษาจีน ของนักศึกษาน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.06 และที่สำคัญพบว่า เมื่อ นักศึกษาจบจากประเทศจีน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.82 มีระดับความสามารถทางด้านการฟังภาษาจีนอยู่ในระดับสูง

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อประยุกต์ใช้ในการ สื่อสารข้ามวัฒนธรรม

1. ขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในการเรียน การสอนภาษาจีน ขั้นการนำเสนอเนื้อหา จัดเป็นขั้นการสอนที่ สำคัญขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้ครูจะเสนอข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่ง เป็น การนับเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ โดยเฉพาะ โครงสร้างไวยากรณ์ การออกเสียง และรูปประโยค เป็นต้น

2. ขั้นฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาโดยอาจนำเสนอแบบซ้ำๆก็ได้ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งควรเน้นจุดมุ่งหมายที่ทำให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก โดยในการฝึกปฏิบัตินั้น Harmer (2546 อ้างถึงใน ประภาพร แสงงาม, 2561) ได้กล่าวว่า หลักการสอนทักษะการพูดพื้นฐานควรประกอบไปด้วย 3 แนวทาง ได้แก่

1. การฝึกซ้อม การให้นักเรียนได้พูดคุยกแลกเปลี่ยนความเห็นกันอย่างอิสระ และมีความยืดหยุ่น โดยเปิดโอกาสให้ได้ฝึกซ้อมการพูดจริงนอกห้องเรียน ประโยคสนทนาขึ้นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนค่อยๆเกิดความเข้าใจว่าการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศจริงๆในสถานการณ์จริงเป็นอย่างไร

2. การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นกิจกรรมการพูดซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องพยายามใช้ภาษาทั้งหมดที่เขารู้ โดยเฉพาะในสถานการณ์ต่างๆ โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ทั้งครูและนักเรียนมีประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ

3. การทำให้นักเรียนสนใจและการมีส่วนร่วมกิจกรรมการพูดที่ดีและเหมาะสม ควรสร้างแรงจูงใจและให้ความสนุกสนานแก่ผู้เรียน โดยเฉพาะการชมเชย หรือยกย่อง

4. การสังเกตผ่านสถานการณ์ต่างๆระหว่างผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และสภาพแวดล้อมทางสังคมตามปัจจัยดังต่อไปนี้

4.1 ให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนภาษาจีนด้วยการผ่านการฝึกฝนในสถานการณ์จริง แนวคิดของการสอนแบบเชิงประสบการณ์ เน้นที่ผู้เรียนจะต้องอยู่ร่วมในกระบวนการของกิจกรรมการฝึกการใช้ภาษา ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน การเรียนการสอนในแนวคิดนี้เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดที่อยากเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆในห้องเรียนด้วยตนเอง และเมื่อผ่านกระบวนการสัมผัสและเรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนด้วยตนเอง โดยความรู้ทางภาษาจีนนั้นจะค่อยๆซึมซับเข้าไป

4.2 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความคิดริเริ่มของผู้เรียน การจัดรูปแบบการสอนนี้จะเน้นให้ความสำคัญกับภูมิหลังของผู้เรียน เนื่องจากปัจจัยต่างๆที่เป็นภูมิหลังของผู้เรียนทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมจะส่งผลต่อการเรียนรู้ ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่ม และทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนด้วยตนเอง

4.3 ให้ความสำคัญกับการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อการฝึกฝนภาษาจีน การสร้างสถานการณ์จำลองที่เสมือนจริง การสร้างบทบาทสมมุติระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งมีความสำคัญต่อการฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากทำให้ผู้ฝึกภาษาได้ฝึกใช้ภาษาจีนจริง ๆ ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

4.4 ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยแนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ จะ

ให้ความสำคัญในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นหลัก และอาศัยความยืดหยุ่นในการสื่อสาร (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

5. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นับเป็นขั้นที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่ง เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะการทดลองใช้ ในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจจำลองมาหรือเป็นสถานการณ์จริง การฝึกในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดให้มาเหมือนดังการฝึกในขั้นการฝึก แต่เป็นการใช้ภาษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง (ZHONG BINGLING, 2561) โดยจากข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของของวรกร แซ่ฟุน และคณะ (2560) ในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนภาษาจีน พบว่า 1. ควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเป็นสื่อในการเรียนการสอนที่ทันสมัยทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง 2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน 3. ควรมีการฝึกฝนทักษะด้านการพูด การฟังบ่อย ๆ ทั้งนี้ควรฝึกให้นักเรียนเรียนจาก สถานการณ์จริงและการเรียนรู้จากชีวิตจริง เช่น การสื่อสารสนทนากับสมาคมชาวไทยเชื้อสาย จีนบ่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของนุจริย สุทธิพันธ์ (2562) ที่ได้กล่าวว่า จากการสัมภาษณ์นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนภาษาจีนและการทำงานในอนาคตคือ ทักษะการฟังและการพูด ซึ่งนักศึกษาคนที่ 1 กล่าวว่า หากฟังไม่ได้ก็ไม่สามารถสื่อสารกับผู้สอนได้

ดังนั้นการฟังจึงเป็นทักษะสำคัญ เพราะการสื่อสารอันดับแรกจะต้องพูด และการที่จะสื่อสารได้จะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อน นักศึกษาคนที่ 3 กล่าวว่าคงจะหนีไม่พ้นทักษะการฟังและการพูด เพราะในการทำงานเราต้องใช้ทักษะเหล่านี้ในการประสานงานกับคนในองค์กร รวมถึงทักษะที่สำคัญในการเรียนภาษาจีนและการทำงานในอนาคต คือ ทักษะการฟัง รองลงมาคือทักษะการพูด เพราะทั้งสองทักษะนี้มีความจำเป็น หากผู้เรียนมีปัญหาในการฟังและการพูดก็จะไม่สามารถเรียนได้อย่างเข้าใจ ในเวลาที่ต้องทำงานก็ไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ

โดยการพัฒนาทักษะการพูดสามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1. การฝึกพูดให้คล่อง การพูดเป็นทักษะที่ต้องนำความรู้ทางภาษาทั้งหมดมาใช้ ครูสามารถฝึกให้นักเรียนฝึกพูดให้คล่องด้วยกิจกรรมต่างๆ โดยอาจจำลองสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น เช่น กิจกรรมนันทนาการภาษาจีน เป็นต้น

2. การฝึกพูดโดยกำหนดหัวข้อและภาระงาน การจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนฝึกพูดเป็นกลุ่มย่อยตามความถนัด หรือตามหัวข้อต่างๆ เช่น การอภิปรายการโต้วาที การหาเหตุผลประกอบในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของผู้เรียน เป็นต้น

3. การฝึกการพูดโดยกิจกรรมการอภิปราย ผู้สอนจะต้องเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งจะเริ่มต้นจากสิ่งที่ยางที่สุด และเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน จากนั้นจึงดำเนินกิจกรรม โดยให้ผู้สังเกต และเมื่อสิ้นสุดลง ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายว่ากิจกรรมที่ดำเนินไปนั้น มีข้อบกพร่องอย่างไร มี

จุดไหนที่ต้องปรับปรุงและแก้ไขบ้าง ซึ่งสามารถอธิบายภาพ หาความแตกต่างของภาพ เป็นต้น ซึ่งถ้าผู้พูดไม่สามารถใช้ภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่วครูอาจช่วยให้คำแนะนำ และบางช่วงอาจใช้ภาษาไทยแทนได้ เพื่อฝึกการใช้ภาษาในเบื้องต้น

4. เน้นการปฏิสัมพันธ์ของการพูดในรูปแบบต่างๆ เป็นกิจกรรมที่มีกรอบโครงสร้าง มีภาระงานและเป้าหมายในการสื่อสารที่ชัดเจน (ประภาพร แสงงาม, 2561)

แนวทางในการปรับตัวเพื่อช่วยให้สามารถประสบความสำเร็จในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมทั้งผู้สอน และผู้เรียน

การสื่อสารเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ฟังที่มีความแตกต่างกันทั้งบริบททางสังคม และวัฒนธรรม ดังนั้น จึงสามารถสรุปแนวทางในการปรับตัวเพื่อช่วยให้สามารถประสบความสำเร็จในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมทั้งผู้สอน และผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาษากาย ซึ่งก็คือการใช้ท่าทางประกอบ เพื่อการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆรอบตัว นอกจากนี้สิ่งที่คู่สนทนาต้องมีในระหว่างการสนทนา เช่น ความสามารถในการส่งสาร การตีความปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา ความสามารถในการประมวลสารที่ส่งระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เป็นต้น

2. การใช้สื่อต่างๆ เช่น การดูละครทีวี หรือคลิปวิดีโอสั้น การซื้อ CD เสียงมาฟัง เป็นต้น

3. การให้ผู้เรียนมีส่วนช่วยให้อาจารย์ต่างชาติเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และสามารถปรับตัวได้ โดยมีการอธิบายถึงวัฒนธรรมต่างๆ รวมถึงการชักชวนให้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

4. การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศจีนสำหรับผู้สอนก่อนที่จะเดินทางเข้ามาทำการสอนในประเทศไทย และผู้เรียนก่อนจะเริ่มเรียนก็ควรมีการศึกษาหรือทบทวนเนื้อหาต่างๆก่อนเข้าเรียน ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจ และช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอีกด้วย (พัชรภา เอี่ยมรวนิช, 2559)

นอกจากนี้ พรพะเยาว์ กังเม และดวงทิพย์ เจริญรุักษ์ เพื่อนโชติ (2557) ได้กล่าวว่า การประยุกต์ใช้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องพยายามทำความเข้าใจใน 3 อิทธิพลเหล่านี้ ได้แก่

1. อิทธิพลทางวัฒนธรรม เป็นการมองวัฒนธรรมในวงกว้างในด้านค่านิยมและโลกทัศน์ต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันอิทธิพลต่างๆจากต่างประเทศแพร่กระจายผ่านช่องทางต่างๆได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง

2. อิทธิพลทางวัฒนธรรมสังคม เป็นการมองวัฒนธรรมในระดับแคบลงมา เป็นการเข้าใจว่าคนๆนั้นเป็นกลุ่มคนไหนในสังคม เช่น เพศ อายุ อาชีพ ชาติพันธุ์ และสภาพคนในสังคมต่างๆ ซึ่งคนแต่ละกลุ่มสังคมจะมีวัฒนธรรมย่อยที่แตกต่างกัน โดยมองรวมถึง

บทบาทและความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลต่างๆที่ถูกกำหนดมา และความคาดหวังของบุคคลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มคนนั้นๆในสังคม

3. อิทธิพลทางวัฒนธรรมจิตวิทยา เป็นการเข้าใจในกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบความคิด ทัศนคติ การรับรู้ รวมถึงกระบวนการแยกประเภท/จัดกลุ่มภายในความคิดของบุคคลแต่ละวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมต่างๆร่วมกัน โดยใช้การสื่อสารเป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจร่วมกัน

รวมถึงวิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้ภาษาไทยในกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งพบว่ามีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจที่สามารถใช้ประยุกต์ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. การเข้าใจกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมนั้น ทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลและสร้างทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารกับคนต่างชาติ เช่น อาจารย์ นักศึกษา หรือเจ้าหน้าที่บริการการศึกษา เป็นต้น

2. การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจำเป็นต้องอาศัยอยู่ในถิ่นที่มีความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม ย่อมต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทแวดล้อมไม่จำเป็นจะเป็นการสื่อสาร หรือการปรับตัวเพื่อความ

สะดวกในการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องหนึ่งที่มีผู้สื่อสารควรตระหนักถึงความสำคัญของทักษะต่างๆ ภาษา ความรู้ และทัศนคติระบบสังคม และวัฒนธรรมต่าง ๆ

3. กระบวนการสื่อสารระหว่างของคนในประเทศทางตะวันออก และประเทศทางตะวันตกมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันตามค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา และวัฒนธรรม การศึกษาวิจัยกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของคนแต่ละเขตอาจสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารทางการทูต เศรษฐกิจ และที่สำคัญคือประโยชน์ทางการศึกษา และความสัมฤทธิ์ผล

นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญสำหรับการประยุกต์ใช้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีน คือ การปฏิสัมพันธ์ ซึ่งเป็นกระบวนการของการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยการส่งข้อมูลข่าวสารนั้นจะมีผลกระทบต่อกัน กรอบความคิด ของการจัดการเรียนการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ คือ การเรียนการสอนในห้องเรียนตามเนื้อหาของตำราโดยมีผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหลัก และครูผู้สอนที่ได้วางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนดำเนินการสอนให้ความรู้อย่างมีระบบ โดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกการคิด ฝึกทักษะการพูด ฝึกทักษะการเขียน

หลักสำคัญพื้นฐานของการสอนแบบปฏิสัมพันธ์คือ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ความรู้อย่างต่าง ๆ พร้อมทั้งมีทักษะทางด้านการใช้ภาษา เมื่อผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติและฝึกฝนอย่างจริงจัง ซึ่งกระบวนการปฏิบัติจริงนี้ เป็นการปรับบทบาทของผู้เรียนให้เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่จะมีหน้าที่เพียงแค่นั่งเรียน ฟังครูผู้สอน บรรยายเพียงอย่างเดียว ปรับเปลี่ยนมาเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ด้วยรูปแบบและวิธีการเช่นนี้จะช่วยผลักดันให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการใช้ความคิดวิเคราะห์ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

ดังที่สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนว่า ผู้สอนควรให้ความสำคัญในเรื่อง

1. การให้คำชี้แนะที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเป็นการปรับทัศนคติของผู้เรียนที่มักจะรอการสอนหรือป้อนข้อมูลเพียงด้านเดียวจากผู้สอน สิ่งที่สำคัญ คือ การเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เน้นการพยายามเข้าใจในสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันโดยเฉพาการเน้นการจำลองสถานการณ์ หรือกิจกรรมที่เอื้อให้เกิดการฝึกหรือการเรียนรู้ภาษาจีน

2. ผู้สอนต้องบริหารจัดการกับเนื้อหาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน หากเนื้อหาหายากหรือง่ายเกินไปจะส่งผลทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากตามไม่ทันในสิ่งที่ครูสอน แต่หากเนื้อหาว่าง่ายเกินไป ผู้เรียนก็จะขาด

ความสนใจในบทเรียน รวมถึงรูปแบบประโยค ไวยากรณ์
ต่าง ๆ

3. ผู้สอนต้องไม่ละเลยในเรื่องการพูดชื่นชมผู้เรียน ในจุดเล็ก
จุดน้อยที่เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียน ผู้สอนควรจะพูดให้กำลังใจ
และประเมินความก้าวหน้าอยู่เสมอ หากเมื่อผู้เรียนมีปัญหาการ
เรียนที่ยุ่งยาก ผู้สอนควรต้องศึกษาทำความเข้าใจจิตใจของผู้เรียน
ด้วยความเข้าใจ ช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับผู้เรียน โดยผู้สอน
จะต้องสามารถหาวิธีบริหารจัดการให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
เพื่อสร้างความมั่นใจให้เกิดแก่ผู้เรียนในการสื่อสาร และการทำความเข้าใจกับบทเรียน

4. ผู้สอนจะต้องมีความสามารถพลิกแพลงและปรับวิธีการ
สอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีระดับที่แตกต่างกันได้ ซึ่งประเด็น
สำคัญคือ จะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาและสามารถ
วิเคราะห์ รวมถึงการจับประเด็นปัญหาของผู้เรียนได้ตรงจุด เพื่อให้
คำชี้แนะที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้เรียน ซึ่งควรมีระบบการพัฒนา
คุณภาพอาจารย์ผู้สอน โดยการเปิดพื้นที่และโอกาสสำหรับการให้
คณาจารย์ได้แสดงศักยภาพความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการ
พัฒนาความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เช่น การเดินทางไป
บรรยาย การเดินทางไปเป็นวิทยากรพิเศษรับเชิญจากสถาบันอื่นๆ
ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งทำให้คณาจารย์ได้มีโอกาสนในการพัฒนา
ตนเองในด้านวิชาความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า แนวทางในการปรับตัวเพื่อช่วยให้สามารถ
ประสบความสำเร็จในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมทั้งผู้สอน และ

ผู้เรียน ประกอบไปด้วยปัจจัยที่สำคัญหลายประการ เช่น การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ เพื่อให้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของเฉพาะภาษาที่สอง ทำได้สะดวกและดียิ่งขึ้น และสิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การใช้ภาษากายเพื่อการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัว นอกจากนี้สิ่งที่คู่สนทนาต้องมีในระหว่างการสนทนา เช่น ความสามารถในการส่งสาร ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา ซึ่งสามารถช่วยสร้างประสิทธิภาพในการส่งสาร และรับสารได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงยังเชื่อมโยงและสอดคล้องกับอิทธิพลทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ด้วย

บทสรุป

การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญในการทำ ความเข้าใจ และสื่อสารกันในสภาพแวดล้อมใดสภาพแวดล้อมหนึ่ง เพื่อบ่มเพาะให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการทำงานหรือการดำรงชีวิต และที่สำคัญคือการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในปัจจุบันคือ รูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนกำลังเป็นที่นิยมและแพร่หลายในระบบการศึกษาในสังคมไทยและในหลายๆประเทศ รวมถึงความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา ซึ่งสามารถพูดได้อย่างราบรื่น และมีการสื่อความหมายได้ในขณะที่เผชิญกับสถานการณ์ต่างๆในการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะการสื่อสารเป็น ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด รวมทั้งการตีความข้อมูลข่าวสารอย่างเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจจะให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ฟังจะเรียนรู้

ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการนำเสนอเนื้อหา โดยอาจนำเสนอแบบซ้ำๆก็ได้ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจมากขึ้น โดยองค์ประกอบเหล่านี้ที่ได้กล่าวไป ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อ รูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม นอกจากนี้ แนวทางในการปรับตัวเพื่อช่วยให้สามารถประสบความสำเร็จในการ สื่อสารข้ามวัฒนธรรมทั้งผู้สอน และผู้เรียน ได้แก่ การใช้ภาษากาย เพื่อการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆรอบตัว และทำความเข้าใจกับผู้ที่อยู่ ท่ามกลางความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม การใช้สื่อที่หลากหลาย ประกอบในการศึกษา ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอน รวมถึง เน้นการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย และน่าสนใจเพื่อทำให้ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมโดยเฉพาะในภาษาที่สองเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

BINGLING, Z. (2018). *kānphatthana chut kitṭhakam*
kānsūsan phasā Chīn samrap nakriān chan
matthayommasuksa pī thī sōng. [The
Development of Chinese Communication-Based
Learning Package for Thai Grade 8 Students]
(Master's thesis, Burapha University).

- Chalermchai, A. (2010). *kān songsoēm kān rīan kānsōn phāsā Chīn. Basic Education Research Journal*. 10 (3) , 7-11.
- Chotivachira, B et al. (2018). *rūpbāep kānchatkān suksā khām watthanatham khōng kānsōn phāsā Thai nai thāna phāsā tāngprathet nai radap parinya tri khōng mahāwitthayalai nai prathet Thai læ prathet sathāranarat Kaoli tai*. [A Model of Cross-Cultural Educational Management of Bachelor's degree in Thai as a Foreign Language of Thai Universities and Republic of Korea Universities] (Doctoral thesis, Chulalongkorn University).
- Euamornvanich, P. (2016). *kānsuksā panhā kānsūsān rawāng watthanatham læ nāothāng kān prap tua khōng 'āchān tāng chat kap naksuksā Thai nai mahāwitthayalai ratchaphat nai khēt Krung Thēp Mahā Nakhōn*. [Intercultural Communication Problems and Adjustment between Foreign Instructors and Thai Students at Rajabhat Universities]

in Bangkok]. *Dhonburi Rajabhat University Journal*.
10(2), 79-87.

Kongmae, P. and Jarearnruk, D. (2014). *khwāmsāmāṭ
thāṅkān sūsān khām watthanatham læ kān prap
tūā khōṅ naksuksā Čhīn Mahāwitthayālai Rangsit*.
[Intercultural Communication Competence and
Selfadaptation of Chinese Students in Rangsit].
*Journal of Finance, Investment, Marketing and
Business Management*. 4(1), 634-642.

Office of the Education Council. (2016). *rāiṅān
kānwichai phūā phatthana rabop kānčhatkān
riān kānsōṅ phāsā Čhīn nai prathet Thai : koṛani
suksā mahāwitthayālai pak king sāthāranarat
prachāchon Čhīn nai kānsōṅ phāsā Čhīn hai kae
chaotāngchat*. Bangkok: Ministry of Education.

Sanyham, P. (2018). *thaksa kānsūsān phāsā Čhīn khōṅ
nakriān radap matthayommasuksā nai prathet Thai*.
[Chinese Communication Skills of Secondary
School Students in Thailand]. *Journal of Education
Studies*, 1(5), 1-10.

Suttiphan, N. (2019). *patchai thī mī phon tō thaksa kān
fang phāsā Čhīn khōng naksuksā laksut phāsā
Čhīn mahawitthayalai Walai lak*. [Factors Affecting
Chinese Language Listening Skills of Chinese
Language Students, Walailak University]: The 10th
Hatyai National and International Conference.
Hatyai University.

Wongpinunwatana, W. (2019). *kānchai phāsā Thai nai
krabuānkan sūsān khām watthanatham khōng
naksuksā tāng chat*. [Thai Language Usage in Cross-
cultural Communication Process of Freigner
Students]. *Journal of Language, Religion and
Culture*. 8(1), 1-10.

The Rise of China's “21st Century Maritime Silk Road” and the Challenge to U.S.’s “Power Stability” in Southeast Asia

**Pornpawis Lhapeerakul;
Annie Khamsroy**

School of Sinology, Mae Fah Luang University,
Chiang Rai, Thailand 57100

E-mail: pornpawis.lha@mfu.ac.th; annie.kha@mfu.ac.th

(received 11 November, 2021) (revised 5 January, 2022)
(accepted 10 January, 2021)

Abstract

This article aims to examine the prosperity of China's “21st Century Maritime Silk Road” and the challenge to U.S. power stability in Southeast Asia. Specifically, it addresses How China's growing power and role in Southeast Asia through cooperation in the BRI policies along the “21st Century Maritime Silk Road” economic and trade route affect the interests and power of the U.S. How do Southeast Asian countries (especially Thailand) benefit from the changing power stability of the U.S. and the prosperity of China's “21st Century Maritime Silk Road”?

China's prosperity under the BRI in the context of the “21st Century Maritime Silk Road” has shaped China's image, economic, political and military strength has exerted influence and boosted confidence in Southeast Asian countries, including greater trust in China. Consequently, it has greatly influenced the stability of power and interests of the U.S. Countries in the region are benefiting from China's increase in power and the risk that comes with it. Thailand, in particular, which is an important strategic point of America in the region, is affected while benefiting from the fact that both China and the U.S. are trying to compete for strategic areas in the world. Still, Thailand will benefit most if it remains neutral and properly leverages China's rise in power and the U.S.' weakening role.

Keywords: “21st Century Maritime Silk Road”; China; United States of America; Power Stability¹; Southeast Asia

¹ Power stability is the stability and invariability of existing powers, without being reduced, not being interfered by other powers or by any other factors that cause instability and change in that power. When the power is instability or is affected by any change, there will be no disfigurement in that power and other consequences will follow. Robert Powell. (1996). “Stability and the Distribution of Power”. *World Politics*, Vol.48, Issue 2, pp. 239 – 267.

ความเจริญรุ่งเรืองของจีนภายใต้กรอบความร่วมมือ
“เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” กับ
ความท้าทายต่อเสถียรภาพทางอำนาจของสหรัฐอเมริกา
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พรภวิชัย หล้าพีระกุล²
แอนนี่ คำสร้อย³

สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
จังหวัดเชียงราย 57100

อีเมล pornpawis.lha@mfu.ac.th, annie.kha@mfu.ac.th

วันรับบทความ 11 พฤศจิกายน 2564 วันแก้ไขบทความ
5 มกราคม 2565 วันตอบรับตีพิมพ์บทความ 10 มกราคม 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาความเจริญรุ่งเรืองของ
“เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” ของจีนกับความท้าทายต่อเสถียรภาพทางอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ
สหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะการมีอำนาจและบทบาทที่เพิ่มขึ้นของจีน
ในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านความร่วมมือในนโยบาย

² อาจารย์ประจำสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

³ อาจารย์ประจำสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ตามเส้นทางเศรษฐกิจการค้า “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” นั้นส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์และเสถียรภาพทางอำนาจของสหรัฐอเมริกาอย่างไร ทั้งนี้ประโยชน์และผลกระทบต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (โดยเฉพาะไทย) ภายได้เสถียรภาพทางอำนาจที่เปลี่ยนไปของสหรัฐอเมริกาและความรุ่งเรืองของ “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” จีนนั้นเป็นอย่างไร

ความเจริญรุ่งเรืองของจีนภายใต้การนำเสนอและดำเนินการตามนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ตามกรอบ “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” ได้ทำให้ภาพลักษณ์เศรษฐกิจ ความแข็งแกร่งทางการเมืองและการทหารของจีนได้สร้างผลกระทบ อิทธิพลและเพิ่มความไว้วางใจ รวมถึงการพึ่งพาอาศัยเงินของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ส่งผลให้เกิดการสั่นคลอนต่อเสถียรภาพทางอำนาจและผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคดังกล่าว ทั้งนี้กลุ่มประเทศในภูมิภาคนี้ได้รับผลประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของอำนาจของจีนและความเสี่ยงไปพร้อมกัน โดยเฉพาะไทยที่เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของสหรัฐอเมริกาและจีนในภูมิภาคได้รับทั้งผลกระทบและผลประโยชน์ควบคู่กันไป แต่กระนั้นการวางตัวเป็นกลางและใช้ประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นทางอำนาจของจีนและบทบาททางอำนาจที่ลดลงของสหรัฐอเมริกาให้ได้อย่างเหมาะสมจะสร้างประโยชน์ต่อไทยมากที่สุด

คำสำคัญ: “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21”; จีน;
สหรัฐอเมริกา; เสถียรภาพทางอำนาจ⁴; เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

⁴ เสถียรภาพทางอำนาจ คือ ความมั่นคงและการไม่เปลี่ยนแปลงของอำนาจที่ดำรงอยู่ โดยไม่ถูกลดทอน ไม่ถูกอำนาจอื่นแทรกแซงหรือมีปัจจัยอื่นใดมากระทบจนก่อให้เกิดความไม่มั่นคงและเกิดการเปลี่ยนแปลงในอำนาจนั้น เมื่ออำนาจเกิดความไม่มั่นคงหรือได้รับผลกระทบใด ๆ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ไม่มีเสถียรภาพทางอำนาจนั้น ๆ และมีผลกระทบอื่น ๆ ตามมา “เสถียรภาพทางอำนาจ” มีความสำคัญในการดำเนินการในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน โดยเฉพาะการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

บทนำ

นับตั้งแต่ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง (Xi Jinping) ได้ประกาศแนวคิดนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ทั้งสองเส้นทางคือ “แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหม” (The Silk Road Economic Belt) และ “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Maritime Silk Road) ในปี ค.ศ. 2013 และถูกเรียกเป็นชื่อเดียวว่าข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (The “Belt and Road” Initiative : BRI) ทำให้หลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของจีนมีความกระตือรือร้นที่จะสร้างความร่วมมือกับจีนมองเห็นถึงโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจ และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ เนื่องด้วยแนวคิด BRI นั้นเป็นกลยุทธ์ทางนโยบายที่ยิ่งใหญ่ของจีน (中国世纪性大战略)⁵ (The Economic Times, 2020) โดยพยายามจะสร้างเสถียรภาพทางอำนาจและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านให้แก่ตนเองและกลุ่มประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมในนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของจีน ในปัจจุบัน มีประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมในนโยบาย

⁵ China Grand Strategy China has had four successive grand strategies since the modern country was formed in 1949: Revolution (1949-1977), Recovery (1978-1989), Building comprehensive national power (1990-2003) and Rejuvenation (2004 to the present). Yet, even though these strategies, three core interests can be discerned, those of security, sovereignty and development. กลยุทธ์สำคัญที่ทำให้จีนนั้นกลับมายิ่งใหญ่อีกครั้งอันมีลักษณะเฉพาะแบบจีนภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน

BRI มากกว่า 70 ประเทศจากเริ่มแรกที่มีเพียงแค่ 40 กว่าประเทศเท่านั้น โดย BRI นั้นครอบคลุมทั้งทวีปเอเชีย แอฟริกาและยุโรป ภายใต้หลักแนวคิด “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมแบ่งปัน” (共商、共建、共享)⁶ ตามหลักการที่ผู้นำจีนอย่างประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้มองว่าทุกคนบนโลกนี้ล้วนแล้วแต่อยู่ในชุมชนที่มีอนาคตร่วมกันของมวลมนุษยชาติ (人类命运共同体)⁷

ในปัจจุบัน หลักแนวคิดข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ได้กลายเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาประเทศของจีนแห่งศตวรรษที่ 21 โดยที่จีนนั้นพยายามจะสร้างศักยภาพและบทบาทของตนเองในด้านความเป็นผู้นำทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การทหาร และด้านอื่น ๆ ที่ครอบคลุมบริบทของการพัฒนาประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งนี้จีนได้พยายามอย่างไม่ลดละในการสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งของนโยบายดังกล่าวเพื่อทำให้ประเทศสมาชิกมากกว่า 70 ประเทศและประเทศอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมหรือมีความกังวลต่อนโยบายดังกล่าว ได้เห็นถึงความจริงใจของจีนที่พยายามจะสร้างความเป็นหนึ่งเดียวและความเจริญรุ่งเรืองอย่าง

⁶ Discuss, Build and Share together “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมแบ่งปัน” เป็นหลักการบรรลุมิตรภาพร่วมกันผ่านการอภิปรายและการทำงานร่วมกันภายใต้การดำเนินงานตามนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ของจีนยุคใหม่

⁷ A community with a shared future for mankind ชุมชนที่มีอนาคตร่วมกันของมวลมนุษยชาติเป็นแนวคิดที่ถูกประกาศขึ้นโดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ผู้นำจีน โดยมองว่าการจะสร้างโลกที่สมดุล ยังยืนและมั่นคงได้นั้นทุกคนในโลกควรรวมใจเป็นหนึ่ง มีความสามัคคีไม่แตกแยก เพราะทุกคนในโลกนี้ล้วนแล้วแต่มีชะตาชีวิตภายใต้ชุมชนเดียวกัน

รอบด้านเพื่อมวลมนุษยชาติ จีนได้นำเสนอหลักการและกลไกสำคัญ
ในการดำเนินนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เพื่อให้
นานาชาติสามารถที่จะเข้าใจและเชื่อมั่นในนโยบายดังกล่าวได้
โดยมีกลไกและแผนดำเนินการตามแนวคิด “ห้าประสาน” (“一
带一路”五通概念) อันประกอบไปด้วย ประสานนโยบาย ประสาน
สิ่งอำนวยความสะดวก ประสานการค้าที่ไม่มีข้อจำกัด ประสาน
ทางการเงินและประสานใจประชาชน ภายใต้แผนดำเนินการนี้แสดง
ให้เห็นถึงความตั้งใจของจีนในการพยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนา
และสร้างความเจริญรุ่งเรืองระหว่างประเทศภายใต้นโยบายอัน
ยิ่งใหญ่อย่างมีกลไกและเป็นระบบ

แต่ถึงกระนั้น ตลอดระยะเวลาที่จีนได้ดำเนินตามแผน
นโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” มีเสียงชื่นชมและเสียง
วิพากษ์วิจารณ์จากนานาชาติมากมาย ซึ่งกลุ่มประเทศขนาดเล็ก
และกำลังพัฒนานั้นมองเห็นถึงศักยภาพของจีนในการเป็นผู้นำใน
การพัฒนาประเทศตามนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบ
เส้นทาง” และมองเห็นถึงแสงแห่งความหวังในการเติบโตทางด้าน
เศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศตนเอง แต่ในทางกลับกันกลุ่ม
ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น กลุ่มประเทศตะวันตกและยุโรปกลับมอง
ว่าการดำเนินการตามกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ครอบคลุมอย่างรอบด้าน
ภายใต้นโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” นั้นมีอันตรายและ
ข้อแอบแฝงที่น่าสงสัยอยู่ไม่น้อย กอปรกับแนวคิดเรื่อง “ภัยคุกคาม
ของจีน” ที่ถูกนำเสนอขึ้นตั้งแต่การเจริญเติบโตขึ้นของจีนเมื่อต้น
ศตวรรษที่ 21 ที่ไม่เคยหายไปจากแวดวงผู้นำตะวันตกและ

นักวิชาการการเมืองระหว่างประเทศ มีการหยิบยกประเด็นปัญหาดังกล่าวมาเป็นกระแสในการวิพากษ์วิจารณ์จีนเสมอมา ทั้งนี้จะเห็นได้จากการดำเนินยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ภายใต้นโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” โดยเฉพาะ “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” นั้นมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือในกลุ่มประเทศขนาดเล็กและประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลุ่มประเทศเหล่านี้กำลังมีกระแสการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดและมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น เช่น กลุ่มประเทศอาเซียนทั้งสิบประเทศ และจีนก็พยายามที่จะเข้าไปมีบทบาทในความร่วมมือกับกลุ่มประเทศเหล่านี้อย่างไม่ลดละ เมื่อนำเอาสถานการณ์ดังกล่าวมาวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วนและเชื่อมโยงเข้าถึงประเด็น “อำนาจ” และ “ผลประโยชน์” นั้น จะเห็นได้ว่าจีนได้เพิ่มพูน “อำนาจ” ของตนเองและได้รับ “ผลประโยชน์” ผ่านความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือในนโยบายดังกล่าว ซึ่งทำให้จีนมีบทบาทในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ได้ทำให้ประเทศที่เคยมีบทบาทและอำนาจในพื้นที่นี้มาก่อน อย่างสหรัฐอเมริกา เริ่มมีความหวาดระแวงและหวาดกลัวต่ออำนาจที่เพิ่มมากขึ้นของจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงบทบาทและผลประโยชน์ของตนเองที่เคยมีในพื้นที่นี้ได้ลดน้อยลงไปทุกวัน

บทความนี้มุ่งประเด็นศึกษาความเจริญรุ่งเรืองของ “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” ของจีนกับความท้าทายต่อเสถียรภาพทางอำนาจของสหรัฐอเมริกาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นสำคัญ การมีอำนาจและบทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของจีนในพื้นที่

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านความร่วมมือภายใต้นโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” โดยเฉพาะ “เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” นั้นส่งผลให้จีนนั้นมีบทบาท อำนาจและได้รับผลประโยชน์ในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างไร ทั้งนี้จะมีผลกระทบต่อบทบาท ประโยชน์และเสถียรภาพทางอำนาจของสหรัฐอเมริกาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างไร สุดท้ายทำการวิเคราะห์ในมุมมองของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (โดยเฉพาะไทย) ว่าจะได้รับประโยชน์และผลกระทบอย่างไรภายใต้การเพิ่มขึ้นทางอำนาจของจีนและเสถียรภาพทางอำนาจของสหรัฐอเมริกาที่ลดลง

1. “ดุลแห่งอำนาจ” และ “เสถียรภาพทางอำนาจ” ของสหรัฐอเมริกาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ดุลแห่งอำนาจ (Balance of Power) คือหนึ่งในแนวคิดสำคัญของสำนักสังคมนิยม (Realism) ซึ่งนักวิชาการสังคมนิยมมองว่าในสังคมยุโรปก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 นั้นมีแต่การสู้รบเพื่อแย่งชิงอำนาจกัน แต่ละฝ่ายล้วนแสวงหาอำนาจและพยายามคานอำนาจกันเพื่อมิให้ฝ่ายตรงข้ามมีอำนาจเหนือกว่าตน (Sun, 2014, pp.1-5) ดังนั้นแนวคิดที่ว่าด้วยดุลแห่งอำนาจจึงเป็นหลักการหรือกลไกจัดระเบียบยุโรปในสมัยนั้น อีกทั้งเป็นแนวทางการรักษาความมั่นคงระหว่างประเทศที่สำคัญและยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน ดังที่เราจะเห็นในช่วงของสงครามเย็นระหว่างสหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียตที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน โดยทั้งสองพยายามแบ่งแยกโลก

ออกเป็นสองฝั่งเพื่อแย่งชิงการเป็นเจ้าโลก โดยในยุคปัจจุบันที่เห็นได้ชัดเจนคือ การแย่งชิงและสกัดกันอำนาจการเป็นที่ยิ่งใหญ่ในโลกระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร เทคโนโลยี การดำเนินนโยบายที่สวนทางกันและการแสวงหาพันธมิตรเพื่อคานอำนาจเพื่อที่จะพยายามสร้างสมดุลทางอำนาจระหว่างกัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวล้วนแล้วอธิบายการแบ่งกำลังอำนาจอย่างทัดเทียมกันระหว่างชาติหรือกลุ่มชาติที่เป็นปรปักษ์ต่อกัน โดยทั้งสหรัฐอเมริกาและจีนพยายามทุกวิถีทางที่จะรักษาหรือเพิ่มอำนาจ ชื่อเสียง ความมั่งคั่งสมบูรณ์ ความมั่นคงปลอดภัยของตน เพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติหรือกลุ่มพันธมิตรของตนไว้ (Lobell, 2016) โดยที่การแย่งชิง รักษาอำนาจและพยายามมีบทบาทในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของจีนและสหรัฐอเมริกามีมากขึ้นนั้นเพื่อที่จะสร้าง “ดุลอำนาจ” ระหว่างกัน

จะเห็นได้ว่าตามหลักแนวคิดเรื่องของ “ดุลอำนาจ” นั้นคือการสร้าง แสวงหาและคานอำนาจระหว่างกันของประเทศมหาอำนาจเพื่อไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจมากกว่าตน แต่เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้นกลายเป็นผู้ชนะ เฉกเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาในช่วงหลังสงครามเย็นที่กลายเป็นมหาอำนาจเพียงหนึ่งเดียวในโลกและมีอำนาจมากกว่าประเทศอื่น ๆ แล้วนั้น การจะดำรงรักษาไว้ซึ่งอำนาจนั้นถือว่ามีความยากและมีความท้าทายเป็นอย่างมาก ดังนั้น ฝ่ายที่มีอำนาจมากกว่าเปรียบดังเช่นสหรัฐอเมริกาในยุคหลังสงครามเย็นจึงจำเป็นที่จะต้องทำทุกวิธีการเพื่อให้ตนเองนั้นสามารถที่จะคงอำนาจนั้นไว้ให้ได้และไม่ให้สูญเสียอำนาจนั้นไป เพราะผล

จากการที่สูญเสียอำนาจหรือไม่มีเสถียรภาพทางอำนาจจะนำมาซึ่งผลกระทบทางทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ รวมถึงอำนาจต่อรอง ภาพลักษณ์และบทบาทของตนบนเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Virtt, 2011) สำหรับเสถียรภาพทางอำนาจ (Power Stability) คือ ความมั่นคงและการไม่เปลี่ยนแปลงของอำนาจที่ดำรงอยู่ โดยไม่ถูกลดทอน ไม่ถูกอำนาจอื่นแทรกแซงหรือมีปัจจัยอื่นใดมากระทบจนก่อให้เกิดความไม่มั่นคงและเกิดการเปลี่ยนแปลงในอำนาจนั้น เมื่ออำนาจเกิดความไม่มั่นคงหรือได้รับผลกระทบใด ๆ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ไม่มีเสถียรภาพทางอำนาจนั้น และ มีผลกระทบอื่น ๆ ตามมาภายหลัง “เสถียรภาพทางอำนาจ” มีความสำคัญในการดำเนินการในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการดำรงรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (Powell, 1996, pp.239-267) จะเห็นได้ว่าเสถียรภาพทางอำนาจนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นภาพได้อย่างชัดเจนคือการที่จีนก้าวขึ้นมาเป็นคู่แข่งคนสำคัญกับสหรัฐอเมริกาอย่างรอบด้านในปัจจุบัน จนทำให้สหรัฐอเมริการับรู้ได้ว่าตนเองมิใช่ “เจ้าโลก” เพียงหนึ่งเดียวอีกต่อไปและกำลังได้รับผลกระทบที่ส่งผลต่อเสถียรภาพทางอำนาจ รวมถึงพันธมิตรของตนที่เคยมีอยู่ในโลกนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เมื่อวิเคราะห์ตามหลักแนวคิดเรื่องของ “ดุลอำนาจ” และ “เสถียรภาพทางอำนาจ” จะเห็นได้ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน โดยเริ่มต้นจากการสร้างอำนาจและมีอำนาจมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อที่จะสร้าง “ดุลอำนาจ” ระหว่างกันของประเทศ

มหาอำนาจหรือประเทศคู่แข่ง แต่กระนั้นจะเห็นได้ว่า การสร้างอำนาจที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ยากแล้วสำหรับประเทศมหาอำนาจ แต่การดำรงรักษาอำนาจเอาไว้ซึ่งอำนาจที่มั่นคงนั้นเป็นสิ่งที่ยากยิ่งกว่า โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่การดำเนินการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้นเป็นไปอย่างเปิดกว้าง ไร้พรมแดนและเป็นอิสระ ประเทศมหาอำนาจเดิมอย่างสหรัฐอเมริกา จากเดิมที่พยายามจะถ่วงดุลอำนาจกับสหภาพโซเวียตในยุคสงครามเย็นและเป็นผู้ชนะในเวลาต่อมา กลับได้พบเจอกับความท้าทายและผลกระทบใหม่ ๆ จากการเจริญรุ่งเรืองของประเทศมหาอำนาจอย่างจีน สหรัฐอเมริกาค่อย ๆ สูญเสียอำนาจเดิมของตนเองในเวทีการเมืองระหว่างประเทศไปทีละน้อย มีอำนาจการต่อรองทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ลดลง สูญเสียผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจที่เคยได้รับ และถือได้ว่าเป็นการสูญเสียเสถียรภาพทางอำนาจในหลายพื้นที่ของต้นที่เคยมีมาก่อนหน้า โดยเฉพาะในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สหรัฐอเมริกานั้นมีบทบาทตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 และจีนเริ่มมีบทบาทมากขึ้นผ่านกระบวนการความร่วมมือภายใต้นโยบายที่หลากหลาย เช่น ข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ซึ่งผลกระทบจากการที่สหรัฐอเมริกาส่งเสียเสถียรภาพทางอำนาจไปนั้นก็ทำให้สหรัฐอเมริกาส่งเสียผลประโยชน์ทั้งทางการเมืองและทางเศรษฐกิจในพื้นที่ดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

พื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้นับว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 โดยจุดเริ่มต้นของการเข้ามามีบทบาทและสนใจในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นคือในช่วงของ

สงครามเวียดนามสหรัฐอเมริกาพยายามเข้ามาสกัดกั้นกระบวนการและการเผยแพร่แนวคิด “คอมมิวนิสต์” ที่แพร่กระจายอยู่ในประเทศแถบอินโดจีน อย่าง เวียดนาม ลาวและกัมพูชา และนอกจากนี้สหรัฐอเมริกายังมีไทยซึ่งเป็นพันธมิตรอันเหนียวแน่นและเข้ามาตั้งฐานทัพที่มั่นในการทำสงครามกับกลุ่มประเทศเหล่านี้ ช่วงเวลานี้สหรัฐอเมริกามุ่งเน้นการเพิ่มพูนพันธมิตรประชาธิปไตย โดยเฉพาะทางด้านการเมืองและการทหารเป็นสำคัญ (ภวัศรพันธุ์, 2018) นอกจากนี้ ในช่วงเวลาต่อมากลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่ก็ล้วนแล้วพึ่งพิงการลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การช่วยเหลือทางด้านการเงินและเศรษฐกิจ จนทำให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางการลงทุนอันดับ 1 ของสหรัฐอเมริกาในช่วงปลายของศตวรรษที่ 19 ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก การลงทุนของสหรัฐอเมริกามีปริมาณการลงทุนรวมสะสม 329,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ๖ ซึ่งมากกว่าปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ในจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดียรวมกัน นอกจากนี้กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังได้อ้างอิงการดำเนินนโยบายและการบริหารประเทศตามแนวนโยบายทางการเมืองของสหรัฐอเมริกา อีกทั้งยังต้องการการคุ้มครองทางการเมืองจากสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าจะเป็นไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย รวมไปถึงจนถึงเวียดนามที่มีระบบการเมืองการปกครองที่เป็นคอมมิวนิสต์ก็ตาม ทั้งนี้ด้วยจำนวนประชากร 650 ล้านคน และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เฉลี่ยร้อยละ 5 ซึ่งมีมูลค่าเกือบ 3 ล้านล้านดอลลาร์

สหรัฐ อีกทั้งประชากรในวัยหนุ่มสาวที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี ด้วยเหตุนี้สมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศรวมกันจึงเป็นภูมิภาคที่เปี่ยมพลวัตที่สุดภูมิภาคหนึ่งของโลก (สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลสหรัฐในประเทศไทย, 2021)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นล้วนมีความสำคัญต่อสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมากทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหารและการเผยแพร่แนวคิดทุนนิยมประชาธิปไตยอันเป็นหัวใจสำคัญที่สหรัฐอเมริกาอยากจะทำให้ประเทศในโลกเป็นไป โดยเฉพาะในช่วงรัฐบาลโอบามาความสัมพันธ์ของสหรัฐอเมริกากับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้นกับนโยบาย “ปักหมุดเอเชีย” กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาพยายามวางตัวประเทศในอาเซียนให้เป็นศัตรูกับจีนเพื่อใช้เป็นฐานทัพสนามรบ หรือส่งไปรบกับจีน (โอสถสภา, 2021) จึงทำให้พื้นที่นี้มีความสำคัญต่อสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก นอกจากนี้การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังสามารถทำให้สหรัฐอเมริกาสามารถสอดส่องดูแลและสกัดกั้นแนวคิด “คอมมิวนิสต์” ที่ได้แพร่กระจายมาตั้งแต่ก่อนสงครามเย็น ซึ่งประเทศเป้าหมายที่สหรัฐอเมริกาพยายามสกัดกั้นคือ จีน ซึ่งเป็นทั้งคู่แข่งและศัตรูสำคัญในทุก ๆ ด้านของสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาเห็นประโยชน์ในการผูกมิตรกับกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกเพื่อพยายามที่จะสร้างดุลอำนาจระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกาในยุคปัจจุบัน ซึ่งสหรัฐอเมริกาเองนั้นกังวลว่าการเจริญรุ่งเรืองของจีนอย่างต่อเนื่องเป็นภัยคุกคามต่ออำนาจและ

ผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาในพื้นที่ดังกล่าว อีกทั้งพันธมิตรที่ดี
ทั้งหลายของสหรัฐอเมริกาก็หันไปพึ่งพาจีนหรือใช้ประโยชน์จากจีน
ในการคานอำนาจกับสหรัฐอเมริกา ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทาง
อำนาจของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชียทางตะวันออกเฉียงใต้เป็น
อย่างมาก และอำนาจของจีนในพื้นที่ดังกล่าวก็เพิ่มมากขึ้นจนเหนือ
การควบคุมและจัดการได้

อย่างไรก็ตามการเกิดขึ้นของความร่วมมืออย่างรอบด้านและ
หลากหลายของจีนโดยเฉพาะนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่ง
เส้นทาง” ภายใต้อำนาจ “เส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21”
ของจีนนั้น ได้กลายเป็นแรงดึงดูดสำคัญในการชักจูงกลุ่มประเทศใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เอนเอียงเข้าหาจีนและพึ่งพิงจีนมากขึ้น
โดยผลประโยชน์ที่น่าสนใจเหล่านี้ก็เริ่มเป็นรูปเป็นร่างอย่างที่ไม่เคย
เกิดขึ้นมาก่อน หลาย ๆ ประเทศในภูมิภาคนี้ยอมรับความช่วยเหลือ
จากจีนและร่วมมือกับจีนโดยไม่มีเงื่อนไข และตัวจีนเองก็พยายาม
เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในความร่วมมือต่าง ๆ ของประเทศในภูมิภาคนี้
และนำเอานโยบายที่สำคัญต่าง ๆ ของจีนผูกเชื่อมโยงเข้ากับ
นโยบายของประเทศในภูมิภาคนี้ ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือระหว่าง
จีนและไทยภายใต้กรอบความร่วมมือข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่ง
เส้นทาง” และระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ
เวียดนามซึ่งเป็นประเทศสำคัญภายใต้แนวระเบียงคาบสมุทรอินโด
จีน China-Indochina Peninsula Economic Corridor :
CICPEC ซึ่งเป็น 1 ใน 6 ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้เส้นทาง “เส้นทาง
สายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” นอกจากนี้จีนและอินโดนีเซีย

ยังมีความร่วมมือภายใต้การสร้างความร่วมมือในโครงการรถไฟความเร็วสูง “จากการ์ตา-บันดุง” เป็นต้น ทั้งหมดนี้ได้ชี้ให้เห็นแล้วว่าจีนกำลังเข้ามามีบทบาทสำคัญในภูมิภาคดังกล่าวและอำนาจของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นในภูมิภาคกำลังถูกสั่นคลอน โดยที่กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เล็งเห็นแล้วว่าความร่วมมือกับจีนในยุคนี้สามารถประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรมจับต้องได้

2. ความเจริญรุ่งเรืองของจีนคือความเจริญรุ่งเรืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การปฏิรูปและเปิดประเทศของจีนในปี ค.ศ. 1978 ภายใต้การผสมผสานระบบบริหารประเทศแบบคอมมิวนิสต์และรูปแบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะแบบจีนนั้นได้ทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองอย่างรอบด้านโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกในปี ค.ศ. 2001 ทำให้การค้าขายระหว่างประเทศของจีนกับนานาประเทศทั่วโลกเป็นไปอย่างคึกคัก ส่งเสริมนโยบาย “การก้าวออกไป” (“走出去”政策) จนทำให้จีนก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจการค้าอันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2010 ด้วยความเจริญรุ่งเรืองอย่างรอบด้านของจีนทำให้โลกอื่นไม่ว่าจะเป็นอเมริกา ยุโรป แอฟริกา หันกลับมาให้ความสนใจในทวีปเอเชียมากขึ้นและเชื่อว่าเอเชียจะ

กลายเป็นพื้นที่ใหม่ที่มีความเจริญรุ่งเรืองแทนทวีปยุโรปและทวีปอเมริกาโดยมีจีนเป็นผู้นำ

ความเจริญรุ่งเรืองของจีนเป็นจุดเริ่มต้นที่ชี้ให้เห็นว่าเอเชีย
นั้นเริ่มมีความแข็งแกร่งเพิ่มมากขึ้น เศรษฐกิจการค้าต่าง ๆ ไม่ได้
จำกัดอยู่เพียงแค่กลุ่มประเทศทุนนิยมประชาธิปไตยดังที่ได้ถูก
ปลุกฝังมาตามค่านิยมตะวันตกหรือจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน
ส่งเสริมจากประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาเพียงอย่างเดียว
เท่านั้น แต่การที่มีความเข้าใจเป็นอย่างดีในพื้นฐานโครงสร้างระบบ
การเมือง สังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และการมีวิธีการที่
เหมาะสมในการบริหารจัดการประเทศนั้นสามารถที่จะทำให้
ประเทศพัฒนาและเจริญรุ่งเรืองได้ เปรียบเสมือนเดียวกับจีนที่ก้าวข้าม
แนวคิดที่ถูกสร้างกรอบแบบดั้งเดิมว่าสังคมนิยม “คอมมิวนิสต์” จะ
นำมาซึ่งความเท่าเทียมที่ไม่แท้จริงและเป็นการปลุกปั่นให้เกิดความ
เท่าเทียมแบบ “หลอก ๆ ” แต่ในท้ายที่สุดที่สุดในศตวรรษที่ 21 จีนได้
ฉีกกฎและลบข้อกล่าวหาเหล่านี้ไปจนหมดสิ้น โดยการใช้หลักการ
การบริหารประเทศแบบฉบับจีนที่มีพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นผู้นำ
ภายใต้การกำกับดูแลระบบเศรษฐกิจที่ผสมผสานระหว่างทุนนิยม
แบบตลาดโดยให้รัฐมีส่วนร่วม และสร้างความเปลี่ยนแปลงทางด้าน
เศรษฐกิจอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในโลก

ทั้งนี้จีนได้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเองและ
ประเทศในโลกที่ยังขาดแคลน ต้องการความช่วยเหลือ และอยาก
ประสบความสำเร็จแบบจีน จีนจึงได้นำเสนอแนวคิดข้อริเริ่ม “หนึ่ง
แถบหนึ่งเส้นทาง” ขึ้นเพื่อปูรากฐานการสร้างความร่วมมืออย่าง

รอบด้านภายใต้การนำและชี้แนะจากจีน เพราะจีนเชื่อว่าการที่ใช้แนวทางที่เหมาะสมกับประเทศนั้น ๆ และมีการแนะนำวางแผนอย่างถูกต้องก็จะทำให้แต่ละประเทศนั้นประสบความสำเร็จเฉกเช่นเดียวกับจีน ซึ่งเป้าหมายสำคัญของจีนคือประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคเอเชียเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ล้วนแล้วเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีศักยภาพ เพียงแต่ขาดการช่วยเหลือและการแนะนำที่เหมาะสม รวมถึงการแทรกแซงจากประเทศมหาอำนาจตะวันตกต่าง ๆ ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ การพึ่งพาประเทศตะวันตกมากเกินไป รวมถึงการถูกเอารัดเอาเปรียบในด้านต่าง ๆ จึงทำให้ประเทศเหล่านี้เกิดการพัฒนาที่ช้าและไม่สมดุล จากการวัดศักยภาพของเอเชียในตะวันออกเฉียงใต้ในฐานะที่เป็นภูมิภาคที่มีประชากรมากถึง 650 ล้านคน โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่มีมูลค่าเกือบ 3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ (Pananond, 2019) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ถูกมองว่าเป็น “Factory of Asia” ซึ่งเป็นเครือข่ายฐานการผลิตต้นทุนต่ำที่ผลิตชิ้นส่วนและส่วนประกอบเพื่อการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญของโลก และในปี ค.ศ. 2017 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศได้รับการจัดอันดับให้เป็นภูมิภาคการส่งออกที่ใหญ่เป็นอันดับสี่ของโลก โดยคิดเป็น 7% ของการส่งออกทั่วโลก (Pananond, 2019) ซึ่งจีนเชื่อว่าถ้าหากประเทศในภูมิภาคนี้ร่วมมือกับจีนและแก้ปัญหาาร่วมกันก็จะทำให้จีนและประเทศในภูมิภาคนี้มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

โครงการรถไฟความเร็วสูงจีน-ลาวที่เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการไปเมื่อวันที่ 3 เดือนธันวาคม ปีพ.ศ. 2564 ที่ผ่านมาเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างความสำเร็จของจีนในการผลักดันนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เพื่อการเชื่อมโยงจีนสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และภายใต้แนวคิด “ชุมชนที่มีอนาคตร่วมกันของมวลมนุษยชาติ” (人类命运共同体) จีนเองก็ประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เห็นถึงเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

3. ข้อพิพาททะเลจีนใต้ไม่ใช่ปัญหาแต่คือโอกาสสำหรับจีนและประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผู้นำหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญมองว่า “ปัญหาทะเลจีนใต้” เป็นปัญหาหลักที่ไม่อาจจะแก้ไขได้และอาจจะรุนแรงขึ้นได้ทุกเมื่อจนเกิดเป็นสงครามระหว่างจีนกับกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะเวียดนามและฟิลิปปินส์ ซึ่งอาจจะลุกลามบานปลายจนมีผู้เข้าร่วมในความขัดแย้งดังกล่าว โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่พยายามจะเข้ามาแทรกแซงทุกเมื่อเมื่อมีโอกาส แต่ในทางกลับกัน จีนมองว่าปัญหาทะเลจีนใต้ถึงแม้ว่าจะจะเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อยาวนานหลายสิบปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999 หลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต สหรัฐอเมริกาพยายามเข้ามามีบทบาทในพื้นที่ดังกล่าวผ่านการอ้างสิทธิ์เพื่อคุ้มครองและเพื่อสันติภาพของโลกผ่านความร่วมมือกับกลุ่มประเทศพันธมิตรอย่างฟิลิปปินส์และไต้หวัน ที่อาจจะสูญเสีย

ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวไป แต่ทว่ากลับกลายเป็นการจุดฉนวนการประทุความขัดแย้งระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องล้วนแล้วแต่มีความพยายามในการหาวิธีถึงแนวทางแก้ไขและประนีประนอมกันได้ หากไม่มีบุคคลภายนอกเข้ามาแทรกแซงและยุยงให้เกิดความขัดแย้ง ปัญหาทะเลจีนใต้ก็จะสามารถแก้ไขได้อย่างสันติ เพราะโดยหลักการในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศและการทูตแล้วนั้น จีนยึดถือ “หลักธรรมห้าประการของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ” หรือหลักปัญจศีล (和平共处五项原则)⁸ ที่จีนยึดถือมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 (Ministry of Foreign Affairs of The People's Republic of China, 2014) อีกทั้งจีนยังยึดถือในความเชื่อที่ว่า “ปัญหาของเอเชียต้องให้คนเอเชียเป็นคนแก้ไข” ทั้งนี้จีนและอาเซียนได้ร่วมมือกันในการจัดทำปฏิญญาวาดด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (the Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea: DOC) อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเจรจาโดยถือเป็นระเบียบปฏิบัติอย่างเป็นทางการ (Code of Conduct: COC) (ตันตยกุล, 2017)

⁸ The great idea of the Five Principles of Peaceful Coexistence, which was jointly proposed by China, India and Myanmar back in the 1950s, has been upheld by China ever since. They include: mutual respect for sovereignty and territorial integrity, mutual non-aggression, non-interference in each other's internal affairs, equality and mutual benefit, and peaceful coexistence.

โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่จีนได้ก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 1949 จีนพยายามปรับความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายค่อย ๆ ปรับปรุงไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยจีนหวังว่ากลุ่มประเทศเพื่อนบ้านจะมีความเจริญไปพร้อมกันกับจีน ในปัจจุบัน นับตั้งแต่มีการกำเนิดขึ้นของนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ก็ทำให้มีความชัดเจนมากขึ้นว่าจีนมีความจริงใจและพยายามจะเป็นผู้นำในการนำพาประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในเอเชีย ยุโรปและแอฟริกาเชื่อมประสานกันเป็นหนึ่งเดียวเพื่อมุ่งสู่ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน และจีนยังเล็งเห็นว่าการที่จะทำให้นานาประเทศเชื่อมั่นในตัว of จีนและนโยบายที่กำลังดำเนินอยู่นั้น “จีนจะต้องไม่เป็นหุ้นส่วนแต่เป็นส่วนหนึ่ง” (not just a partner but is a one part of them) โดยในอดีตที่ผ่านมาคือการที่จีนพยายามเข้าร่วมในโครงการต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างอาเซียน เช่น ASEAN+1 ASEAN+3 ASEAN+5 ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง ฯลฯ ทั้งหมดนี้ทำให้จีนแสดงออกถึงบทบาทของตนเองที่เพิ่มมากขึ้น มีจุดยืนในความร่วมมือดังกล่าวอย่างเห็นได้ชัดและเปรียบได้ดังเป็นส่วนหนึ่งในความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งนี้จีนยังได้พยายามที่จะนำนโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เชื่อมประสานกับนโยบายของประเทศต่าง ๆ เช่น เวียดนาม ไทย ลาว กัมพูชา (กลุ่มประเทศในระเบียง CICPEC: China-Indochina Peninsular Economic Corridor) และ เมียนมา (กลุ่มประเทศ

อาเซียนบนผืนแผ่นดินใหญ่ : ASEAN Mainland ซึ่งมีอยู่ 5 ประเทศ)

“เส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21” ภายใต้ นโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” เป็นเส้นทางสำคัญที่พาด ผ่านทะเลจีนใต้ไปยังกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อ เชื่อมไปยังเอเชียใต้ แอฟริกาไปจนถึงยุโรปเพื่อบรรจบกับเส้นทาง สายไหมทางบก “แถบเศรษฐกิจเส้นทางสายไหมทางบก” ในจุดนี้ได้ ทำให้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เห็นถึงประโยชน์ในความ ร่วมมือกับจีนในอนาคตอันใกล้ รวมถึงความเจริญรุ่งเรืองทาง เศรษฐกิจ การค้า และความร่วมมือทางการเมืองที่เหนียวแน่นและ แข็งแกร่ง ซึ่งจะสามารถเปลี่ยนแปลงประเด็นปัญหาข้อพิพาททาง ทะเลจีนใต้ให้กลายมาเป็นเส้นทางแห่งความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้ในที่สุด กล่าวคือ เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้าและความ ร่วมมือ แต่ทั้งนี้ความราบรื่นในความร่วมมือดังกล่าวก็อาจจะส่งผล ให้ประเทศอำนาจเก่าที่เคยกอบโกยผลประโยชน์ในเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้อย่างสหรัฐอเมริกาเกิดความไม่พอใจและพยายามที่จะเข้า มาแทรกแซงและโจมตี รวมถึงใช้ข้อกีดกันต่าง ๆ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ รวมถึงประเด็นอื่นๆ เช่น ข้ออ้างทางอำนาจอธิปไตยของ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในข้อพิพาททางทะเลจีนใต้มา เป็นข้ออ้างในการเข้ามาขัดขวางและโจมตีจีนเพื่อให้เกิดความ ขัดแย้งและอุปสรรคในความร่วมมือดังกล่าว เพราะสหรัฐอเมริกา รู้ดี ว่าตนเองกำลังจะสูญเสียผลประโยชน์ที่เคยได้ในพื้นที่ดังกล่าวและ ถูกสันคลอนต่อเสถียรภาพทางอำนาจของตนเองที่เคยมีอย่างท่วม

หันในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่อย่างไรก็ตามจีนเชื่อว่าถ้าหากเปลี่ยนมุมมองในการแก้ไขปัญหาผ่านการทำงานร่วมกันอย่างหนัก มุ่งเน้นผลประโยชน์แห่งชาติ สันติภาพของโลก ไม่ถูกแทรกแซงและก้าวร้าวจากประเทศภายนอก และมองว่าประเทศในโลกล้วนแล้วแต่อยู่ภายใต้ชุมชนที่มีชะตาชีวิตร่วมกันแล้วนั้น ทุกปัญหาที่สามารถที่จะแก้ไขและทำให้เกิดประโยชน์ได้

ในส่วนของไทยนั้นถึงแม้ว่าจะมิได้มีข้อพิพาทโดยตรงกับจีนในเรื่องของทะเลจีนใต้ แต่ด้วยความที่ไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกสำคัญของอาเซียน และความมั่นคงในภูมิภาคก็ถือเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ ทำให้ไทยต้องเข้าไปมีบทบาทในการเป็นผู้ประสานความเข้าใจระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน โดยเฉพาะในปีพ.ศ.2555 ไทยซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานอาเซียน ณ ขณะนั้นได้มีความพยายามในการทำหน้าที่เป็นผู้ประสานความเข้าใจระหว่างจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนในการผลักดันให้เกิดกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาททะเลจีนใต้อย่างสันติ ภายใต้การนำของไทย จีนและอาเซียนได้มีการจัดประชุมหารือว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้มากถึง 11 ครั้ง รวมถึงมีการเสนอแนะแนวทางและมาตรการต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการแก้ไขปัญหาข้อพิพาททะเลจีนใต้ (Zhang, 2017)

4. เมื่อจีนรุ่งเรืองขึ้นแล้วสหรัฐอเมริกาจะสูญเสียอะไรในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้?

หลังสิ้นสุดสงครามเย็นอำนาจโลกได้ถูกจำกัดไว้เพียงขั้วอำนาจเดียว คือกลุ่มประเทศมหาอำนาจตะวันตกโดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ สหรัฐอเมริกาใช้ประโยชน์ที่ตนเองมีอำนาจทางเศรษฐกิจ การทหารและการเมืองเข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศอื่น ๆ จนก่อให้เกิดความวุ่นวาย โดยกล่าวอ้างถึง “สันติภาพของโลก” และความเป็นมหาอำนาจโลกที่มีสิทธิ์โดยชอบธรรมในการบริหารจัดการโลก และใช้อำนาจกระหว่างประเทศหลายองค์การเป็นข้ออ้างเพื่อจัดการปัญหาระหว่างประเทศที่ตนเองเห็นแล้วว่าอาจจะส่งผลกระทบต่ออำนาจ เสถียรภาพและผลประโยชน์ของตนเอง และเป็นผู้กำหนด “ระเบียบโลกใหม่” (The New World Order) แต่ทว่าต้นศตวรรษที่ 21 โลกได้ตระหนักแล้วว่าโลกใบนี้กำลังมีความหวังครั้งใหม่ที่กำลังก่อตัวขึ้น เป็นแสงสว่างให้แก่สังคมการเมืองระหว่างประเทศที่ถูกจำกัดไว้เพียงแค่ขั้วอำนาจของกลุ่มประเทศมหาอำนาจตะวันตกโดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเพียงอย่างเดียว การเจริญเติบโตทางการเมือง ความแข็งแกร่งทางการทหารและความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของจีนได้สร้างการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการและธรรมาภิบาลโลก ทั้งในมิติของสังคมระหว่างประเทศ การเมืองระหว่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จีนกลายเป็นขั้วอำนาจที่สองที่เข้ามาต่อกรกับประเทศมหาอำนาจตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่ “ยืนหนึ่ง” มายาวนานกว่าทศวรรษ และจีนได้กลายเป็น “ศัตรู” และ “คู่แข่ง” ทาง

ยุทธศาสตร์ (战略竞争者)⁹ (McDonald, 2020, หน้า 3-16) ที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา รวมถึงสันคลอนอำนาจและบั่นทอนผลประโยชน์ที่สหรัฐอเมริกาเคยมีและเคยได้รับอยู่เป็นอย่างมาก ปัจจัยนี้ได้กดดันให้สหรัฐอเมริกาที่ต้องการคงความเป็นประเทศมหาอำนาจ ได้เริ่มจุดชนวนความขัดแย้งทางการค้า (贸易冲突) กับจีนอย่างเปิดเผยในปี ค.ศ. 2018 ผ่านการบังคับใช้กำแพงภาษีต่อสินค้าที่นำเข้าจากจีน (ว่องไวศิริวัฒน์, 2020) และการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อสกัดกั้นการเจริญรุ่งเรืองและการขึ้นเป็นมหาอำนาจโลกของจีน

ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น การเพิ่มขึ้นทางอำนาจของจีนในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทำให้นานาประเทศในภูมิภาคนี้เริ่มเอนเอียงและพึ่งพาจีนมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางอำนาจและผลประโยชน์ต่อสหรัฐอเมริกา ซึ่งสามารถวิเคราะห์และพิจารณาจากคำถามที่ว่า “ถ้าจีนรุ่งเรืองแล้วอเมริกาส่งเสียอะไรในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้?” สามารถสรุปได้ 3 ด้านดังต่อไปนี้

⁹ strategic competitor as active rivalry between states that perceive their fundamental interests under threat by the opposite party คู่แข่งทางยุทธศาสตร์ที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ด้านใดด้านหนึ่งแต่เป็นคู่แข่งอย่างรอบด้านเชิงกลยุทธ์อย่างเข้มข้นระหว่างรัฐที่ได้และเสียผลประโยชน์ภายใต้การคุกคามของอีกฝ่าย แนวคิดนี้ถูกใช้โดยผู้นำสหรัฐอเมริกาในช่วงรัฐบาลทรัมป์ที่มองว่าจีนเป็นคู่แข่งทางกลยุทธ์คนสำคัญของสหรัฐอเมริกาอย่างรอบด้าน

4.1 ด้านการเมือง

1. สหรัฐอเมริกาจะไร้ซึ่งอำนาจในจุดยุทธศาสตร์สำคัญและการบริหารจัดการข้อพิพาทในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ข้อพิพาททะเลจีนใต้) ในปัจจุบันการแก้ปัญหาและการจัดการปัญหาในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถที่จะถูกจัดการได้โดยประเทศเอเชียด้วยกันเอง ซึ่งมองว่าประเด็นปัญหาเหล่านี้สามารถที่จะใช้ผลประโยชน์และการเจรจาเข้ามาแก้ไขได้ โดยมีตัวกลางที่มีความรู้ความเข้าใจและเป็นกลางเข้ามามีส่วนร่วมในการเจรจาก็จะสามารถที่จะจัดการและเกิดความสงบได้ การที่มีประเทศที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรืออยู่นอกพื้นที่ข้อพิพาทหรือประเด็นความขัดแย้งต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องแล้วแต่จะก่อให้เกิดปัญหามากขึ้น และการเข้ามานั้นมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายที่เกิดข้อพิพาทระหว่างกัน แต่กลับเป็นการพยายามเข้ามาแทรกแซงเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง เช่นเดียวกับปัญหาในทะเลจีนใต้ที่จีนพยายามให้ประเทศผู้มีข้อพิพาทกับจีนโดยตรงอย่างเวียดนามและฟิลิปปินส์เข้ามาเจรจากับจีนอย่างจริงจังโดยไม่ให้สมาคมอาเซียนผู้มีความเป็นกลางและมีส่วนได้ส่วนเสียในข้อพิพาทดังกล่าวเข้ามามีเป็นตัวกลางในการเจรจาหรือข้อตกลงที่เหมาะสม

2. การที่สหรัฐอเมริกาพยายามที่จะใช้ประโยชน์และหาผลประโยชน์ในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ทำให้ประเทศในภูมิภาคนี้เกิดความเอือมระอาแต่ว่าไม่สามารถที่จะกระทำการหรือตอบโต้อะไรได้ แต่เมื่อจีนเริ่มเข้ามามีบทบาทและมีอำนาจในภูมิภาคนี้มากขึ้น รวมถึงการพยายามที่จะ

เข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะยิ่งทำให้สหรัฐอเมริกาสูญเสียพันธมิตรและอำนาจในการเจรจาต่อรองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปในที่สุด

4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1. การที่จีนมีอำนาจและบทบาทในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น รวมถึงประเทศในภูมิภาคนี้ให้ความร่วมมือกับจีนอย่างรอบด้านและครอบคลุมจะทำให้เศรษฐกิจการค้าในภูมิภาคนี้ดีขึ้น ซึ่งบทบาทในการเป็น “ผู้ลงทุน” เพื่อได้รับผลประโยชน์ในพื้นที่อย่างสหรัฐอเมริกาก็จะสูญเสียผลประโยชน์ในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. เมื่อเศรษฐกิจในพื้นที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความแข็งแกร่งมากขึ้น มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการค้าที่คล่องตัวมากขึ้นจะส่งผลให้ประเทศเหล่านี้ลดการพึ่งพาและนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงที่ถูกจำกัดการถ่ายทอดจากประเทศตะวันตกเท่านั้น อีกทั้งการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีขั้นสูงก็มีความล้ำหน้าและทันสมัยสามารถเทียบเคียงได้กับสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากเทคโนโลยี 5G และการพัฒนาการสำรวจอวกาศและนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้จีนกลายเป็นภัยคุกคามและคู่แข่งทางด้านเทคโนโลยีกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งแน่นอนว่าพัฒนาเหล่านี้จะถูกแบ่งปันและถ่ายทอดให้กับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความร่วมมือกับจีน นั่นหมายความว่าสหรัฐอเมริกามีคู่แข่งทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น

4.3 ด้านความมั่นคง

1. หลังจากสิ้นสุดสงครามเย็น สหรัฐอเมริกาเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ของโลกเพียงผู้เดียวร่วมกับประเทศในยุโรปที่เป็นแรงสนับสนุนและพันธมิตรสำคัญของอเมริกา แต่เมื่อเกิดการเติบโตใหญ่ของจีนได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในชั่วอานาจทำให้หลายๆ ประเทศในโลก รวมทั้งยุโรป อเมริกาใต้ แอฟริกา และเอเชียหันหน้าเข้าหาจีนมากขึ้น นั่นหมายถึงการปลีกตัวออกจากสหรัฐอเมริกาและพยายามพึ่งพาจีนเพื่อหาหลักประกันหรือการคุ้มครองใหม่ที่สามารถจะทดแทนอำนาจของสหรัฐอเมริกาได้ ซึ่งนั่นหมายความว่าสหรัฐอเมริกาส่งเสียบทบาทและอำนาจในการจัดการกับระเบียบโลกไปจากคู่แข่งคนสำคัญอย่างเช่นจีนและเพิ่มความท้าทายในการบริหารจัดการโลกให้ยากมากยิ่งขึ้น

2. ข้อสำคัญในการบริหารการป้องกันภัยคุกคามต่างๆที่อเมริกาสามารถจัดการได้ก็จะเริ่มจัดการได้ยากมากยิ่งขึ้น เพราะสหรัฐอเมริกาส่งเสีย “สายลับในคราบพันธมิตร” ไป เพราะดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญที่อเมริกาเห็นว่ามีความสำคัญในการสอดแนมถึงภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับสหรัฐอเมริกาได้ คือ จีนและเกาหลีเหนือ เมื่อสหรัฐอเมริกาส่งเสียอำนาจและบทบาทในภูมิภาคนี้ไปให้กับจีนนั้นก็หมายความว่าภัยอันตรายที่สหรัฐอเมริกาเคยรับรู้ความเคลื่อนไหวและสามารถที่จะป้องกันได้นั้นก็ไม่สามารถจะจัดการได้อีกต่อไป

5. ประโยชน์และผลกระทบของไทยภายใต้การเพิ่มขึ้นทางอำนาจ ของจีนและเสถียรภาพทางอำนาจของสหรัฐอเมริกาที่ลดลง

ความสำคัญของไทยกับสหรัฐอเมริกานั้นเป็นไปในรูปแบบของการเป็นพันธมิตรและคู่ค้า และเป็นทางผ่านสู่ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และเชื่อมต่อไปเมียนมา กัมพูชา ลาวและเวียดนาม ทำให้อำนาจการต่อรองของไทยที่มีต่อสหรัฐอเมริกานั้นสูงมาก (บุญเรือง, 2021) โดยไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบ “การทูตสลับซับซ้อน” (Complex Diplomacy) ที่เน้นความเชื่อมโยงกับขั้วอำนาจที่หลากหลาย รวมถึง สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย อินเดีย ญี่ปุ่น ซึ่งมีลักษณะถ่วงดุลอำนาจทำให้เราไม่ต้องพึ่งพิงชาติใดชาติหนึ่งมากเกินไป และสามารถแสวงหาความร่วมมือด้าน การค้า การลงทุน การทูต การทหาร และความมั่นคงได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม และโอกาสจะอำนวยประโยชน์ให้แก่ไทย (โอสถสภา, 2021) โดยในความสัมพันธ์ในภาพรวมระหว่างสหรัฐอเมริกากับไทยนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยอย่างมาก แต่ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนนั้นก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าจีนกับไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีและเหนียวแน่นไม่แพ้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา เพราะจีนเป็นประเทศในเอเชีย ความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมหรือการผสมผสานกลมกลืนทางวัฒนธรรม¹⁰ (Cultural

¹⁰ Cultural Proximity คือความใกล้เคียงและคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานทางวัฒนธรรมของประเทศที่มีความใกล้ชิดกันหรือมีชายแดนติดกัน

Proximity 文化接近性) ชาวไทยเชื้อสายจีน (泰国华裔) ในประเทศไทย รวมถึงผลประโยชน์ที่ไทยได้รับจากจีนนั้นมีอยู่ไม่น้อย อีกทั้งจีนยังมีบทบาทและมีส่วนร่วมในความร่วมมือต่าง ๆ ที่ไทยเป็นสมาชิกและเป็นผู้นำ โดยเฉพาะสมาคมอาเซียนที่มีบทบาทเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนการเมืองและเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้การยึดหลักการไม่ก้าวก่ายและไม่แทรกแซงกิจการทางการเมืองของประเทศอื่นของจีนที่แสดงออกอย่างชัดเจน ทำให้ตั้งแต่ช่วงการรัฐประหารของไทยในปี ค.ศ.2014 นั้น ความสัมพันธ์ของรัฐบาลจีนและรัฐบาลทหารของไทยนั้นเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งแตกต่างกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาดังกล่าว ที่ไทยมีการรัฐประหารกลับทำการโจมตีและพยายามเข้ามาแทรกแซงกิจกรรมการเมืองภายในของไทยอย่างแข็งขัน จึงทำให้จีนได้รับความนิยมและความไว้วางใจจากรัฐบาลทหารไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ยังได้ส่งเสริมความสัมพันธ์ของทั้งจีนกับไทยไปในทิศทางที่ดีขึ้น จะเห็นได้จากการที่ทั้งสองฝ่ายสามารถบรรลุข้อตกลงความร่วมมือและดำเนินการสร้างรถไฟความเร็วสูงจีน-ไทยที่ยืดเยื้อยาวนานได้สำเร็จ

สรุป

แม้สหรัฐอเมริกาพยายามที่จะใช้ทุกวิถีทางในการรักษาอำนาจและผลประโยชน์ของตนเองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่อย่างไรก็ตามการเจริญรุ่งเรืองและเพิ่มขึ้นทางอำนาจของจีนผลประโยชน์ที่น่าสนใจและความจริงใจของจีนในการที่จะพยายาม

ปรับปรุงแก้ไขความไม่เสมอภาคต่าง ๆ ในพื้นที่นี้ รวมถึงการสร้าง
ความร่วมมือที่จะสร้างผลประโยชน์แก่ประเทศในภูมิภาคเอเชียผ่าน
นโยบายข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ภายใต้การพัฒนาความ
ร่วมมือ “เส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21” นั้นทำให้
ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เอนเอียงเข้าหาและพึ่งพาจีนมาก
ขึ้น พยายามที่จะตีตัวออกห่างจากสหรัฐอเมริกา มีการให้บทบาท
และความสำคัญกับจีนมากขึ้น ใช้ประโยชน์จากการที่มีความร่วมมือ
กับจีนเพื่อเป็นข้อต่อรองในการสร้างสมดุลและคานอำนาจกับ
สหรัฐอเมริกา ลดการถูกเอาเปรียบหรือบังคับ รวมถึงการแทรกแซง
จากสหรัฐอเมริกา สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่สั่นคลอนและค่อย ๆ
ทำลายเสถียรภาพทางอำนาจของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ และในมุมมองของไทยที่ถือว่าเป็นพันธมิตร
เก่าแก่ของสหรัฐอเมริกาและหนึ่งในประเทศอุตสาหกรรมสำคัญใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็มีการวางตัวเป็นกลางและใช้กลยุทธ์การ
ทูตแบบสลับซับซ้อนเพื่อให้เกิดดุลอำนาจและการต่อรองระหว่างจีน
กับสหรัฐอเมริกาเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของประเทศ และเป็น
ตัวแทนผู้รักษาผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียง
ใต้ทั้งหลาย การมีท่าทีและการดำเนินนโยบายต่างๆที่ไม่
เอนเอียงไปฝั่งใดมากเกินไปก็ถือว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับไทย
ไม่ว่าจีนจะรุ่งเรืองและมีอำนาจมากขึ้นในขณะที่บทบาทและอำนาจ
ของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคนี้ลดลง ไทยก็ยังสามารถรักษา
ผลประโยชน์และคงซึ่งการรักษาดุลอำนาจนี้ไว้ต่อไปได้

บรรณานุกรม

- Boonruang, Kritsada. (5 July 2021). *China or America? when the sky is clear Who will Thailand choose?*
Available from Bangkok Business:
<https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/127716>
- Chinese Consulate General in Karachi. (30 July 2014).
Ministry of Foreign Affairs of The People's Republic of China. Available from :The Five Principles of Peaceful Coexistence:
https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zwjg_665342/zwbd_665378/t1179045.shtml
- Lt. Col Scott D. McDonald. (2020). 戰略競爭?—Strategic Competition? *JOURNAL OF INDO-PACIFIC AFFAIRS*, 3-16.
- Meicen Sun. (2014). Balance of Power Theory in Today's International System. *E-International Relations*, 1-5.
- Osotspa, Somkiat. (20 October 2021). *U.S. and China Policy towards Southeast Asia and Thailand*.
Available from thinkthaitank:
http://thinkthaitank.blogspot.com/2017/01/blog-post_27.html

Pavida Pananond. (9 October 2019). *Southeast Asia*

moves from world's factory to regional

powerhouse. Available from NIKKEI ASIA:

<https://asia.nikkei.com/Opinion/Southeast-Asia-moves-from-world-s-factory-to-regional-powerhouse>

Powell, R. (1996). *Stability and the Distribution of Power*.

World Politics, Vol.48, Issue 2, 239-267.

Steven E. Lobell. (2016). *Realism, balance of power, and*

power transitions. Massachusetts: Cambridge

University Press.

Tantayakul, Chaisit. (17 April 2017). *China's Policy on*

Security Cooperation in Asia-Pacific. Available from

Thai-Chinese Strategic Research Center National
Research Office:

<http://www.vijaichina.com/articles/573>

The Economic Times. (20 October 2020). *China's grand*

strategy and how it intends to attain it. Available

from The Economic Times:

<https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/chinas-grand-strategy-and-how-it-intends-to-attain-it/articleshow/78765054.cms>

- U.S. Embassy and Consulate in Thailand. (18 October 2021). *The U.S. and ASEAN – A Long-lasting Partnership*. Available from:
<https://th.usembassy.gov/th/the-united-states-and-asean-an-enduring-partnership-th/>
- Virtt, M. (3 April 2011). Why ‘Two Supremacies’ Rhymes with ‘Stability’. Available from E-International Relations: <https://www.e-ir.info/2011/04/03/why-%E2%80%98two-supremacies%E2%80%99-rhymes-with-%E2%80%98stability%E2%80%99/>
- Wongwaisirawat, Sukjai. (20 October 2020). *US VS China: Two Superpowers, One Key Turning Point and what Thais should do?*. Available from Bank of Thailand:
https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_29Oct2020.aspx
- Zhang Xizhen and Others. (2017). Thailand's Role as a Bridge between China and ASEAN. *Journal of Sinology*, 53-72.

